Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Karkêren hemû
welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Devrimin de partinin de
güvencesi işçilerdir!
Tanklarla gelen
devrimle gidecektir!

Yıl:8, Sayı:209-210
27 Eylül 1982

BURJUVAZİYE KARŞI SAVAŞ OPORTÜNİZME KARŞI SAVAŞTAN AYRILMAZ

Emine Engin

Türkiye'de ılık rüzgarlar esiyor.

Gerek ekonomik, gerekse siyasal durum çok geniş halk kesimlerinde artık gözle görülür, yaygın bir kızgınlık biriktirdi.

Bu durumun telaşıyla çeşitli burjuva kesimler muhalefeti yükselttiler. Burjuva muhalefetin bu telaştan kaynaklandığına çok güzel bir örnek, geçenlerde Şevket Yılmaz'ın ettiği sözlerdir: "Fedakârlığın astarı yüzünden pahalı olmamalıdır". "Yüz" faşizmin aldığı, "astar" da halkın buna duyduğu devrimci tepki olsa gerek.

Faşist cunta bir yandan tüm muhalefeti dizginlemeye çalışırken, öte yandan ve asıl olarak, halkta biriken tepkinin devrimci ateş almasını engelleme çabasıyla yine patavatsızca saldırılara girişmeye başladı.

Evren'in Afyon konuşması, cuntanın tüm muhalefete karşı tahammülsüzlüğünün bir göstergesiydi. Evren, anayasaya hayır diyen ve diyebilecek olanlara, 1961 Anayasası'nı savunanlara tehditler savurdu. *Yalnızca anayasaya hayır* platformunda, en sol hedef olarak menşevikleri seçti. Bu arada, "bakın TKP ile aynı saftasınız" diye, partimizin güzelim adını genel olarak muhalefete karşı şantaj olarak kullandı. TKP'yle aynı safta olmak burjuva muhalefet için övgü sayılır ama yalnızca böyle genel bir nuhalefetin sol ucu olarak "saldırı"ya uğramış olmak menşevikler için düşündürücü olmalıdır. *TKP' nin Sesi*'nin "30 diplomatımız(?) öldürüldü, şimdiye kadar kaçının katili bulunabildi" (23.9.82) diye yayın yapmasıyla, bu tür "saldırı"ya uğraması arasında doğrudan bir bağ vardır.

Asıl saldırı devrimci güçlere yöneliktir. Faşist cunta bunlar arasında da en sol uç olarak "TKP'nin Londra kanadı"nı seçmekten kendini alamıyor.

Burjuvazi *İşçinin Sesi*'ni, aynen menşevikler gibi, "TKP'de olmayan bir gurupçuk"(!) olarak yansıtmayı denedi. Beceremedi, gaf yaptı. Gaf yaptığını anladı, gazetelere uyarı gitti, *İşçinin Sesi*'nden söz etmeyin diye (Bakın *İşçinin Sesi,* sayı:197-198) kulak büktü. Ama burjuvazinin uygulamak istediği taktik yaşamla sürekli çelişti. Ortalıkta dolaşan minik *İşçinin Sesi* gazetelerinden, anayasa sorununu devrime bağlayışına, Kürdistan, Kıbrıs konusundan, cuntanın şovenizm kışkırtmacılığı yaptığı Ermeni sorununda takındığı doğru komünist tutuma kadar herşey *İşçinin Sesi*'ni karşıt kutpu olarak sürekli burjuvazinin karşısına dikti.

Son olarak, tam 6. Yaz Taarruzu'nun kapanışı sırasında *Tercüman* koca bir manşet attı: "TKP açıkladı: ASALA'nın yanındayız". Yazıda çeşitli çarpıtmalar, yalanlar var. Ermeni sorununda doğru tutumu almak, "ASALA militanlarını korumak" olarak gösteriliyor. Ayrıca gazetemizdeki yazılardan, yaz taarruzunda binbir özveriyle toplanan paralara kadar herşeyin KGB'den geldiği ileri sürülüyor.

Hiçbir konuda ulusçuluğun izini taşımayan, tüm yoldaşlarının ve işçi muhabirlerinin kollektif katkısıyla böyle cıvıl cıvıl devrimci bir işçi gazetesi üreten, yine tüm yoldaşlarının ve yüzlerce işçinin çoşkuyla katıldığı devrimci özveri yarışı yaz taarruzunu bu yıl *üstün* başarıyla bitiren, özüyle sözüyle komünist bir harekete burjuvazinin böyle, ancak yalan dolanla saldırması çok doğaldır. Böyle saldırının ardından başka türlü saldırıların gelmesi de çok doğaldır.

Şimdi gelelim *Tercüman*'daki yazı üzerine menşeviklerin dediklerine:

"TKP'nin, bırakın Ermeni teröristlerini, Türkiye'deki terör hareketleriyle bir ilgisi olduğuna ... dair cuntanın bizzat kendisi dahi en ufak bir kanıt bulamamıştır."

Bırakın Ermeni teröristleri, menşevikler, öz be öz Türk teröristlere bile karşılar! "Yabancı" teröristlere haydi haydi karşı olurlar!

"Tam tersine, TKP terör hareketlerinin halkın çıkarına nasıl ters olduğunu, bu nedenle karşı devrimci bir öz taşıdığını, terör hareketlerinin *ne amaçla olursa olsun, her zaman* gericilerin, cuntanın, emperyalist güçlerin işine yaradığını açığa çıkarmıştır." (abç)

Daha cuntanın karşı-devrimci özünü anlamaktan aciz menşevikler, devrimci terörü de mutlak olarak reddettiklerini böylece "açığa çıkardıktan" sonra şöyle devam ediyorlar:

"Bugün *Tercüman* gazetesinde yayınlanan iddialar daha Afyon konuşmasında Evren'in ağzından ortaya atıldı. Ne var ki, sevgili dinleyiciler, Evren bu iddiaları ortaya attı ama *TKP'nin Sesi* radyosu yayınlarından terörü kışkırtıcı bir tek satır bile okuyabildi mi?"

Ne demeli ki? Bir kez, menşeviklerin bu cuntanın kimliği konusundaki düşünceleri, "faşist" sözcüğünün ötesinde, "gerici" olup olmadığında bulanıklık taşıyor. Evren'in temel düşmanlık ölçütü terör kışkırtmak falan değil, komünistliktir, sınıfsaldır. Faşist Evren, *TKP'nin Sesi* radyosundan bir tek satır bile okumuyorsa, bu, terör kışkırtıcılığı yapmadığınız için değil, komünist, devrimci bir tek satır bile konuşmadığınız içindir! Utanın.

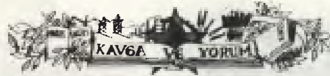
İkincisi, menşevikler, kendi akıllarınca, *İşçinin Sesi*'ni terör kışkırtıcısı olarak ihbar da ediyorlar:

"Cunta anayasaya karşı yürütülen kampanyayı boğmak için... elinin altındaki her silahı kullanıyor. Bu silahlardan biri de, ... Londra'da çöreklenmiş, TKP dışına atılmış küçük gurupçuk. TKP'nin saflarından dışarı attığı, yığınlardan kopuk, kendisine baş düşman olarak TKP'yi seçmiş... bu gurupcuğu cunta TKP'yi karalama kampanyasında bir silah, bir maşa olarak kullanmak için sürekli TKP'nin Londra kanadı olarak lanse ediyor. Bu gurupcuğun her yaptığı, gerici güçlerin TKP'ye saldırısında bir araç oluyor."

Kusura bakmayın. Komünist olmak gibi küçük bir kusurumuz var. Gerici güçler doğal olarak Türkiye Komünist Partisi'ne saldıracaklardır. Bu sizin başınıza istemediğiniz işler açıyorsa, zaten haketmeden kullandığınız o adı da bırakıp kurtulun.

Devrimin de, partinin de güvencesi işçi sınıfımız, burjuvaziyi ve oportünizmi yenerek savaşımını zafere ulaştıracaktır.

Bütün ülkelerin proleterleri birlesin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl 8, Sayı:209-210
27 Eylül 1982

Masrafı: 50p ■ Yıllık abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazısma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Öfke nasıl kabarmasın

Değerli yoldaşlar,
Türkiye'den gelen bir mektubu aynen gönderiyorum:

"Arkadaşım,

"Bildiğin gibi, bilinmeyen kimseler tarafından muhtar dövülmüştü. Şimdi hastahaneden çıktı.

"Sana tutuklananların isimlerini yazıyorum: ... Bunları tutukladılar, hiç kimseye göstermiyorlar. Duyduğumuza göre Sivas'a vilayete götürmüşler. Tabii kesin bilmiyoruz.

"Durumlar çok kötü. Muhtarın evine asker girdi. Evin içini didik didik aradılar. Tek bir suç unsuru bile bulamamışlar.

"Helikopter köye geldi. Bizim dağları tam beş gün karış karış aradılar. Birşey yakalayamadılar. Köydeki tüm erkekleri arabaların önüne katıp 22km'lik yolu koşturarak, kazaya kadar götürdüler. ...leri de o zaman içeri attılar. Sopadan çürüttüler.

"Bir gün gene sabahın köründe kalktığımızda 15 cemse, 5 jeep köyün çevresini sarmışlardı. Erkek, kadın, kız demeden taa beşikteki çocukları bile okulun bahçesine topladılar. Hepsini sıra dayağına çekeceklerdi ki kadın ve çocuklara vurmaktan vazgeçtiler. Köyün tüm evlerini aletle aradılar ama hiçbir suç aleti bulamadılar.

"Köyün durumu çok kötü. 15 gündür köyün etrafı sarılı. Köyün içi gene asker dolu. Ev başına bir asker değil, bir araba, yani bir cemse asker gelmiş. Bundan 10 gün evvel, köyün malını davarını iki gün yaylıma bırakmadılar. Az daha mal, davar hep kırılacaktı.

"İşte memleketten durumlar ve havadisler böyle arkadaşım!"

Kahrolsun faşizm!

Yaşasın Kürt köylerindeki mücadele!

Tanklarla gelen devrimle gidecek!

S. Gün
Bergisch Gladbach

Siyasette esnekliğin de bir sınırı var

Sevgili yoldaşlar,
Oniki Eylül ortak eylemi için çalışmalar sırasında bir örgütün tutumunu yazmak istiyorum.

Burada, iki Norveçli tarafından kurulmuş olan Kürtlerle Dayanışma Komitesi'nin girişimiyle, 12 Eylül'deki ortak eylemi örgütlemek üzere geçici bir İnsiyatif Komitesi kuruldu. Bu komitenin toplantılarına Kürtlerle Dayanışma Komitesi, Kürdistan Demokratik İşçi Derneği, Kürdistan İşçi Derneği, Norveç Kimya İşçileri Sendikası Oslo Şubesi ve *Demokrat* gazetesinden bizler katıldık.

Komitede getirilen öneriler arasında, ortak bildiri ve Norveç basınına duyuru, üzerinde en yoğun tartışma yapılan konulardı.

Bildirinin bir sayfayı geçmemesi önerildi ve kabul edildi. Bildiride, Türkiye'deki işkence, baskı, soykırımlar, cuntanın eylemleri, işçi hareketinin durumu, ekonomik bunalım, faşist anayasa, cuntanın dış desteği anlatıldı. Bildirinin sonunda, "işçi hareketi DİSK'i destekle", "Türkiye'deki faşist cuntayı kına", "Türk ve Kürt halklarının cuntaya karşı savaşını destekle" gibi sloganlar, bu arada "NATO ve ABD'nin cuntaya desteğini kına" sloganı vardı.

Son sloganda ve cuntanın dış desteğini anlatırken NATO'nun vurgulanmasına KOM-KAR'ın çizgisindeki Kürdistan Demokratik İşçi Derneği karşı çıktı ve son sloganın çıkarılmasını önerdi. NATO'ya bağlı bazı ülkelerin Türkiye'yi İnsan Hakları Mahkemesi'ne verdiklerini, bu yüzden NATO'nun cuntaya desteğinden söz etmenin bu ülkelerle anti-faşist dayanışma olanağını kaldırabileceğini belirttiler. İlkesel düzeyde, toplantıda olanlarla aynı görüşte olduklarını ama cepheyi sınırlamamak gerektiğini savundular.

Aynı dernek, bildiride geçen "ABD cuntaya desteği ile

İÇİNDEKİLER

Orta Doğu'da emperyalizmin çıkarlarını koruyabilecek bir güç oluşturuyor" cümlesindeki "emperyalizm" yerine "ABD emperyalizmi" sözünü koymak istedi. Kendilerinin Norveç'te sosyal demokratların ve hatta muhafazakâr Merkez Parti'nin desteğine ihtıyaçları olduğunu, bir dernek olarak görevlerinin strateji belirlemek olmadığını söylediler. İstedikleri kabul edilmezse, bildiriye imza atmayacaklarını belirttiler.

Demokrat temsilcisi, bu tutumun ilkelerden ödün vermek olduğunu, Kürdistan Demokratik İşçi Derneği'yle ilişkilerinin bozulmasını istemediğini ama bu nedenle ilkelerden ödün veremeyeceğini anlattı. Toplantıdaki tüm temsilciler bu konuda *Demokrat*'ı destekleyip, aynı doğrultuda görüş belirttiler.

İşin garibi, Kürdistan Demokratik İşçi Derneği'nin, desteğini kaybetmekten çekindiği sosyal demokratların yönetimindeki Kimya İşçileri Sendikası temsilcisi de aynı doğrultuda görüş belirtti.

Sendika temsilcisi, söz konusu cümlenin ve sloganın değiştirilmesinin Norveç kamuoyunun bilincini bulandıracağını, emperyalizm ve NATO'nun bildiride yer alması gerektiğini savundu.

Sonunda, bildiri taslağı söz konusu slogan ve cümleyi olduğu gibi içerir biçimde kabul edildi. Kürdistan Demokratik İşçi Derneği ise imza atmayı reddetti.

Yoldaşça selamlar.

C.T.
Norveç

İŞÇİ MİZAHI

Aşağıdaki bildiri 11 Eylül Frankfurt yürüyüşünde dağıtılmıştır. Özetle veriyoruz.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

BONN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Aziz Vatandaşlarım!

12 Eylül 1980'de, NATO'lu dostlarımızla ve memleketimizde şahsi çıkarları için hiçbir insani engel tanımayan asker-sanayici saygıdeğer büyüklerimizle elele idareye el koymamızdan bu yana iki sene geçti. Yüce Allahımıza şükürler olsun ki, o günden beri kendimize ve yabancı dostlarımıza huzur, güven ve refah sağladık. Artık köşklerimizde eskiye nazaran daha rahat uyuyor, banka, ticarethane ve fabrikalarımızda emniyet içinde ekmek parası kazanıyoruz.

Sevgili vatandaşlarım!

Sizlere Federal Almanya'da, yüce devletimiz adına sesleniyorum. Hepinizin aşikarı olduğu gibi, memlekette huzur ve güven tesis etmek kolay olmadı. Yüzbinlerce dargelirli işçi vatandaşın hakkını gaspetmek zorunda kaldık. Yüzyetmiş bininin üzerinde kişiyi tutukladık. Maalesef hapishanelerimizde yer kalmadı. Ne yapalım, biz de bazı okul ve kışlaları hapishaneye çevirdik. Yüzü aşkın terörist, anarşist sorgulamaları esnasında öldü. Biz öldürmedik, onlar öldü. Merdivenden düştüler, dördüncü beşinci katlardan atlayıp intihar ettiler, ayağı takılıp süngülerin üstüne düştüler. Ama 11 anarşisti de asmak zorunda kaldık. Biz istemezdik ama, mecbur ettiler bizi.

Muhterem yurttaşlarım!

Devlet Başkanımız ve kurtarıcımız Evren Paşa'nın 12 Eylül'ün 2. yıldönümünde size duyurmak istediği var: "Anarşistlerin, bölücülerin sözlerine kulak asmayınız. Biz ülkede hepimiz elele huzur ve refah içinde yaşıyoruz." Mesela, Koç'un yıllık net kazancı 5,5 milyar TL, Sabancı'nın 4,8 milyar TL oldu, TC Ziraat Bankası 81 yılında net 114 milyar TL kârla bankalar arasında dünyada birinci sırada.

Milletimizin kârı ise, ona sağladığımız huzurdur. Asker ve polisten başka zorbalık eden, sizi rahatsız eden var mı? Sonra, onlar memleketin büyükleri, biz hep onlar kazansın diye uğraşmıyor muyuz? Bir hesaplayın, Koç'un kazandığını, siz muhterem gurbetçi kardeşlerimin kazanması için 4500 yıl yaşamanız gerekirdi. Adam bunu bir senede yapıyor. Var olsun, sağolsun büyüklerimiz.

Aziz yurttaşlarım!

Sizlerin yeri bizim başımız üstündedir. Sizler, memleketimize altın yumurta sağlayan mukaddes varlıklarsınız. Sizlerin yurda gönderdiği dövizleri devlet Türk parası olarak yakınlarınıza ödüyor, böylece bozdurduğu Mark'ları sanayicilere tahsis ediyor. Onlar da bu Mark'larla hammadde, donatım malları vs. alıyorlar, fabrikalar çalışıyor, sanayiciler kârlarını arttırıyorlar. Bundan gurur duymalısınız.

Devletimiz sizleri sağmaktan başka hiçbir hizmet yapamıyor. Ama bu da önemli değil mi? Siz de buna karşılık Almanya'da Türklüğün şerefine halel getirmeyin. Varsın AEG-TELEFUNKEN sizi işten çıkarsın, karşı gelmeyin. Ne olacak, birkaç sene işsiz kalırsınız.

Sevgili vatandaşlarım!

Türk olmayan herkesin sizlere düşmanlığı var. İşçilerimizin zenginliğine, oturdukları köşklere göz koymuşlar. Kafirler bizi kıskanıyorlar. Hayır, meseleye o kendine "devrimci" diyen hınzırların dediği gibi "sınıf mücadelesi" açısından bakmayın! Alman işçileri ile kardeşçe birlikte mücadeleye girmek hainliktir...

"Bir Türk dünyaya bedeldir", diğer tüm yabancılar ve Almanlar değersizdir. Kendine Kürt diyenler ise, Türklüğünü reddeden "dağ Türkleridir". Devletimiz, onlara da gereken cevabı vermiştir. Yeri gelmişken belirteyim: Devletimiz bölücülerin "Kürdistan" dediği yerlerde katliam falan yapmamıştır. Hepsi yalan! Onlar da, askeri hapishanelerde ayağı kayıp düşüp ölen anarşistler gibi vefat etmişler, tesadüfen o yörelerde yapılan manevralarda atılan kurşunlara doğru koşarken, kurşun menziline girip kazaya kurban gitmişlerdir. İki kişi olsun veya yüz kişi olsun. Ne yapalım, manevrada o kadar da kaza olur, sayın vatandaşlarım.

Çok muhterem yurttaşlarım!

Sizlere bu yolla seslenebilip hitap edebildiğim için çok mutluyum. Ve anlattıklarımın oldukça açıklayıcı olduğunu umuyorum. Böylece, yüce devletimizin ve iş adamı büyüklerimin hizmetinde olarak vazifemi yapıyorum. İçiniz rahat etsin, memlekette işler tıkırındadır. Hele yeni anayasa artık bu düzenimizi iyice yasallaştıracaktır. Devletimizin ve milletimizin hayrı, yüce tanrıya şükürler olsun ki, *henüz* elimizdedir. Hepinizi hürmetle kucaklarım.

Kamuran Gürün
Türkiye Cumhuriyeti Bonn Büyükelçisi

10 Eylül konuşması

R. Yürükoğlu yoldaşımızın 10 Eylül'de partimizin 62. yıldönümünü kutlama toplantısında yaptığı konuşmanın kısa özetini veriyoruz.

Yürükoğlu yoldaşımız, bu yılki 10 Eylül konuşmasına partimizin Ege Yöre Komitesi'nden gelen kutlamayı okuyarak başladı. Daha sonra değineceği konuları şu sözlerle özetledi:

"Yoldaşlar,

"Bu yılki konuşmam, bizi bugün ilgilendiren üç konuya ağırlık veriyor. Dünya ve Türkiye'nin durumu, son dönemlerde devrimci harekette çok önemli bir konu olan eylembirliği ve cephe sorunu ve üçüncüsü, belki ikinci-üçüncü kez yineleyeceğimiz, demokratik merkeziyetçilik ve örgüt sorunları olacak."

Konuşmanın ilk bölümüne giriş olarak yoldaşımız, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'nin ilk broşür basımında sözü geçen, Türkiye'yi dünya bütünü içinde ele alma gereğini vurgulayan yaklaşımı hatırlattı. Broşürde değinilen, dünya kapitalist sisteminin geçirdiği yapısal değişikliklerin bazılarının o zamandan bu yana kesinlik kazandığını, bunları anlamadan Türkiye'nin karşılaştığı ekonomik sorunları, emperyalizm-Türkiye ilişkisini, sosyalizmin ülkenin sorunlarını nasıl çözebileceğini anlayamayacağımızı belirtti.

I. Dünya ve Türkiye

Bu bölümde yoldaşımız, önce dünya kapitalist sistemini, sonra Türkiye'yi ele aldı.

I (1) Dünya kapitalist ekonomik sisteminin bugünkü durumu

Emperyalist ülkeler

Bu bölümde yoldaşımız, emperyalist ülkelerin tümünde ciddi bir bunalım olduğunu, ABD'nin kapitalist dünyadaki hegemonyasının sürekli gerilediğini, emperyalistlerin iç kavgalarla bir anlamda zayıfladıklarını anlattı.

Emperyalist ülkelerde işsizliğin 1960'ların sonundan beri arttığını ve yapısal bir özellik kazandığını, üretimde gerileme, kapasite fazlası, zorunlu kısa çalışma, yaygın yığınsal işten çıkarmaların gözlendiğini belirten yoldaşımız, bu yığınsal işten çıkarmaların bir nedeninin otomasyonun hızla genişlemesi, öteki nedeninin ise, üretim süreçlerinin rasyonalizasyonu olduğunu söyledi.

Emperyalist ülkelerde iç yatırımların giderek azaldığını, yapılanların da giderek artan bir bölümünün varolan işletmeleri rasyonalize etmede kullanıldığını, buna karşılık dış yatırımların, bunlar içinde de az gelişmiş ülkelere gidenlerin ve endüstriyel yer değiştirme amacıyla yapılanların payının arttığını anlatan yoldaşımız, bunların sonucunda emperyalist tekellerin kârları hızla artarken, emperyalist devletlerin mali bunalım içinde olduklarını söyledi. Sonuç olarak, emperyalist ülkelerin yaşadıkları ekonomik sorunların kendi emperyalist tekellerinin uluslararası hareketleri sonucu olduğunu belirtti.

Az gelişmiş ülkeler

Az gelişmiş ülkelerde işsizliğin yüz milyonları geçtiğini, bunun en düşük ücret, en sınırsız sömürü için tükenmez bir kaynak oluşturduğunu ve bir yandan olduğu kadarıyla endüstrileşmeyi beslediğini, öte yandan iç pazarı daralttığını belirten yoldaşımız, bu durumun şöyle bir açmaz yarattığını söyledi: Gelişmeye başlayan bir endüstri ya malını dışarıya satacak, ya çökecek.

Bu temelde, az gelişmiş ülkelerde uluslararası üretim sürecinin doğrudan parçası olan, dışa bağımlı endüstrileşmenin yürüdüğünü belirten yoldaşımız, emperyalist tekellerin, endüstriyel yer değiştirmeyle, kendi ülkelerindeki fabrikaları kapatıp bu ülkelerde açtıklarını, çoğu girdiyi dışardan getirip, bu ülkenin elektriğini vb., en önemlisi ucuz işgücünü kullandıktan sonra, ürettiklerini de dış pazarlara aktardıklarını, bu çeşit fabrikalara dünya pazarı fabrikaları dendiğini anlattı.

Az gelişmiş ülkelerde, ihracata yönelik bir endüstrileşme olduğunu söyleyen yoldaşımız, bunun toplumsal beklentileri yükselttiğini ama karşılayamadığını, tersine sorunları daha da ağırlaştırdığını, bu ülkeleri emperyalizmin zayıf halkaları olmaktan kurtaramadığını belirtti.

Dünya kapitalist sisteminde ortaya çıkan yapısal değişim

Dünya kapitalist ekonomisinde ortaya çıkan yapısal değişimlerin ilk göstergesinin *dış ticaret*te gözlendiğini belirten yoldaşımız, ikinci gösterge olarak *dış yatırımlar*da az gelişmiş ülkelere yönelişin arttığını söyleyerek özellikle üretimin yer değiştirmesi denen olgu üzerinde durdu.

Yürükoğlu yoldaş, bunların sonucunda artık anlamlı bir kapasitede çalışan tüm şirketlerin üretimlerini uluslararası düzeyde örgütlemek zorunda olduklarını vurguladıktan sonra, üç önemli noktaya değindi: Biri, üretim sürecindeki artan uluslararasılaşma sonucunda artık gerçek anlamda bir dünya işçi sınıfından sözedilebileceği, ikincisi, devlet sınırlarının gerçekten gerici bir rol oynadığı, bununla bağlı olarak üçüncüsü de bu engeli tersinden aşmaya çalışan emperyalist sermayeyle emperyalist devletler arasında bir çelişkinin söz konusu olduğudur.

Türkiye konusuna gelmeden önce yoldaşımız ihracata dönük endüstrileşmenin az gelişmiş ülkeleri kurtarmadığını, az gelişmişliği bu kez de endüstrileşme temelinde yeniden ürettiğini belirtti ve bugün kapitalist dünyada yaşanan ekonomik bunalımın uluslararası sermayenin hareketi nedeniyle olduğunu vurguladı.

I (2) Türkiye

Türkiye ekonomisinde çeşitli nedenlerle, çok büyük dengesizliklerin olduğunu, bazı dalların hızla gelişmiş olduğunu, ancak bunların da artık iç pazarın emebileceği kapasitenin dışına taşmış olduklarını söyleyen yoldaşımız, tekelleşmenin doğurduğu hem sermaye, hem mal ihracı gereksiniminin gerçekleşemediğini belirtti.

Türkiye'de tekstilin durumunun bir laboratuvar olduğuna değinen yoldaşımız, bunun üç şeyi yansıttığını söyledi: Biri, emperyalist ülkelerdeki gerileme nedeniyle yükselen korumacılığın az ve orta gelişmiş ülkelere kriz olarak transfer oluşu, ikincisi emperyalistleşme aşamasına yükselen ülkelerin karşılaştıkları güçlü barajlar, üçüncüsü de emperyalistleşme çabası içinde olan ülkelerdeki dengesizliklerin en ileri dalı bile bunalıma sürükleyebildiğidir.

Türkiye'de de gelişen endüstri dallarının üretimiyle, üretimi ememeyen iç pazar ve emmek istemeyen dış pazar arasında bir açmaz olduğunu söyleyen yoldaşımız, bu konuda burjuvazi içinde yürüyen tartışmaya değindi. Bir kesimin sıkı para siyasetini sürdürüp ihracata yönelelim, öteki kesiminin ise iç pazarın efektif talebini yükseltelim dediğini belirtti. Burjuvazi için ikinci yolun hepten çıkmaz, birincinin ise çok çeşitli güçlüklerle dolu olduğunu anlattı.

Finans kapitalin, hem mal, hem sermaye olarak dışa açılma gereksinimini gördüğünü, ama bunu gerçekleştirmeye gücü yetmediği için yaz aylarında bunalımın yeniden derinleştiğini söyleyen yoldaşımız, IMF'nin sıkı para siyasetinden yana olduğunu belirtti. Tam ekonomik bunalım üstelemişken, endüstrinin güçlükleri bankalara da yansımışken, 150 kadar şirket mali yardım isterken, ve tam cuntanın halk oylamasına gideceği bir sırada, sıkı para siyaseti uygulama gerekliliği nedeniyle, cuntanın kısa erimli istemlerle, yerli ve emperyalist sermaye odaklarının temel istemleri arasına sıkıştığını söyledi.

Faşizmin de sorunları çözemediğini vurgulayan yoldaşımız, ihracata yönelik endüstrileşmenin süreceğini ancak bununla az gelişmişlik zincirinin kırılamayacağını, dünya kapitalist sistemine ilişkin bölümde sözü edilen eğilimlerle de bağlı olarak, tarihin çok zevkli, fırsatlarla dolu bir döneminde devrim göreviyle karşı karşıya olduğumuzu, Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olmaktan ancak böyle kurtulabileceğini söyledi.

II. Devrimci güçlerin birliği – Cephe sorunu

Bu bölümde yoldaşımız, devrimci güçlerin birliğinin, Türkiye devrimci hareketi için çok güncel bir konu olduğuna, devrimci hareketin faşist cunta karşısında ciddi bir güç merkezi yaratmak zorunluluğuna ve içinde bizim de yer aldığımız cephe hareketinin varlığına değinerek söze başladı.

Bizim birinci görevimiz yoldaşlarımıza, işçi sınıfına doğruları söylemek olduğu için ve cephe konusunda oportünist anlayışların yaygınlığı nedeniyle, yoldaşımız, konuşmasında hataların yapıldığı noktalara vurgu vuracağını belirtti.

Önce işçi sınıfının partisi nedir konusunu ele alan yoldaşımız, bunun yalnızca işçi üyelikle değil, yöneten kişilerle ve en önemlisi partinin eylemlerinin ve siyasal taktiklerinin içeriğiyle belirlendiğini söyledi. Avrupa sosyal demokrat partilerinin işçi sınıfının burjuva partileri, bizdeki CHP'nin ise düpedüz burjuva partisi olduğunu belirten Yürükoğlu yoldaş, küçük burjuva sosyalist partilerin de işçi hareketi içinde reformizmin ve şovenizmin gerçek kanalları olduklarını söyledi.

Yoldaşımız, işçi sınıfının tek gerçek siyasal partisinin komünist partisi olduğunu belirttikten sonra işçi sınıfının birliğinden sayısal birlik ve komünist partilerin sosyal demokrat, sosyalist partilerle işbirliği anlaşılmamalıdır dedi. İşçi sınıfının birliğinden onun Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde çalışan partisinin güçlenmesini anladığımızı söyledi.

Yoldaşımız, komünist partisi ile işçi sınıfının burjuva partileri arasında birliğin devrim hareketine yararlı olacağı durumlar çıksa bile, bu yine komünist partisinin gücüne bağlıdır, dedi.

Bundan sonra cephe anlayışına gelen ve Lenin'den "Çok Fazla Ödedik" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.33, s.330-334) ve "Kolçak'a Karşı Kazanılan Utkuya İlişkin Mektup" (Lenin, c.29, s.552-560) başlıklı, uzun ama çok öğretici iki yazı okuyan yoldaşımız, bu yazılardan süzülen cephe anlayışını, "işçi sınıfının hegemonyasına destek olacak cephe" diye özetledi.

Cephe anlayışından hegemonya konusuna geçen Yürükoğlu yoldaşımız, hegemonyanın toplumsal anlamda halkın aktif çoğunluğu arasında benimsenmek, felsefi anlamda ise zorun örgütlenmesi anlamına geldiğini belirtti.

Oportünistlerin, 'ortak cephe programı uğrunda en iyi savaşan öncü olur' anlayışının yanlışlığına değinen yoldaşımız, hegemonyanın özü yığınların öncüyü izlemesi olduğuna göre, komünist partisinin öteki güçlerin tutarsızlığını, nefessizliğini yığınlara sergilemesi, bunun için de renk farklarını ortadan kaldırması değil, tersine kendi rengini her konuda ötekilerden ayırması gereklidir dedi. Bunu yapmanın aynı zamanda devrimi ilerletmek anlamına geldiğini vurguladı.

Hegemonyayı sağlamanın anahtarının en başta izlenen siyasette, ortama en uygun, en doğru belgi olarak en ileri belgiyi atmada olduğunu söyleyen yoldaşımız, yığınlar düzeyinde baş silahımız bilimimizdir ama tek başına doğruları söylemek de yeterli değildir, güçlü olmak gerekir dedi. Doğru görüşlerle hegemonyanın komünistler için birleştiğini, ama hegemon olmak için doğruları savunmanın zorunlu olmadığını söyledi.

Hegemonyanın ele geçiriliş biçiminin, uygulanış biçiminin ve amaçlarının ortama göre değiştiğini belirten yoldaşımız, sınıf savaşımı kızıştıkça, şiddetin daha açık ortaya çıkacağını vurguladı. Devrimin kendisi şiddet olduğu için, ancak zor kullanmaktan korkmayanlar tarafından kazanılacağını belirtti.

Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'ne (FKBDC) ilişkin olarak, yoldaşımız, bunun ilk kez ciddi bir cephe girişimi olduğunu, henüz ilk adımlarını attığını, gelişmesi önünde kaçınılmaz olarak çeşitli güçlüklerin de bulunduğunu ama daha şimdiden önemli bir çekim odağı oluşturduğunu, dışarda duran örgütlerin de cepheye çekilmesinin gerektiğini belirtti.

FKBDC'ye karşı baştan beri bizim tutumumuzu, uyumlu çalışmayı bozan, hırçın, dayatmacı tavırlardan kaçınmak, ciddi ve birleştirici olmak diye özetleyen yoldaşımız, ideolojik sorunlarda işe her zaman olduğu gibi geçimsizlikten hiç kaçınmayacağımızı vurguladı.

III. Örgüt yaşamı

Konuşmasının bu bölümüne yoldaşımız, parti örgütleri hakkında bilgi vererek başladı. Türkiye'de tek bir bölge dışında hepsiyle düzenli örgüt bağlarının bulunduğunu, tüm bölgelerde il komitelerinin görev başında olduğunu, *İşçinin Sesi*'nin Türkiye'de düzenli dağıtıldığını söyledi.

Avrupa örgütleri arasında en sevindirici gelişmenin Almanya'da olduğunu belirten yoldaşımız, bu örgütün disipliniyle, özverisiyle, bilinciyle ve siyasal ustalığıyla hızla geliştiğini söyledi. Fransa örgütünün canlı bir atılım içinde bulunduğunu, Avusturya'da etkin, sağlam bir komünist çekirdeğin olduğunu, Norveç ve İsviçre'de yeni örgütlerin doğduğunu söyleyen yoldaşımız İngiltere örgütünün de profesyonelliği, ardıcıllığı ile sorumluluklarını başarıyla yerine getirdiğini belirtti.

Avrupa ya da Türkiye'de siyaseti ya da partisini bırakanların *tümünün* öğrenci ya da aydın olduğunu belirten yoldaşımız, bunun sevindirici bir arınma olduğunu söyledi ve bir kez daha vurguladı ki devrimin de partinin de güvencesi işçilerdir.

Bundan sonra partinin yığınları sarması konusuna geçen Yürükoğlu yoldaşımız, geçen dönemde üye sayımızın arttığını ama bunu bir istisna olarak görmek gerektiğini, gelişme sürse de kural dışı bir eğilimin sürmüş olacağını vurguladı.

Militan, ideolojisinden, örgüt standartlarından ödün vermeyen bir komünist partisinin genel olarak devrim çok yakınlaşana kadar küçük kalacağını, devrime doğru sıçramalı bir gelişme izleyeceğini söyleyen yoldaşımız, bunun Bolşevik Partisi'nin tarihi açısından da böyle olduğunu verilerle anlattı.

Zamanı gelince geniş yığınları sarabilen bir parti olabilmek için disiplinin, demokratik merkeziyetçiliğin can alıcı önemine değinen yoldaşımız, önce Lenin'in "Komintern'in Temel Görevleri Üstüne Tezler" yazısından bir bölüm (Lenin, c.31, s.187-188) okudu ve buradan, zor dönemlerde mutlak merkeziyetciliğin, demir disiplinin zaferin vazgeçilmez koşulu olduğunu vurguladı.

Bundan sonra yine Lenin'den (Lenin, c.31, s.24-26) uzun bir bölüm okuduktan sonra, yoldaşımız çıkan sonuçları özetledi, disiplinin sağlanabilmesinde öncünün sınıf bilincinin, devrime adanmışlığının, özverisinin, yığınlarla bağlanma yeteneğinin, siyasal strateji ve taktiklerinin doğruluğunun ve yığınların bunu kendi deneylerinden görebilmelerinin önemine değindi.

Bizim partimizde disiplin sorununu da ele alan yoldaşımız, komünist partisinin monolitik bir örgüt olduğunu ama bunun zaman içinde tam sağlanabileceğini, farklı görüşlerin çıkmasına olanak tanıyan bir mekanizmanın olması gerektiğini ama partide hiziplere yer olmadığını, ancak doğru temelde, yanlışa karşı zorunlu doğan hiziplere karşı olunamayacağını anlattı.

Partide monolitik yapıyı sağlamada fikir birliğinin yanısıra, tüzük çerçevesinde or-

(Devamı 6. sayfada)

(Baştarafı s.4 ve 5'de)

tak davranışın önemine değinen yoldaşımız, zaten tüzüğün kendi içinde fikir birliğini sağlama yollarını da içerdiğini vurguladı.

İçinde yaşadığımız dönemde, kararları çekiştirerek uygulamanın, dokumuzu zayıflatıcı etkisi olacağına değinen yoldaşımız, bizim partimiz ve içinde bulunduğumuz dönem açısından merkeziyetçiliğin taşıdığı özel ağırlığı anlattı.

Bundan sonra yoldaşımız, hareketimizin belli eksiklerine değindi. İdeolojiye çok önem veren bir hareket olmamıza karşın üyelerde ideolojik düzeyin hâlâ yeterli olmadığını, devralınan mirasın eksiklerinin bize de yansıdığını, orta yaşlı kadro eksiğimizin bulunduğunu, işçi sınıfıyla kaynaşma düzeyimizin yeterli olmadığını, yetişkin kadro darlığı çektiğimizi, hâlâ artizanca, amatörce çalışmanın yaygın olduğunu eksiklerimiz olarak sıraladı.

Buna karşılık, güçlü yönlerimizin de bulunduğunu söyleyen yoldaşımız, Lenin'in disiplin için gerekli diye sıraladıklarının, devrime adanmış kadrolarımızın, yaşamın doğruladığı doğru bir siyasal çizgimizin, Markizmin sağlam zeminine oturmuşluğumuzun olduğunu belirtti. Zamanın bizden yana olduğunu, bizim de başaracağımızı vurguladı.

Yoldaşımız, bu dönemde iki önemli görevimizin olduğunu belirtti: Biri, yığınlarla bağlanma yeteneğini arttırmak, ikincisi de teorik anlayışımızı geliştirmek, derinleştirmektir.

Son olarak hapisteki yoldaşlardan söz eden Yürükoğlu yoldaşımız, yoldaşlarımızın güzel bir sınav verdiklerini, onların özverilerinin boşa gitmediğini, gücümüze güç kattıklarını, partimizin onuru olduklarını, vurguladı.

Yoldaşımız konuşmasını şu sözlerle bitirdi:

"Bu yıl örgüt yapımızı, kurumlarımızı geliştirmede bir atılım yılı olmalıdır. Elbirliğiyle yeni görevlere hazırlanalım.

"Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

"Yaşasın komünizm!"

Faşist diktatörlük kellesini kurtaramayacaktır

Muzaffer İstanbullu — İstanbul

Ağustos'un son günü, İstanbul Mecidiyeköy'deki bir fabrikada işçiler işbaşı yapmadılar. Sabah erkenden şarteller indirildi. Fırınlar söndürüldü. Üretim durdu. Direniş saatlerce sürdü.

Patron işçilerin toplu sözleşmeden doğan ücret farklarını bir yıldır vermiyordu. "İflas ettiğini, bütün mallarının icraya verildiğini, parası olmadığını" söylüyordu. "Çalışmazsanız fabrikayı kapatırım, hepiniz işsiz kalırsınız" diyordu. Fabrikada çalışan 300 kadar işçi tehditlere kulak asmadı. Topluca, büyük bir coşkuyla "Hakkımızı söke söke alırız, düzeninizi başınıza yıkarız", "üreten biziz, yöneten de biz olacağız" diye haykırdılar. Direnişi sürdürdüler.

İşveren polis ve kolluk kuvvetlerini çağırdı. Siyasi Şube'den, Sendika Masası'ndan polisler fabrikayı bastılar. Zorla işbaşı yaptırmak istediler. İşçiler topluca ve kararlı bir biçimde direndiler. İşbaşı yapmadılar. Daha sonra Evren'in özel emriyle gönderilen müfettişler "olayı" incelemek için geldi. Evren söz vermiş (!) devlet, fabrika sahiplerinin istediği biçim ve miktarda desteği sağlayacakmış! İşveren de bu yardım gerçekleşir gerçekleşmez ücret farklarını ödeyeceğine söz verdi. İşçiler bu yalana inanmadılar. Hakları verilmezse, yeniden eyleme geçeceklerini belirterek işbaşı yaptılar.

Tek fabrika çapında da olsa bu başarılı direnişle işçiler özgüçlerini bir kez daha dosta düşmana gösterdiler. Psikolojik üstünlük elde ettiler. Ödlek liberallerin, dönek menşeviklerin yarattığı yılgınlık ve pasiflik çemberini bu noktada da parçaladılar.

İşçi sınıfımız nabız yoklayıcı eylemleriyle, keşif saldırılarıyla faşist diktatörlüğün tabansızlığını görüyor, gerçek kimliğini anlıyor. Kendine güveni artıyor, dev savaşlara atılma isteği kabarıyor.

Tekil düzeyde yürütülen saldırıların, zincirleme diğer fabrikalara sıçraması, toplumu sarması korkusu faşist cuntayı şaşkına çevirdi. "Koskoca" Evren paşa bir fabrikadaki direnişle bile artık özel olarak ilgileniyor. Her yola başvuruyor, sosyal demagojilerle direnişleri söndürmeye çalışıyor. Tek bir kıvılcımın tüm bozkırı tutuşturmasını engellemeye çalışıyor.

Çabaları boşuna! Binlerce fabrika, işyeri sırada aynı "ilgi" ve "destek"i bekliyor. Hangisini, nasıl, ne zaman kurtaracaklar? Burjuvazinin ilkeli siyaseti de, oportünist siyaseti de sökmüyor. Toplum yeni demokratik patlamalara gebe. Faşist diktatörlük yaklaşan fırtınadan kellesini kurtaramayacaktır.

"Atatürk'ün izindeyiz" dediler. Atatürk'ün olumlu mirası olarak ne varsa hepsine ihanet ettiler." 7 Eylül 1982 TKP MK (Menşevik) bildirisinden.

Menşevikler beş yıl geriden geliyorlar

Menşevikler, TKP Merkez Komitesi imzalı, 7 Eylül tarihli bir bildiri yayınladılar. Önce bu bildiriden aktarmalar yapalım:

"Cunta yönetimi iki yıldır halkımız üzerindeki ağır baskıları sürdürüyor. İşçisinden, orta halli yurttaşlarımıza kadar, bir avuç parababasının, tekellerin dışında kalan 45 milyon halk, tarihin en acılı, en güç iki yılını yaşadı, yaşıyor. Gerici askersel diktatörlük bir karabasan gibi ülkemizin üzerine oturdu.

"Cuntacı generaller halka verdikleri hiçbir sözü tutmadılar. Ülkemizin karşı karşıya bulunduğu yaşamsal sorunlardan hiçbirini çözemediler. Ülkemizi uçurumların eşiğine getirdiler.

" 'Terörizmi önleyeceğiz' dediler. Terör estirdiler...

" 'Ekonomiyi düze çıkaracağız' dediler. Daha da batırdılar. Bunalımı daha da derinleştirdiler...

" 'Demokrasi getireceğiz' dediler. Bu kara ceza yasasını getirdiler...

" 'Atatürk'ün izindeyiz' dediler. Atatürk'ün olumlu mirası olarak ne varsa, hepsine ihanet ettiler.

" 'Tüm komşularımızla dostluk istiyoruz' dediler. Gittiler, ABD yönetiminin dümen suyuna daha da girdiler..."

Dikkat edilirse, "bir avuç parababasının, tekellerin dışında kalan 45 milyon halk"-tan söz ediliyor. Yani, bir kez, tekeldışı burjuvaziyi hâlâ halk içinde sayıyorlar. Sonra, bildirideki "terörizmi önleme", "Atatürk'ün olumlu mirası" gibi konularda da çok söz söylenebilir. Ama biz burada işin başka bir yönüne değineceğiz. Menşeviklerin sergileme yöntemi.

Bu bildirideki gibi, "verdiği söz tutmadı" mantığıyla sergileme faşist cuntaya karşı uygulanacak bir yöntem değildir. "Verdiği sözü tutmadı" yöntemi, halktan yana görünen, bu görünüşüyle gerçekten halkı aldatabilen iktidarlara karşı geçerlidir. Başka bir deyişle, burjuvazinin havuç siyasetini uygulayan iktidarlar bu yöntemle sergilenebilir.

Menşeviklerin gözleri o kadar bozulmuş ki sopayla havucu birbirine karıştırıyorlar. Burjuvazinin havuç siyaseti izleyen kanadını halk içinde sayınca, elinde sopası ortalıkta dolaşan faşist cuntayı "verdiği sözü tutmadı" diye sergilemekten başka yolları kalmıyor.

Gerçekte bu yöntemle menşevikler halkın gerisinde kalıyorlar. Cuntaya kendilerinin nasıl umut bağladıklarını ve bu umutların nasıl yıkıldığını dile getiriyorlar. Bir zamanlar "kimi gerçekçi eğilimler" diye bu umutlarını açıkça da dile getirmişlerdi. Anlaşılan artık bu umutları yıkıldı ki "verdiği sözü tutmadı" diye konuşuyorlar.

Bu sergileme yöntemiyle menşevikler Türkiye devrim hareketinin en azından beş yıl gerisinden geldiklerini gösteriyorlar. Bunun gibi bir bildiri 1978'de CHP hükümeti için geçerli olabilirdi. O zaman böyle bir bildiri çıkarmayarak, bugün ise eli sopalı faşist cuntayı "verdiği sözü tutmadı" diye sergileyerek (!) aynı kuyrukçuluğu sürdürüyorlar.

C.Ç.
Londra

Erm ni s runu ve faşist cuntanın planları

İşçinin Sesi 6.9.1982 tarihli 207-208. sayısında "Ermeni sorunu ve *İşçinin Sesi*'nin tutumu" üzerine bir yazı yayınladı. Yazıda, faşist cuntanın, Ermeni örgütlerine karşı girişebileceği saldırılara karşı devrimciler uyarılıyor ve buna karşı tutum şöyle açıklanıyor:

"Komünistler, faşist cuntanın tezgahlayacağı her türlü saldırıya ve bunu kolaylaştırıcı her türlü yönteme karşın Ermeni sorununu yiğitçe savunmayı sürdürecektir."

Altı gün sonra, 12.9.1982 Pazar günkü *Tercüman*'da Ermeni örgütleri konusunda, Nazlı Ilıcak, nasıl bir yoldan, hangi yöntemleri kullanacakları konusunda şunları yazıyor:

"İşbirliği yapılacak ülkeler ortadadır. Ve hükümetimiz ölenlerin kanını yerde bırakmamaya kararlıdır.

"Örgütler, yabancı ülkelerde üstlenmişlerse, onlara ulaşmanın yolları mevcuttur. İsrailliler, Uganda'da Entebbe baskınını, Almanlar Somali'de Mogadişu operasyonunu gerçekleştirmişlerdir. Türk devletinin, vatandaşlarını korumak için, aynı hassasiyeti göstereceğine eminiz. (...) 'Bunca kanın hesabı tarihe miras bırakılmayacaktır'. Nereden geldiği belli olmayan bir kurşun... Belki bir araba kazası... katillerin yeni cinayetler işlemesine artık fırsat verilmeyecektir."

Gerek faşist devletin resmi politikası, gerekse iğrenç burjuva yazarların ifadeleri, niyetlerinin ne olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Bu da, onların ne denli halk düşmanı, saldırgan, cani olduklarını gösteriyor. Türkiye'de ve yurtdışında uygun ortamını bulup saldırılar planlayacakları ortadadır. Bu saldırılar yalnız Ermeni örgütlerini değil, aynı zamanda yurtdışındaki ilerici devrimci tüm örgütleri de hedef alıyor. *İşçinin Sesi*, buna daha 11 ay önce dikkatleri çekmişti. (bak: s:172-173.)

Yurt dışında gelişen antifaşist mücadele, başından beri faşist cuntanın korkulu bir rüyasıdır. Dünya kamuoyu önünde, cuntanın faşist yüzü önemli ölçüde sergilenmiştir. Bunu engellemeye gücü yetmeyen cunta, kudurmakta, saldırganlaşmaktadır. Bugün ortamın uygun olduğunu, yurt dışındaki mücadeleyi "susturma" fırsatının doğduğunu sanan(!) cunta, saldırganlığının pratik hazırlığı içindedir.

Komünistlerin, devrimcilerin buna karşı tavrı açıktır:

"Türkiye'nin faşist yöneticileri kime, nerede, ne zaman saldırırsa, tüm Türkiye demokratik güçlerini karşılarında bulacaklardır." *(İşçinin Sesi*, sayı 207-208)

Faşist cuntanın, saldırı ve cinayet planları da sökmeyecek, Türkiye ve dünya demokratik güçlerinden gereken cevabı alacaktır.

Faşizm dünya halklarının can düşmanıdır.

Tarih bu gerçeği, halklara göstermiş, öğretmiştir.

Türkiye halkları da, cuntanın uygulamalarında, saldırganlığında, faşizmi tanıyorlar. Her geçen gün, faşizme karşı mücadele etmenin, cuntayı yıkmanın önemini daha iyi kavrıyorlar.

Halklarımız, işçi sınıfının önderliğinde faşist cuntayı yıkıp, ileri demokratik halk devrimini gerçekleştireceklerdir.

Tanklarla gelen devrimle gidecektir.

Tek yol devrim!

Komünist selamlar.

Murat Vartolu
Hamburg

İzmir İl Komitesi Bildirisi:

Faşist cuntayı devrimle yıkacağız

Halkımıza,

Oniki Eylül faşist darbesinden bu yana iki yıl geçti. Bu dönemde Türkiye halkları, faşist diktatörlüğün baskı ve şiddetini bütün ağırlığıyla yaşadılar.

Faşist cunta, daha ilk günden, devrim hareketini bastırmayı, ekonomik bunalımı finans-kapital lehine çözmeyi hedefliyordu. Bu yönde karşı-devrimi gerçekleştirmek için iki yıldır uğraşıyor. Burjuvazi yaşamın her alanında halka karşı sınıf zorunu uyguluyor.

Finans-kapitalin üniformalı kesiminin parçası olan faşist cunta, bunalımı aşmak için seferberlik ilan etti. Bu seferberliği halklarımızın sırtına yüklemek için, herkesten özveri edebiyatıyla işe başladı. Bunalımı aşmada niyetleri gerçekleşmedi ama halkın varını yoğunu aldılar. Halkın tasarrufları bankerler aracılığıyla gaspedildi. Köylü ve esnaf zorla yıkıma sürüklenirken, onların kaynakları büyük finans odaklarının gelişmesi yönünde kullanıldı. Uyguladıkları ekonomik siyasetin siyasal sakıncalarının, yani sonuçlarının kendi iktidarlarını tehdit eder dereceye varabileceğini gördükleri için, son zamanlarda bu siyaseti sulandırdılar.

Bu arada faşist cunta, faşizmi kurumlaştıran anayasasını halk oylamasına sunarak kendisine siyasal taban sağlamaya çalışıyor. Halk oylamasında, silahların gölgesinde 'evet' dedirtmek isteyecekleri açıktır. Ancak, silahların gölgesi bile korkularını dindiremiyor. Korkuyorlar.

Halkımız, kapitalizm yaşadığı sürece hiçbir demokratik hakkın kalıcı olmayacağını, demokratik hakları kalıcı kılmanın kendi savaşımına ve zaferine bağlı olduğunu yaşadığı deneylerden çok somut görmüştür. Faşist anayasaya karşı çıkarken, sosyal demokrasinin ve oportünizmin öğütlerine kulak asmayacaktır. Halkın önündeki alternatif devrimle kurulacak demokratik devlet ve onun demokratik anayasasıdır.

Faşist cunta ırkçı, şöven, yayılmacı siyasetini her geçen gün azdırıyor. Kürt halkı üzerinde baskılar daha da yoğunlaştı. Bu gelişmeler, Kürt halkının Türkiye işçi sınıfı ile ortak savaşım perspektifini daha net önümüze koyuyor.

Ülkemizde tüm baskıları, tüm haksızlıkları yok etmenin yolu halkların ortak savaşımından geçer. ASALA'nın eylemleri şovenizmi azdırmaktan başka bir işe yaramıyor. Bunun yanısıra cuntaya tim çalışması için olanak tanıyor. Bu timler yalnızca Ermenilere değil, tüm devrimci hareketlere karşı yönelecektir.

Faşist cuntanın şövenizmi Orta Doğu'ya yönelik olarak da yansıyor. Orta Doğu'da sıcak savaşın sürmesi, cuntanın o bölgeye göz dikmesine elverişli ortam oluşturuyor. Bu nedenle, Orta Doğu'nun Türkiye için tehlike olduğu üzerine demeçler verip, Osmanlı devletinin Orta Doğu'daki hükümranlığından bolca söz ediliyor. Cunta bölgede savaşa dalabilir.

Konferansımızda belirtildiği gibi, yalnızca halkımız açısından değil, bölgemiz açısından da faşist bir Türkiye ciddi tehlike oluşturmaktadır. Faşist cunta devrimle yıkılmadığı sürece tehlike sürecektir. Faşizmin yayılmacılığına, şövenizmine devrimle yanıt vereceğiz.

Faşist anayasaya hayır!

Faşist cuntayı devrimle yıkacağız!

Yaşasın dünya devrimi!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

İzmir İl Komitesi

Frankfurt yürüyüşü

Onbinlerin katıldığı yürüyüş faşist cuntaya güçlü bir şamar, Türkiye devrimi açısından önemli bir kazanım oldu.

Türkiye'deki faşist darbenin ikinci yıldönümünde, 11 Eylül'de Almanya'nın Frankfurt kentinde düzenlenen protesto yürüyüş ve mitingine binler, onbinler katıldı. Kızıl bayraklar ve faşist diktatörlüğü lanetleyen flamalarla yürüyen onbinlerce insan, anti-faşist belgilerle Frankfurt caddelerini çınlattı.

Yürüyüş öncesinde 30'a yakın örgütün katıldığı eylem birliği görüşmeleri olumlu sonuç verdi. Ve ilk kez bu kadar geniş katılımın olduğu merkezi tek eylem gerçekleştirildi. Bu görüşmeler sonucu Ala Rızgari, ATİF, BİRKOM (Birlik Yolu, Cephe, Devrimci İşçi, Devrimci Savaş, Emekçi, *İşçinin Sesi*, Kıvılcım, Serxwebun), DİB-FAK, FİDEF, İşçi Gerçeği, KAWA, KOÇ-KAK, KOMKAR, Kürt Halk Evleri, Proleter Dayanışma, Tekoşin, Türkiye Komiteleri, BWK, KB, TDDG, KPD, Volksfront, Arbeiterbund örgütleri ortak bir çağrı ile ortak afişte anlaşma sağladılar. Bu çağrıya imza koymayan DİDF ve *Gerçek* çağrıyı destekledi.

Eylem birliği görüşmelerinde *İşçinin Sesi* olarak sürekli güçlü, tek merkezi eylemden yana tavır koyduk ve çaba harcadık.

Eylem öncesinde hazırlanan ortak çağrı geniş bir şekilde dağıtıldı. Ortak afişleme yapıldı. Tüm bu çalışmalarda örgütler iyi bir anlayışla çalıştı.

11 Eylül Cumartesi günü Frankfurt'a F. Almanya'nın her yerinden yüzlerce otobüs aktı. Trafik tıkandı. Yürüyüş, kalabalık nedeniyle ancak iki saatlik bir gecikmeyle başladı.

F.Almanya *İşçinin Sesi* hareketi olarak eyleme canlı ve aktif katıldık. *İşçinin Sesi* korteji, militanlığıyla, yüksek disipliniyle, çarpıcı belgileriyle dikkat çekti. Ortak belgiler dışında "Tanklarla gelen, devrimle gidecek!", "Faşizme karşı tek yol devrim!", "Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi!*", "Yaşasın ileri demokratik halk devrimi", "Faşist anayasaya hayır" belgilerini yürüyüş boyunca haykırdık. Önde kızıl bayrak, TKP sancağı, *İşçinin Sesi* sancağı, Mustafa Suphi, Talip Öztürk, İnanç Seçiç flamalarıyla *İşçinin Sesi* bloğu ayrı bir görüntü sergiledi. Yürüyüşe bizimle katılan Alman demokratları ve DKP'nin değişik örgütlerinden gelen yoldaşlar gücümüze güç kattı.

Yürüyüş ve miting sırasında *İşçinin Sesi* ve EK bildirisi yoğun bir şekilde dağıtıldı. Gazetemize tüm örgütlerin tabanında çok geniş bir ilgi vardı. Yüzlerce *İşçinin Sesi* menşeviklere satıldı.

Mitingde tüm örgütler adına bir ortak metin okundu. Devrimci Türk ve Kürt ozanlar savaş türküleri söylediler. Eylemi destekleyen değişik uluslardan yüzü aşkın komünist ve devrimci hareket ve kişilerin mesajları okundu. Daha önce mitingde konuşma yapması kararlaştırılan devrimci sanatçı Yılmaz Güney vize alamadığı, F.Almanya'ya giremediği için konuşma yerine mesajı okundu.

Menşeviklerden, bazı bölgelerden bu yürüyüşe katılmayan örgütler oldu. Gerekçelerinden birincisi ortak çağrıda ve eylemde faşist diktatörlük nitelemesine imza atmaları, ikincisi ise Maocularla ortak yürüme! Yaşam menşeviklerin sakat görüşlerinini çürüterek ilerliyor.

Genel olarak değerlendirdiğimizde 12 Eylül'ün 2. yıldönümünde yapılan bu yürüyüş çok önemli bir kazanımdır. Gericilik dönemindeki bu güçlü devrimci çıkış faşist cuntaya güçlü bir tokat ve Türkiye devrimi açısından önemli bir kazanımdır.

F.Almanya
Ulak

Frankfurt yürüyüşüne flamalarımız, kızıl bayraklarımız, devrimci belgilerimizle katıldık.

11 Eylül'de güzel bir disiplin örn ği g¨sterdik

Onbinlerce ilerici, devrimci, demokrat faşist darbenin 2. yıldönümünde, onun artan korkularının daha da üstüne üstüne giderek büyük bir protesto yürüyüşü yaptılar. Böylece faşist diktatörlüğü tüm Avrupa kamuoyuna sergileme ödevlerini de yerine getirdiler.

Frankfurt yürüyüşü hareketimiz açısından disiplin anlayışımızın bir göstergesi oldu. Yürüyüşün başından sonuna kadar herşeyin evvelden planlanan bir biçimde düzenli gitmesi, toplu ve düzenli slogan atılması, üstünde *İşçinin Sesi* yazılı kızıl gömlekler giyen görevli yoldaşların yürüyüşü başarıyla yönetmeleri hep disiplin anlayışımızın gün geçtikçe ilerlediğinin kanıtlarıydı.

Yürüyüş başlamadan önce F. Almanya'nın çeşitli bölgelerinden alanda yerini almak üzere gelen yoldaşlarımıza, Spartakist'li Troçkistler, sözüm ona bize karşı — gerçekte kendi hayallerinde kurdukları karşı — hazırladıkları eleştiri elkitabını dağıtmak için uğraştılar. Durmadan aynı şeyi söyleyen papağanlar gibi, "bu kitabı okudunuz mu, hakkında ne düşünüyorsunuz?" soruları o kadar sıkıcı seviyeye çıktı ki kendilerine uyarıda bulunmak zorunda kaldık. Bazı Maocuların da "Rus sosyal-faşistleri ile ortak eyleme hayır" yazılı el ilanları da ciddiye alınmadı.

Yürüyüşün bittiği alana "Yaşasın TKP, Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi*", "Faşizmi ininde geberteceğiz", "Tanklarla gelen devrimle gidecektir", "Faşizme karşı tek yol devrim", "Kürt halkına ayrılma hakkı", "Demokratik bir anayasa için ileri demokratik halk devrimi", "Yaşasın devrimci geleneğimiz yaz taarruzu" sloganlarını atarak girdik.

Daha sonra alanda tüm örgütler biraraya gelince, Türkiye devrimci hareketinde şehit düşen devrimciler için saygı duruşunda bulunuldu, faşist cuntaya karşı konuşmalar yapıldı, ilerici ozanlar türküler söylediler. F.Alman polisi izin vermediği için Yılmaz Güney gelemedi, göndermiş olduğu mesaj okundu.

F. Almanya'nın çeşitli bölgelerinden gelmiş bulunan yoldaşlar birbirlerine başarılar dileyerek ayrıldılar.

Kahrolsun faşist cunta!

Seçiç G.
Mannheim

Faşizme karşı yürüdük

Yoldaşlar,
Faşist darbenin 2. yılında, Almanya'nın Frankfurt şehrinde yapılan miting ve yürüyüşe Kürt-Türk onbinlerce Türkiyeli devrimci katıldı. Otuzbini aşkın devrimci, demokrat faşist cuntayı lanetledi. Yığınlar, faşizme karşı devrim andı içtiler. Bu eylem cunta ve yardakçılarına güçlü bir şamar oldu. Eylemin hemen ardından burjuva basınında korkularını dile getirdiler.

Anayasa "tartışmalarını", "seçim" hazırlıklarını yaptıkları bu dönemde eylemin, tüm diğer anti-faşist eylemlerden çok daha yığınsal ve çoşkulu olması faşist cuntanın demagojilerinin iflasının en güzel göstergesiydi.

Biz TKP—*İşçinin Sesi* olarak yaz taarruzunun hemen bitimine gelen bu eyleme aktif

olarak katıldık. Faşist anayasaya karşı ileri demokratik halk devrimi sloganımızı yürüyüş ve miting boyunca çoşkuyla haykırdık. Disiplinimiz ve sloganlarımızın devrimci içeriği, Kürt, Türk Türkiyeli emekçilerin de, Alman demokrat kamuoyunun da dikkatini çekti.

İşçinin Sesi korteji önünde yer alan minibüsten yaptığımız hoparlörlü konuşmalarla faşist cuntanın ve anayasasının niteliğini açıklayan siyasi sergileme görevimizi yerine getirdik.

Eylem sırasında, burjuvaziye karşı savaşta şehit düşen ve hapishanelerdeki, işkencedeki yoldaşlarımız yüreklerimizde, savaş sloganlarımızda, yanıbaşımızdaydılar.

Yürüyüşte gazetemiz ve diğer yayınlarımız çok büyük ilgi gördü.

Bu eylem, önümüzde yeni bir dönemin başladığını gösteriyor. Faşist cuntaya karşı büyük bir öfke ve kin birikiyor. Yığın çalışmamızda yeni olanaklar ortaya çıkıyor.

Haydi faşist cuntayı devrimle yıkma savaşımına!

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Komünist selamlarımızla!

Şafak
Köln

Faşist cuntayı yığınsal bir şekilde lânetledik

Faşist cuntanın iktidara el koyuşunun ikinci yıldönümünde Viyana'da yığınsal bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşü, BİR-KOM (Dev-Yol, PKK, *İşçinin Sesi),* Ala Rızgari, Dev-Sol, Kawa, Partizan birlikte düzenledik. Halkın Kurtuluşu eylemi desteklemek amacıyla ortak yürüyüşe katıldı.

Yürüyüş boyunca, Almanca, Türkçe, Kürtçe ortak sloganlar atıldı. Ortak sloganların yanısıra eylemin amacına uygun olarak, her örgüt kendi sloganlarını attı. Bildiri dağıtıldı.

Yürüyüş Viyana'nın merkezi bir yerinde bir mitingle sonuçlandırıldı. Mitingde Almanca, Türkçe, Kürtçe konuşmalar yapıldı. Üç dilde yapılan konuşmalarda, faşist cuntanın iki yıllık canice uygulamaları ve yeni anayasa yutturmacasının niteliği önemle vurgulandı. Miting, ortak kararlaştırılan andın hep birlikte içilmesiyle son buldu.

Yürüyüşe, Avusturya'daki hemen hemen bütün örgütlerin katılımının sağlanması, ortak çalışmaların başarılı yönüydü. Avusturyalı bazı örgütler, İran'dan Halkın Fedaileri ve Halkın Mücahitleri, Irak Kürdistanı'ndan KYB sempatizanları eylemleri aktif olarak desteklediler.

Faşist cuntanın gittikçe açmaza girdiği bu dönemde, örgütler arasında diyaloğun artması, ortak çalışmaların hızlanması, cuntanın açmazını derinleştirecektir.

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Viyana

Faş zmi ininde geb rtec ğiz

Faşist darbenin ikinci yıldönümü İngiltere'de de protesto eylemleriyle karşılandı. 12 Eylül günü protesto gösterisi ve toplantı yapıldı.

Londra'daki Türkiye Büyükelçiliği önünde düzenlenen protesto gösterisinde devrimciler, demokratlar faşizmi yıkma savaşımındaki kararlılıklarını gür bir sesle duyurdular. Gösteriye Britanyalı, Türkiyeli, Kıbrıslı, Iraklı ve İranlı anti-faşistler de katıldılar.

Protesto gösterisinin yürüyüşüyle sürdürülmesi planlanmıştı. Ancak o gün Londra'da bütün yürüyüşler yasaklandığından, gösteri devrim andıyla bitirildi ve hep birlikte toplantı yerine gidildi.

Toplantı salonu baştan başa flamalarla doluydu. İTİB'in, Britanya Komünist Partisi Londra Bölge Komitesi'nin, Londra İşçi Birliği'nin, İngiltere Türkiyeli Öğrenciler Federasyonu'nun, Bilim ve Teknik Menejerlik İşçileri Sendikası 8. Bölge'nin flamaları asılıydı. Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'nin flaması ise, konuşmacıların yer aldığı masada asılıydı.

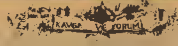
Önce bir forum yapıldı. Forumda, Birleşik Mühendislik İşçileri Sendikası (AUEW) Genel Sekreter Yardımcısı Bob Wright, Türkiyeli ve Kıbrıslıların yoğun olarak yaşadığı Tottenham semtinden İşçi Partisi saylavı Norman Atkinson, TDHSK Sekreteri Jim Moody ve DİSK Dayanışma Kampanyası'ndan F. Sinkil konuştular.

Bob Wright Türkiye'deki durumu ve faşizme karşı savaşımın önemini anlattı. Jim Moody TDHSK'nin çalışmalarını özetledi.

Norman Atkinson, İngiltere ve Avrupa Parlamentosu'nda ilerici saylavların çabalarını anlattı. Bu çalışmalarda saylavları dökümanlarla bilgilendirmenin çok yararının görüldüğünü, kararları etkilediğini vurguladı. Son olarak TDHSK'nin çağrılısı olarak gelen Yılmaz Güney'in İngiltere'ye alınmamasını protesto ettiklerini, bu konudaki kampanyayı duyurduklarını söyledi. Atkinson, "Türkiye, NATO ülkeleri içinde ideolojik, ekonomik ve politik olarak belki de en önemli ülkedir., ana sorun cuntadan kurtulmaktır .., bu bölge ve dünya barışı için sonsuz öneme sahiptir.., Türk ordusu Kıbrıs'tan çekilmelidir.., Evren'in paramiliter görünümlü bir devlet oluşturma çabaları, faşist anayasaya hayır diyerek boşa çıkarılmalıdır" dedi.

F. Sinkil ise işçi sınıfının üzerindeki baskıları, yargılamaları, iş ve yaşam koşullarındaki korkunç kötüleşmeyi, halkın açlığa zorlandığını, devrim için savaşımın sonuç belirleyici olacağını anlattı.

Bundan sonra, *İşçinin Sesi* Korosu, dünya işçi sınıfının çeşitli marşlarını söyledi. Almanyalı, Şilili ve Türkiyeli birer sanatçı da programa katıldı. Koroyla birlikte bir ağızdan marşlar söyledik. Eylemimiz Enternasyonal Marşı'yla sona erdi.

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkéren hemû welatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ
Devrimin de partinin de güvencesi işçilerdir! Tanklarla gelen devrimle gidecektir!
Yıl:8, Sayı:209-210
27 Eylül 1982

ÇEK-AL

III

TKP DAVASI İDDİANAMESİ

"ç) Aday üye, bu süre içinde, parti örgütünün verdiği görevleri, işleri yapar, bağlı olduğu örgütün toplantılarına gider. Partinin programı ve tüzüğünü öğrenir, politikasını izler.

"3. Parti üyesinin ödevleri:

"a) Sıkı, bilinçli, parti disiplinine, gizlilik ve örgüt ilkelerine kesinlikle uymak, parti sırlarını titizlikle saklamak; partinin politikasını doğrulukla, kararlarını olduğu gibi uygulamak, partinin, örgütün verdiği görevleri eksiksiz yerine getirmek.

"b) İşçiler, köylüler, emekçi yığınlar, halk arasında Türkiye Komünist Partisi'nin politikasını yaymak, bu politikayı onlara mal etmek için çalışmak, partinin görüşlerini, yakın ve uzak amaçlarını anlatmak, yığınları bilinçlendirmek ve bunlar arasından girişken ve aktif elemanları parti sıralarına çekmek.

"c) Yığınlarla sıkı bağ kurmak, yığın örgütlerinde, işçi sendikalarında, gençlik, öğretmen, öğrenci, spor örgütlerinde, köylüler arasında çalışmak, bunların hareketlerine katılmak, Komünist Partisi'nin öncülük rolünü sağlamak, partiyle halk arasındaki bağları sürekli kuvvetlendirmek.

"ç) Memlekette politik gelişmeleri izlemek, halkın düşüncelerini, eğilimlerini sürekli öğrenmek, yığınların sesine kulak vermek, bunları partiye bildirmek, halkın istem ve isteklerinin gerçekleşmesi için yürüttükleri savaşa aktif katılmak, onların savaşlarından, deneylerinden ders almak, onları aydınlatmak, bilinçlendirmek, savaş güçlerini arttırmak.

"d) Halkın devrimci ve ulusal bağımsızlık savaş geleneklerini, Komünist Partisi'nin tarihini öğrenmek, partinin politik, ideolojik, örgütsel birliğini kuvvetlendirmek bu birliği herşeyle savunmak, partinin Leninci birliğinin, onun temel taşı olduğunu unutmamak.

"e) Partiyi burjuva ideolojilerine karşı savunmak, kişiye tapma gibi anti-Leninci eğilimlere, buyrukçuluğa, başı bozukluğa, liberalizme-hoş görürlüğe, fraksiyonculuğa, likidatörlüğe, sağ"sol" her tür oportünizme, anarşizme, Maoculuğa, Troçkistliğe karşı amansızca savaşmak.

"f) Kendisinin, politik, kültürel, teorik Marksist-Leninist bilgisini pratikle birleştirmek, komünist bilincini durmadan yükseltmek, arkadaşlarına bu yolda yardım etmek.

"g) Politik uyanıklıkta örnek olmak, partiye polis ajanlarının, düşmanın sızmasına karşı gözlerini dört açmak, partiyi her yönden kollamak.

"h) Partiye karşı yüreği açık olmak, ondan hiçbir şeyi saklamamak, olanları, olayları hiç kimsenin ters göstermesine yol vermemek, eksiklikleri, yanlışlıkları eleştirmek, bunları açıklığa kavuşturmak, gördüğü yanlışları, davranışları üst örgütlere, Merkez Komitesi'ne bildirmek, eleştirmenin parti demokrasisinin vazgeçilmez ilkesi olduğunu unutmamak.

"ı) Parti yayınlarını yığınlara yaymak, dağıtmak.

"i) Toplum içinde, yaşamında, davranışlarında dürüst olmak, komünist morali temiz tutmak.

"j) Kadro seçerken ön yargılara, dostluk, gözdelik, dalkavukluk duygularına kapılmamak.

"k) Çalıştığı, oturduğu yerden başka bir yere gidecek, orada kalacak olursa bunu bağlı bulunduğu parti örgütüne, sekreterine bildirmek, memleket dışına çıkacak olursa Merkez Komitesi'nden izin almak, gideceği yerde parti örgütü varsa ona bu yolda bağlanmak.

"l) Proleter enternasyonalizmi, komünist dayanışması, işçi-köylü bağlaşıklığı için olan savaşı sürekli kuvvetlendirmek.

"4. Parti üyesinin hakları:

"a) Bağlı olduğu parti örgütünün toplantılarına katılmak.

"b) Tüzük gereğince parti organlarını seçmek ve bu organlarda her ödeve seçilmek.

"c) Parti toplantılarında partinin politikası, taktiği, tutumu, gündemdeki sorunlar üzerinde açılan tartışmalara katılmak, görüşlerini burada açıkça, hiç çekinmeden söylemek.

"ç) Ele alınmasını, tartışılmasını, bir karara bağlanmasını doğru bulduğu sorunları parti toplantılarında serbestçe ileri sürmek.

"d) Parti politikasına aykırı gördüğü davranışları, yalnışları, arkadaşlarını, yöneticilerini eleştirmek, bağlı olduğu örgütün çalışmaları hakkında, toplantılarda bilgi istemek, çalışmalarda görülen aksaklıkların, yalnışlıkların, nedenlerini sormak ve aratılmasını istemek.

"e) Partinin politikasına aykırı gidenlere, görevini kötüye kullananlara, konspirasyon-gizlilik kurallarını bozanlara, kaygısız, pasif kalanlara, parti tüzüğünün normlarını çiğneyenlere, geveze ve dalkavuklara karşı savaşmak.

"f) Partinin gazete ve dergilerine yazı yazmak, görüşlerini belirtmek.

"g) Her üye görüşünü, bağlı olduğu parti örgütünde ortaya koyar, karar alınmasını ister, kararı beğenmiyorsa bunu üst parti organlarına, ta Merkez Komitesi'ne kadar iletir, fakat alınan karara kesinlikle uyar, uymazsa disiplin cezası görür.

"h) Parti üyesi, parti örgütünde, tutumu, davranışları tartışılıyorsa, yahut hakkında disiplin cezası isteniyorsa, gizlilik ve güvenlik ilkelerini bozmamak şartı ile, bu toplantılarda bulunur.

"ı) Örgüt dışında parti çalışmaları eleştirilemez, fakat parti üyesinin, tüzük çerçevesinde yapacağı eleştirme, özeleştirme hakkına dokunulamaz.

II. Örgüt ilkeleri

"5. Komünist Partisi demokratik santralizme dayanır, organları Marksizm-Leninizm ilkelerine göre kurulur.

"Demokratik santralizm ilkeleri:

"a) Azınlık çoğunluğa, her parti üyesi bulunduğu örgüte, zincirleme alt örgütler üst örgütlere, bütün parti örgütleri, kongreler arası, Merkez Komitesi'ne bağımlıdır.

"b) Partinin eylemlerini, memleket çapında Merkez Komitesi yönetir.

"c) En aşağıdan en yukarısına kadar bütün parti organları seçilir veya atanır. Gizlilik koşullarının olanaklarına göre alt örgütler üst örgütlerin ve organların karar ve direktiflerine kesinlikle uyar.

"ç) Partide kollektif yönetim uygulanır. Bu ilke, tepeden, bireysel yönetimle bağdaşamaz. Bununla birlikte, kişisel yönetim ve sorumluluk, tüzük çerçevesinde işler. Her parti üyesine girişim ve aktivitesini gösterebilme olanakları sağlanır.

"d) Bütün parti örgütleri ve organları, yetkileri çerçevesinde, kendi iç sorunlarını görüşür, partinin genel politikasına, kararlarına aykırı düşmemek şartı ile kararlar alır.

"e) Her parti organı hem kendi parti örgütü önünde, hem üst parti organları önünde, dönem dönem hesap verir.

"f) Yönetici üst organlar, alt örgütlerin önünde duran sorunları çözebilmelerine yardım eder, alt örgütlerin ve üyelerin sesine kulak verir, deneylerinden yararlanır.

"g) Gizliliği bozmamak şartı ile partinin politikası üstüne parti örgütlerinde tartışma açılır. Ama, böyle bir tartışmayı il komitelerinin çoğu isterse, güdülen parti politikası üzerinde oybirliği olmadığına Merkez Komitesi üyelerinin çoğunluğu karar verirse, yahut Merkez Komitesi çoğunluğu güdülen politika ve taktiğin doğruluğunu kabul etmekle birlikte, bunu sınamak için böyle bir tartışmanın açılmasını uygun görürse yapılır.

"h) Merkez Komitesi'ne bağlı organlar, doğrudan doğruya Merkez Komitesi tarafından yürütülür.

"ı) Gizlilik koşullarında santralizm ağır basar. Merkez Komitesi konspirasyon veya başka bir nedenle bütün bir komiteyi dağıtır, yenisini kurar, komiteye atama yapar. Bu Politik Büro'nun kararı ile olur.

"i) Tutuklamalar sonucu veya başka nedenlerle Merkez Komitesi'nin üye kadrosunda boşalma olursa, aday üye de yoksa, en sağlam, atılgan, bilinçli militanlardan Merkez Komitesi'ne kooptasyon yoluyla, üye alınır. Hiçbir Merkez Komitesi üyesi, sekreter de olsa tek başına kooptasyon yapamaz.

"6. Parti, memleket çapında bütün parti örgütlerini kapsar.

"7. Parti örgütleri üretim ilkelerine, çalışma, oturma ve memleketin administratif (yönetimsel) bölüntüsüne göre kurulur.

"8. Örgüt sistemi aşağıdan yukarıya şöyledir şöyledir: Hücre-parti gurubu, semt komitesi, bölge komitesi, il komitesi, Politik Büro, Merkez komitesi, Kongre.

"9. Her parti örgütünün en yüksek organı, o örgüt üyelerinin genel toplantısı ve kongresidir.

"10. Genel toplantı ve kongre o örgütün eylemlerini yöneten komiteyi seçer. Gizlilik koşullarında bu komiteler üst örgütler tarafından atanır.

"11. Köy komiteleri bölge komitelerine veya doğrudan doğruya il komitelerine bağımlıdır.

III. Temel örgüt - hücre

"12. Hücre partinin temel örgütü, omurgasıdır. Bu temel öbekler, komünist partisini işçi sınıfıyla, köylü, emekçi halk yığınlarıyla bağlar.

"13. Hücre, aynı iş yerinde çalışan veya aynı yerde oturan komünistlerden oluşur.

"14. Hücreler-guruplar: Fabrikalarda, atölyelerde, madenlerde, ulaşımda, posta-telgrafta, silahlı birliklerde, işletme bürolarında, dairelerde, yüksek okullarda, mahallelerde kurulur.

"15. Hücreler-guruplar işyerlerinde olmazsa, aydınlar, serbest meslekten olanlar, esnaf ve zanaatçılar, kadınlar arasında kurulur.

"16. Temel örgütleri, semt, bölge, il komiteleri, üst sorumlu organlar düzenler. Gizlilik koşulları nedeniyle hücreler, guruplar üç ve en çok beş üyeden oluşur. Bir işletmede, büyük fabrikalarda, birkaç, ayrı ayrı hücre kurulabilir. Sıkı konspirasyona uyarak, bunları yönetecek, üst örgütle bağ sağlayacak, üç üyeyi geçmemek şartıyla bir komite atanır.

"17. Temel örgüt-hücre, olağan toplantıda, sorumlu bir sekreter seçer. Üst organ sekreter için aday gösterir. Gurup üyeleri, aralarında iş bölümü yapar. Sekreter, alınan kararların uygulanmasına bakar. Gurubun çalışmalarından sorumludur. Hücre toplantılarını düzenler, toplantı gündemini üyelere danışarak hazırlar, toplantının ne zaman, nerede yapılacağını bildirir, üyelik kesenekleririni toplar, kasa tutar. Üyelerden biri yayın işleri, biri yığın eylemleriyle uğraşır. Hepsi birbirlerinin işlerinden sorumludur. Temel gurubun yüksek organı genel toplantısıdır. Hücreler, kentlerde semt komitelerine, ilçelerde bölge komitelerine veya doğrudan doğruya il komitelerine bağlıdır. Normal koşullarda temel örgüt 15 günde bir toplanır, sekreter rapor yapar, karar alınır.

"18. Temel örgütün ödevleri:

"a) Partinin değişik alanları kapsayan politikasını, programını belgi ve sloganlarını yığınlara yaymak, bunları yığınlara mal etmek için savaşmak.

"b) Fabrikalarda, iş ve oturma yerlerinde yığınların istem ve isteklerine kulak vermek, bunların gerçekleştirilmesi yolunda yığınlara yol göstermek, bu savaşlara aktif katılmak, grev ve gösteri yürüyüşlerinde politik girişimi elde tutmak.

"c) Değişik halk yığınlarının istekleri için olan direnişleri işçi sınıfının savaşlarıyla, bütün halkın ulusal bağımsızlık ve sosyal kurtuluş için olan mücadelesiyle bağlamak.

"ç) Partinin politikası üstüne yığınların, halkın görüş ve düşüncelerini, yığınlar arasındaki eğilimleri sorumlu üst parti örgütlerine bildirmek.

"d) Parti yayınlarını, gazete, dergi, broşür, kitap, bildiri ve çağrılarını yaymak, parti yayınlarını yığınların durumlarını yansıtan, isteklerini dile getiren yazı ve haberlerle beslemek.

"e) Partiye yeni yeni üyeler kazanmak.

"f) Temel örgütün eylemlerine giren bütün sorunları görüşmek, tartışmak, bunlar üzerinde karar almak, eleştiri, özeleştiri yapmak, yanlışları bulup ortaya koymak, bunlardan ders çıkarmak.

"g) Marksizm-Leninizm ilkelerini yaymak, bu ilkelere göre ve partinin politikası üzerinde parti üyelerinin teorik, politik, kültürel her bakımdan gelişmelerine yardım etmek, parti üyelerini proleter enternasyonalizmi ilkeleriyle yetiştirmek.

"h) Bütün gurup üyelerinin sıkı parti disiplinine uymalarını kontrol etmek, çalışmalarını denetlemek, onlara devrimci uyanıklık aşılamak, partiyi ters akımlara karşı tutmak, her türlü oportünizmle, likidatörlerle, polis ajanlarıyla savaşmak, partinin güvenliğini sağlamak.

"19. Temel örgütler partinin Leninci birliğini, bütünlüğünü savunur. Hücreler-parti gurupları, yığınlarla, özellikle sendika, işçi hareketleriyle ne kadar sıkı bağlanırsa savaşlarda o kadar başarılı olur.

IV. Semt komitesi

"20. Semt komitesi, büyük kentlerin bir semtinde çalışan hücreleri, parti guruplarını yöneten parti organıdır. Semt komiteleri ilk komitelerine bağlıdır. İl komitelerine hesap verirler.

"21. Semt komiteleri, kendilerine bağımlı temel örgütlerin, parti guruplarının veya hücrelerin temsilcilerinden kurulur. İllegal, sıkı gizlilik koşullarında semt komitesine seçilecek adayları ve sekreteri il komitesi gösterir, seçimi onaylar.

"22. Semt komitesi, gizlilik koşullarında, genellikle üç ve en çok beş üyeden oluşturulur. Semt komitesinin yüksek organı toplantısıdır. İki toplantı arasında sorumlu yetkili sekreterdir. Komite toplantılarının arası, olağan durumlarda, bir ayı geçemez.

"23. Semt komitesinin görevleri:

"a) Semt komitesi, bulunduğu semtteki hücrelerin-parti guruplarının eylemlerini yönetir.

"b) Çalışma alanını kapsayan semtteki temel örgütlerin parti kararlarını doğru uygulamalarına, parti politikasını kavramalarına, karşılarına çıkan sorunları çözebilmelerine yardım eder.

"c) Yeni hücreler-parti gurupları kurar. Komite, yeni örgütlerin gelişmesine, üyelerin Marksizm-Leninizm ilkelerini, partinin kuruluş kurallarını, programını partinin savaş tarihini, savaş geleneklerini öğrenmelerine, bilinçlenmelerine yardım eder.

"ç) Komite, bulunduğu semtte halkın yaşamı ile, somut sorunlarıyla istem ve istekleriyle yakından ilgilenir, bunların elde edilmesi için yığınların direnişlerini örgütler, partinin politikasını belgi ve sloganlarını yığınlara yayar.
"d) Komite, özellikle işçi semtlerinde, işçi yataklarında, fabrikalarda, sendikalarda yuvalanmaya, yönettiği, kendisine bağımlı temel örgütleri kuvvetlendirmeye önem verir.
"e) Semt komitesi, temel örgütlerin, parti üyelerinin gizlilik kurallarına, yöntemlerine sıkı sıkıya uymalarını kontrol eder. Komite, Marksizme-Leninizme aykırı her tür akımlarla, partiye sızmak isteyen her tür ters, burjuva ideolojisi ile amansızca savaşır, kendisine bağımlı örgütleri bu kurallara göre yetiştirir.

"24. Komitede görev bölümü:
"a) Sekreter örgüt ve bağ kurma işlerine bakar. Üyelik keseneklerini toplar, kasa tutar. Komite toplantılarının gündemini üyelere danışarak hazırlar, yerini, zamanını saptar. Komiteyi, gerekince olağanüstü toplantıya çağırır.
"b) Propoganda ve yayın işleri görevlisi.
"c) Yığın örgütleri görevlisi.

V. Bölge komitesi

"25. Bölge komitesi, partinin ilçe, bucak ve köylerdeki temel örgütlerini, komitelerini yöneten organdır. Bölge komitesi il komitesine bağımlıdır, ona hesap verir.

"26. Bölge Komitesi kendisine bağımlı örgüt ve komitelerinin temsilcilerinden kurulur. Sekreter adayını il komitesi gösterir. Seçilen komiteyi il komitesi onaylar. Bölge komitesinin genel toplantısı yılda bir yapılır. Olağanüstü toplantı il komitesinin önerisine bağlıdır. Genel toplantı bölge komitesinin çalışma raporunu dinler, tartışır, onaylar. Yeni çalışma programı hazırlar.

"27. Bölge komitesi: İlçe, bucak ve köylerde temel örgütler-parti gurupları, komiteler kurar, bunların çalışmalarına yardım eder, onlara yön gösterir. Bölge komitesi çalıştığı bölgenin özelliklerini gözönünde tutar. Fabrikalarda, maden ocaklarında, tarım işçileri, makinistleri, teknisyenleri, mühendisleri, köy öğretmenleri arasında, uyanık köylüler arasında partinin politikasını yaymak, örgüt kurmak, yığın çıkışlarını, köylü hareketlerini örgütlemek, bu hareketlere önayak olmak eylemlerine ayrıca önem verir.

"28. Bölge komitesi, gizlilik nedeniyle, beş üyeyi geçemez. Bölge komitesinin yüksek organı konferansıdır. İki konferans arasında yüksek, sorumlu organ bölge komitesidir. Komitenin görevleri, komite üyeleri arasında bölüşülür.
"a) Sekreter örgüt işlerine bakar, hem alt, hem üst örgütlerle bağları sağlar, üyelik keseneklerini toplar, kasa tutar. Sekreter, komitenin toplantılarını düzenler.
"b) Yığın işleri görevlisi, bu işlerden sorumludur.
"c) Propaganda ve ajitasyon işleri görevlisi.

VI. İl komitesi

"29. İl komitesi, bulunduğu ilin sınırları içindeki parti örgütlerini: bölge, semt komitelerini, fabrika, mahalle, nerede varsa bütün alt ve temel örgütleri yönetir, bunların çalışmalarına yön verir. İl komitesi, Merkez Komitesi'ne bağımlıdır. Merkez Komitesi'ne ve Politik Büro'ya hesap verir.

"30. İl komitesi, kendisine bağımlı alt örgütlerin üyelerinden kurulur. İl kongresi olanak oranlarına göre toplanır. Toplantı aralarının bir yılı geçmemesine gayret edilir. Olağanüstü durumlarda kongrenin toplanmasını Merkez Komitesi saptar. İl kongresi, komitenin hesap raporunu dinler, tartışır, onaylar. Kongre il ölçüsündeki bütün parti sorunlarını, ilin durumu ile ilgili özel konuları görüşür. Merkez Komitesi'nin, Politik Büro'nun öne sürmüş olduğu sorunların nasıl çözümlendiğini, parti politikasının nasıl uygulandığını görüşür. Kongre, en az üç yıl stajı olan, girişken militanlardan yeni komiteyi kurar. Komite sekreteri seçer. Sekreter adayını Merkez Komitesi gösterir. Komite gizlilik koşullarında yedi üyeden fazla olamaz. İl komitesi konspirasyonu daha iyi sağlamak nedeniyle gerekirse sekreterle birlikte üç üyeden kurulu bir yürütme bürosu seçer.

"31. İl komitesinin görevleri:
"a) Parti kongresinin, Merkez Komisi'nin ve Politik Büro'nun kararlarını, partinin politikasını, kendisinin eylem çerçevesi, çalışma sınırları içinde yürütür. Merkez Komitesi'nden gelen direktif ve önerileri uygular.
"b) Yeni yeni örgütler kurar, partiye yeni kadrolar yetiştirir. Bulunduğu ilin özelliklerini, yığınların eğilimlerini, hareketlerini gözönünde tutarak kendisine somut çalışma planı hazırlar.
"c) Partiyi kuvvetlendirmek, işçi sınıfı, köylü, emekçi yığınları ve ilerici aydınlar arasında partinin temellerini genişletmek için savaşır.
"ç) Yığın örgütlerinde: Sendikalarda, yurtsever gençlik, öğrenci, öğretmen derneklerinde, bütün anti-emperyalist, gericiliğe karşı örgütlerde, bu örgütlerin legalitesini bozmamak şartıyla, komünistler gizlilik kurallarına uygun eylem gösterir.
"d) İl sınırları içindeki yığın hareketlerine, işçi grevlerine, köylü çıkışlarına, esnaf, zanaatçı, serbest meslek guruplarını, orta tabakaları kucaklayan direnişlere yön vermek, onlara yol göstermek il komitesinin somut eylemlerini içerir.
"e) Parti üyelerinin bilinçlenmelerine, Marksçı-Leninci eğitim alabilmelerine çalışır.
"f) İl komitesi, eylemleri hakkında, belli dönemlerde, kendisine bağlı alt örgütlere bilgi verir.

"32. İl komitesi görevlerini daha olumlu, verimli yapabilmek, kendisine bağımlı yerel örgütlerin çalışmalarına operatif, canlı nitelik verebilmek için, il komitesi veya yürütme bürosu içinde görev bölümü yapar:
"a) Sekreter örgüt işlerine bakar ve kasa tutar.
"b) Gizli teknik, basın, yayın görevlisini ayırır.
"c) Propaganda, ajitasyon ve yığın işleri sorumlusunu saptar.

VII. Merkez Komitesi

"33. Merkez Komitesi, iki kongre arasında, partinin en yüksek yönetim organıdır. Merkez Komitesi'ni kongre seçer. MK kongrenin kararlarını, partinin program ve tüzüğünü uygular. Bütün parti örgüt ve organlarının eylemlerini yönetir. Merkez Komitesi başka partilerle, komünist, işçi, sosyalist partileriyle ilişkilerde TKP'yi temsil eder.
"Merkez Komitesi kongreye karşı sorumludur, ona hesap verir.

"34. Merkez Komitesi, üyeleri arasından, bir Politik Büro, bir genel sekreter ve sekreterlik seçer.

"35. Merkez Komitesi:
"a) Politik Büro'nun raporlarını dinler, görüşür, karar alır.
"b) Partininin basın, yayın organlarına sorumlu redaktörler atar.
"c) Kadro işlerini, kadro dağılımını düzenler, kontrol eder.
"ç) Yardımcı organlar: Örgüt, yayın, ideoloji, sendika, köylü, gençlik v.b. sorunlarla uğraşan büro, komisyon, seksiyonlar kurar. Bu dalların yönetiminde işbölümü yapar.
"d) Politik veya gizlilik nedenleriyle, bütün bir örgütü dağıtır, yenisini kurar veya bir örgütü birkaç örgüte böler. İl, bölge komitelerine yönetmen gönderir.
"e) Kongre yapma olanağı yoksa, il ve bölge komiteleri delegelerinin de katılmasıyla, konferansı toplar. Konferans MK'nin raporunu dinler, gerekirse program ve tüzükte değişiklik yapar, komiteye yeni üyeler alır.
"f) Olağanüstü hallerde Merkez Komitesi üyeliğine, aday üye de kalmamışsa, militan, sağlam parti üyelerinden kooptasyon yapar. Yalnız, alınacak üyenin en az beş yıllık parti stajı olması gerekir.
"g) Parti üyelerince ödenen aylık keseneklerin oranını saptar. Parti kasasını ve mallarını elinde tutar.

"36. Her Merkez Komitesi üyesi kollektif sorumluluktan başka, partinin önünde duran sorunları çözerken, kendi görevini yaparken özel sorumluluk da taşır. MK kollektif ve kişisel sorumlu-

luğu bağdaştırır.

"37. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin genel toplantıları arasında, üst yönetim organıdır. Politik Büro, Merkez Komitesi'ni olanak oranında genel toplantıya çağırır. Olağanüstü genel toplantıya il ve bölge komitelerinin sekreterlerini de getirebilir. Politik Büro Merkez Komitesi'ne yalnız onun bakabileceği sorunları getirir. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin kararlarını uygulamakla sorumludur. O, yeni sorunlar ileri sürer. Partinin genel politikasına uygun görüşlerini açıklar, genel toplantıya hesap verir. Politik Büro Merkez Komitesi üyelerinin çalışmalarını koordine eder, Merkez Komitesi organlarının eylemlerini denetler. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin genel toplantıları arasında sekreter veya genel sekreterliğin raporlarını dinler, gereken kararları alır.

"38. Sekreterlik, Merkez Komitesi ve Politik Büro'nun yürütüm organıdır. Genel Sekreter ve Sekreterlik, Politik Büro'nun kararlarına göre, partinin günlük eylemlerini yönetir, Politik Büro'nun çalışmalarını koordine eder, ona hesap verir.

VIII. Parti kongresi

"39. Komünist Partisi'nin en yüksek organı genel kongresidir. Merkez Komitesi, her 4 yılda bir, partinin olağan kongresini çağırır. Merkez Komitesi, çetin gizlilik zorlulukları yüzünden engel çıkarsa, kongreyi erteler veya öne alır. Kongrelerin arası 6 yılı geçemez. Bu süre geçerse, il komiteleri kongrenin 6 ay içinde toplanmasını Merkez Komitesi'nden isterler. Merkez Komitesi bunu yapmazsa, il komitelerinin üçte iki çoğunluğu kongreyi çağırır. Kongre delegeleri, il komitelerinin kongrelerinde seçilir. Gizlilik nedeni ile zorunluluk olursa, Merkez Komitesi militan kadrodan aday gösterebilir. Kongrenin delege oranını Merkez Komitesi belirler. Merkez Komitesi, kongrenin gündemini hazırlar, gününü, yerini gösterir. Merkez Komitesi, illegal durumda, gizlilik ilkelerine bağlı kalır, olağanüstü hallerde kongre yerine konferans toplar.

"40. Kongre:

"a) Merkez Komitesi'nin ve denetleme komisyonunun raporlarını dinler, görüşür, tartışır, onaylar.

"b) Partinin program ve tüzüğünde gereken değişiklikleri yapar ve onaylar.

"c) Ulusal ve uluslararası durumu inceler, buna göre partinin politikasını, stratejik, taktik, örgütsel yolunu çizer, kararlar alır.

"ç) Merkez Komitesi'nin üye ve aday üye sayısını saptar. Merkez Komitesi'ni ve Denetleme Komisyonu'nu seçer. Seçilen üyelerin aktif ve parti stajlarının 5 yıldan aşağı olmaması gerekir.

"Kongre kararlarına bütün parti örgüt ve üyelerinin uyması zorunludur.

IX. Denetleme komisyonu

"41. Denetleme Komisyonu'nu kongre seçer. Merkez Komitesi'nin yan örgütüdür. Görevi:

"a) Kongre kararlarını, demokratik santralizmi, eleştiri ve özeleştiri serbestliğini, partinin yasası olan tüzüğünün nasıl uygulandığını, baştan aşağı parti örgütlerinin ve üyelerinin kesin gizlilik kurallarına, parti disiplinine uyup uymadıklarını kontrol eder;

"b) Partinin program ve tüzüğünü, komünist morali-töreyi çiğneyenlere, partinin birliğini baltalayanlara, sapık, burjuva ideolojisini savunanlara, parti görevini kötüye kullananlara verilen disiplin cezalarını gözden geçirir.

"c) Parti örgütlerinden ve ayrı ayrı parti üyelerinden gelen şikayetleri, dilekçeleri, istekleri ele alır, inceler.

"ç) Parti örgütlerinin kasalarını kontrol eder.

"d) Parti kadrolarının, parti komitelerinin sınıfsal bileşimini gözden geçirir.

"e) Kollektif yönetimin kişisel sorumlulukla bağlaştırılmasına dikkat eder.

"Bütün bunlar üzerinde Merkez Komitesi'ne rapor verir.

"Denetleme Komisyonu, çalışmaları hakkında, kongreye hesap verir.

X. Disiplin cezası

"42. Disiplin cezası, sapmaları önleme, hataları düzeltme yoludur. Cezalandırmanın amacı parti üyelerini terbiye etmek, yanlışları ve nedenlerini ortaya koymak, partinin birliğini kuvvetlendirmektir.

"43. Kongre'nin, Merkez Komitesi'nin, üst organların kararlarını uygulamayanlar, bunlara aykırı gidenler, disipline uymayanlar, partiyi aldatanlar, komünist morali çiğneyenler, parti içinde gurupçuluk, bozgunculuk yapanlar, anti-Marksist görüşleri savunanlar düşmanın karşısında boyun eğenler, poliste korkaklık gösterenler, arkadaşlarını ele verenler, parti örgütünü, görevini kötüye kullananlar cezalandırılır.

"**44. Ceza Ölçüleri:**

"Uyarmak, azarlamak, parti toplantılarında kınamak (yani son ihtar) görevinden almak, partiden geçici veya büsbütün çıkarmak.

"45. Merkez Komitesi üyesini veya aday üyesini partiden geçici ve büsbütün çıkarma kararı, ancak Merkez Komitesi'nin üçte iki oy çoğunluğu ile alınırsa geçerlidir. Merkez Komitesi bu kararı kongreye bildirir.

"Ceza verilirken, partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı alınırken çok dikkatli olmak, verileri, belgeleri doğru değerlendirmek, etraflıca düşünmek gerek.

"Disiplin cezası cezalandırılanın yüzüne karşı, parti toplantısında verilir. Ceza verilen toplantıya gelmez yahut gizlilik nedeniyle hazır bulunması istenmezse karar yokken de alınır.

"Ceza giyen üye, bu cezanın kaldırılması dilekçesiyle, ta kongreye kadar bütün üst organlara başvurabilir. Bu dilekçeler özel bir komisyonda incelenir ve ayıklanır.

XI. Parti kasası

"46. Partinin ve örgütlerinin para geliri—kasası:

"Üyelerin ödedikleri aylık keseneklerden, sempatizanların yaptıkları yardımlardan, toplanan bağışlardan ve parti işletmelerinin gelirlerinden oluşur.

"47. Bütün parti örgütlerinin malları, parası parti malıdır. Merkez Komitesi'nin kontrolündedir.

"48. Üyelik keseneklerinin aylık oranını, ölçüsünü Merkez Komitesi ve il komiteleri saptar."

TKP-İşçinin Sesi Tüzüğü

Gerekçe

"1920'de kurulan ve günümüze dek ağır terör koşulları altında çalışan Türkiye Komünist Partisi'nin savaşımı inişli çıkışlı bir yol izledi. Kuruluşunun hemen ardından partinin yönetim kadrosu burjuvazi tarafından katledildi. Türkiye'de kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak güçlü bir işçi sınıfına dayanmayan komünist hareket güçlenemedi, oportünizmin etkisini kıramadı, ülkenin siyasal gelişmesine, işçi sınıfının bağımsız siyasetinin damgasını vuramadı.

"1950'lerde kapitalizmin fabrika aşamasına varmasıyla birlikte, işçi sınıfının partisine olan gereksinimi arttı. TKP'nin başına çöreklenen oportünizm bu dönemde kuyrukçu bir siyaset izleyerek, bağımsız-illegal parti örgütlenmesinden vazgeçerek partiyi eritti. 1932'de toplanan 4. Kongre'den bu yana kongre toplanmayışı likidasyonun boyutlarını anlatır.

"Uzun likidasyon dönemi 1973 yılına dek sürdü. Bu tarihte TKP yıllar sonra ilk kez bir program ve tüzüğe kavuştu. Örgütsel bir canlanma oldu. Ne var ki bu canlanma sağlam bir ideolojik temele dayanmıyordu. Program eklektikti, yol gösterici değildi. Tüzük bürokratik merkeziyetçiydi, gereksinimlere yanıt vermekten uzaktı, yaşamdan kopuktu.

"1973 atılımı döneminde Leninciler örgütsel canlanmanın altına, doğru bir ideolojik temel döşeyebilmek için çalıştılar. Parti içinde Leninci fikirler güçlendikçe yönetimi tutan oportünistlerin fraksiyoncu çabaları yoğunlaştı ve açığa çıktı. Yönetim kliği, oportünist çizgisini partiye egemen kılmak için parti normlarını, tüzük kurallarını bir yana itti. Kendi gurup çıkarlarını partinin ve işçi sınıfının çıkarları üstüne koydu. Parti içinde eleştiri-özeleştiriyi, kollektif yönetimi, tartışmayı önledi, Kongre'de seçilmeyen oportünist yöneticiler bu süreç içinde partinin meşru yönetimi olmaktan çıkıp bir yönetim fraksiyonu

durumuna geldiler.

"Türkiye Komünist Partisi içindeki Leninci güçler, parti içinde tartışma açarak ve 5. Kongre'nin toplanmasını isteyerek bu gidişe dur dediler. Fraksiyoncu yönetim kongre toplamak yerine Lenincileri tasfiyeye girişti. Leninci parti örgütlerini, TKP'nin çeşitli düzeylerdeki Leninci yönetici ve üyelerini partiden attığını söyledi. Başvurduğu karalama, fiziksel saldırı, ihbar ve tasfiye yöntemleriyle partimizi böldü. Böylece partide irade birliği kalmadı. TKP, bir kez daha tarihsel görevini yerine getiremez duruma girdi.

"1980 I. Leninciler Konferansı, TKP' nin yaşamında önemli bir dönüm noktası oldu. Konferans oportünizme başkaldıran Leninci kesimin örgütlü bir savaş yürütmesi için gerekli önlemleri aldı. Yeni bir tüzük hazırlanmasına ve 5. Kongre'ye sunulmasına karar verdi. Bu karar uyarınca hazırlanan yeni parti tüzüğü 2. Leninciler Konferansı'nca kabul edildi.

"TKP'nin çalışmalarında merkeziliği sağlamak, parti bağlarını açıkça tanımlamak, içinde bulunduğumuz koşullarda bile parti işleyişinin demokratik özünü sürdürebilmek amacı ile hazırlanan bu tüzük partililerin tartışmasından sonra kongreye sunulacak ve son biçimini alacaktır.

"Tüzük, örgütsel birliğin ve işleyişin belgesidir. Partinin anayasasıdır.

"TKP'nin yeni tüzüğünün dayandığı temel düşünceler şöyle özetlenebilir:

"1. İşçi sınıfının devrimi gerçekleştirebilmek ve komünist topluma ulaşabilmek için disiplinli ve yüksek düzeyde örgütlü bir öncüye, komünist partisine gereksinimi vardır.

"Komünist partisi, tüm örgütleri ve üyeleriyle aynı anda ayağa kalkabilen, eylem anında tek bir yumruk gibi hareket eden çelik disiplinli bir örgüttür. Komünist partisi, aynı zamanda düşüncelerin açıkça belirtildiği, üyelerinin ve örgütlerinin söz ve karar hakkının olduğu demokratik bir örgüttür.

"Komünist partisi, tek bir disiplinin uygulandığı, hiziplerin, fraksiyonların yer almadığı monolitik bir örgüt olmalıdır. Partinin tek görüş çevresinde kenetlenmesi, doğru görüşlerin partiye egemen kılınması, ancak farklı görüşlerin tartışılması yöntemiyle sağlanabilir. Tartışma, eleştiri ve fikirler yasaklanarak parti monolitik yapılamaz.

"Leninci disiplin, ideolojik birlik, doğru siyaset ve yığınlarla bağ temelinde gelişir, güçlenir.

"Disiplinin gönüllülüğü ve sürekliliği canlı, gelişen bir ideoloji ile sağlanabilir. Marksizm-Leninizmin doğru özümsenip, yaratıcılıkla geliştirilmesi, yeni sorunlara bilimsel yanıtlar getirilmesi, disiplinin temelini güçlendirir. İdeolojik birliği sağlayan, parti içinde ve yığınlar önünde tartışmadır. Devrimci bir partide tartışma kişiler üstüne değil, görüşler ve ilkeler üstüne olacağı için teoriyi ve bilimselliği özendirici rol oynar. Parti üyelerinin ve işçi sınıfının öncüye güvenini pekiştirir. Tartışmanın olmadığı bir partide ise herşey donuklaşır. Disiplinin bürokratikleşeceği, fraksiyonların boy vereceği bir ortam oluşur.

"Komünist partisinin siyasal tutumu, ortamın isteklerinin bilimsel bir değerlendirmesine dayanmalıdır. Öncünün izlediği siyasetin doğruluğu, geniş yığınların bunun doğruluğuna kendi deneyleriyle inanmaları, partinin otoritesini güçlendirir. Geçici çıkarları sonul amacın önüne koyan tutumlar, işçi sınıfının, yığınların bilincini bulandırır. Yanlış siyasal çizgi disiplinin temelini torpiller.

"Disiplinin bir güvencesi de yığınlarla bağlanma ve kaynaşmadır. Yığınlarla kaynaşan bir partide, parti yönetiminin yığınlar önünde sorumluluğu vardır. *Yığınların etkisi ve denetimi, disiplinin doğru işleyişini* her türlü yazılı kuraldan daha iyi sağlar. Yığınlardan soyutlanmış bir partide disiplin yozlaşır.

"2. Komünist partisinin görevi devrim yapmak, sosyalizmi kurmak ve oradan da komünist topluma geçmek olduğuna göre, tüzüğün yalnızca bugünü değil, yarını da kucaklayan bir anlayışla ele alınması gerekir. Yaşanılan dönemin, komünist partisinin çalıştığı ortamın ve sınıf savaşımının özellikleri hücreye yansımalı, öte yandan tüzük, komünist örgütlenmenin uzun erimli gereklerine de açınımlar getirmelidir. Bugün işçi sınıfının devrimci öncüsü, yarın sosyalist toplumun kurucusu ve itici gücü olarak komünist partisinin örgütsel biçimlenişi ve gelenekleri kaçınılmaz olarak yarının sosyalist toplumunu ve devletin biçimlenişini de etkileyecektir.

"Dünya komünist hareketinin ve özellikle yaşayan sosyalizmin 1917'den bu yana geçirdiği deneyimlerden bu yönde çıkarılacak dersler vardır. Sosyalist ülkelerdeki gelişmeler, demokratik merkeziyetçiliğin demokratik yanının geride kaldığını gösteriyor. Bunda, derin ve güçlü nesnel nedenler yanında, öznel nedenler, partilerin yanlışları da rol oynamıştır.

"Toplumda ve partide, işlevlerin farklılaşması temelinde karşılıklı denetim mekanizmalarının oluşması, demokratik işleyişin güvencesidir. TKP Tüzüğü bu nedenle parti kongresinin doğrudan seçeceği üç organ düzenlenmiştir.

"Genel Sekreter, Merkez Komitesi ve Denetim Komitesi kongrenin seçtiği, ancak kongrenin değiştirebileceği organlardır. Bu organları kongrenin seçmesi, hem parti tabanının parti yönetimini doğrudan denetleyebilmesini, hem de kongreden güç alan organların birbirlerini denetleyebilmelerini sağlayacaktır.

"Genel Sekreter, tüm partilerde geniş yetkileri olan bir organdır. Genel Sekreterin her durumda taşıdığı bu yetkiyi kongreye dayandırmak, hem daha demokratiktir, hem de Genel Sekreterin moral otoritesini güçlendiricidir. Ayrıca, kongrece seçilen Genel Sekreterin tabanın sesine daha çok kulak vereceği, yığınların eğilim ve isteklerine daha duyarlı olacağı açıktır. Genel Sekreterin taşıdığı bu özellikler aynı zamanda parti yürütme organının daha çabuk ve etkin işlemesini de sağlayacaktır.

"3. Lenin, 'her toplum düzeni insanlar arası yeni ilişkiler, yeni bir disiplin ister. Bir zamanlar feodal disiplin olmadan ekonomik yaşam olanaksızdı. O zamanlar yalnız bir disiplin vardı: Kamçı disiplini. Kapitalistlerin yönetimi sırasında disiplinin gücü açlıktı. Şimdi ise, Sovyet devrimiyle, sosyalist devrimin başlamasıyla disiplin yeni ilkeler üzerinde kurulmak zorundadır. İşçilerin ve yoksul köylülerin örgütlenme gücüne inanan bir disiplin, sapına dek karşılıklı saygıya dayanan bir disiplin, savaşımda bağımsızlığa ve girişkenliğe dayanan bir disiplindir.' diyerek disiplinin gelişmesinin özünü açıklamıştır.

"Komünist partisinin disiplini, tartışma-eylemde birlik özelliklerini birlikte içerir ve kapitalist toplumun disiplininden daha ileri bir disiplindir. KP, ancak böyle bir disiplinle devrim yapabilir. Devrimden sonra da, açık tartışma-eylemde birlik ilkesi proletarya diktatörlüğünün işçiler, emekçiler için geçerli olan disiplin anlayışıdır. Düşman sınıfların yok olmasıyla, sosyalist toplumun kurulması ve güçlenmesiyle birlikte 'açık tartışma — eylemde birlik' ilkesi tüm topluma egemen disiplin anlayışı olur.

"Bu nedenle, KP, demokratik merkeziyetçilik üzerinde kurulur. Bu temel örgütlenme ilkesi parti birliğini sağlayan, partiye girişkenlik ve yaratıcılık karakteri veren ilkedir.

"1980 I. Leninciler Konferansı, Leninci disiplini '1. Açık tartışma, 2. Eleştiri-özeleştiri, 3. Eylemde demir birlik, 4. Partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirme, 5. Parasal kaynakları partiden sakınmama' olarak açıklamıştı. Bu beş temel nokta ile açıklanan Leninci disiplin komünist partisinin örgütsel işleyiş ilkesi olan demokratik merkeziyetçiliğin özüdür.

"Parti içinde işlevlerin ayrımı ve karşılıklı denetim, yerel örgütlerin kendi alanlarında özerkliği, yönetim organlarının seçimle gelmesi, açık tartışma, parti kongre ve toplantılarının yığınlara açılması, demokratikliğin dayandığı ilkelerdir.

"Merkeziyetçilik, kararların uygulanmasında, komünist eylemlerde merkezilik anlamına gelir. Parçanın tüme, alt örgütlerin üst örgütlere bağımlı olması, partinin tek merkezden yönetilmesi, merkeziliğin dayandığı ilkelerdir. Değişik koşullara kolayca uyabilen güçlü bir önderlik ancak bu anlayışla kurulabilir.

"Eleştiri ve özeleştiri her durumda geniş biçimde kullanılması gereken bir yöntemdir. Hem yanlışlardan kaçınmanın, hem de demokratikliğin yoludur.

"Yerel örgütlerin kendi çalışma alanlarında özerkliği, engin inisiyatif kullanmaları bürokratik merkeziyetçiliği ve tepeden inmeciliği dengeleyen bir önlemdir. Demokratiklik ve merkeziyetçi-

lik, bir bütünün birbirini tamamlayan iki yönüdür. Merkeziyetçilik parti tabanının *güvenine*, bilinçli *rızasına* dayanmazsa yozlaşır, bürokratlaşır. Demokratiklik, komünist sorumluluğa dayanmazsa yozlaşır, çok başlılaşır. Tüzük, bu tehlikelere karşı, işleyiş mekanizmaları koyar. Ancak, merkeziliğin bürokratik merkeziyetçiliğe ya da demokratikliğin çok başlılığa yol açmamasının tek temel güvencesi, partinin *kollektif bilincidir*.

"4. Demokratik merkeziyetçilik işleyişi, ülkenin ve partinin içinde bulunduğu duruma, *o günkü* çözümlenmesi gereken sorunlara bağlı olarak değişir, iki yönden biri ağırlık kazanabilir. Legal çalışan bir partiyle illegal çalışan bir partideki demokratik merkeziyetçilik uygulaması farklıdır. Devrimci durumda, ya da devrim sonrası işçi sınıfının iktidarını pekiştirme döneminde çalışan bir partinin demokratik merkeziyetçiliği ile komünizm kuruculuğu döneminde çalışan bir partinin demokratik merkeziyetçiliği de farklı olacaktır.

"Ancak, demokratik merkeziyetçi işleyişin çok başlılığı ve bürokratik merkeziyetçiliği dışarda bırakan bir genel çerçevesi vardır. Örneğin, ülke ve partinin durumuna göre merkeziliğin ağırlık kazanması, demokratik yanın sınırlı kalması, zaten olması gerekenmiş gibi ele alınırsa yalnış olur. Demokratik merkeziyetçiliğin, o gün uygulanan biçimle özdeşleştirilmesi anlamına gelir. Gerçekte, merkeziliğin arttığı, demokratikliğin sınırlandığı dönemlerde, bu işleyiş, parti tabanının haklarının bir bölümünü *bilinçli olarak*, kendi rızası ile ve *geçici* olarak üst organlara devretmesi demektir. Bu anlayış, dönemi doğuran nedenler ortadan kalktığında parti tabanının haklarını geriye almasının dayanağıdır.

"Partimiz, illegal çalışan bir partidir. İllegalite koşullarında demokratik yan geride, merkezilik öndedir. Ayrıca *kritik dönemlerde* parti işleyişinde merkezilik daha da öne çıkar. Devrim anına doğru gidiş devrimin hemen sonrası, karşıdevrim dönemi böyle kritik dönemlerdir. Ülkemiz, 12 Eylül faşist darbesiye böyle bir döneme girmiştir. Siyasal polisin, parti aygıtını çökertme çabaları iyice azgınlaşacaktır. Bu saldırı parti tabanına yönelen baskı-tutuklama ve kıyımın yanısıra hareketin sürekliliğini sağlayan yönetim kadrolarına yönelik, bilinçli ve daha karmaşık bir çabadır.

"Bu koşullar, merkezi yönün öne çıkmasını gerektirir. Gerçek bir demokratik işleyişin, her düzeyde parti örgütlerinin kongre toplaması, geniş tartışma gibi yönlerini gerçekleştirme olanağı sınırlıdır. Bu nedenle, TKP Tüzüğü, gerçek demokratik işleyişi, genel kongre, Merkez Komitesi ve onun organları için öngörmüş, aşağıya doğru kademe kademe sınırlamıştır. Demokratik işleyişi, her koşul altında kongrelerini toplamak zorunda olan il komitelerinin altı için durdurmuştur. Bugün partimizde durum budur. Tüm parti üyelerinin eylem ve davranış birliğine daha çok önem vermeleri gerekmektedir. Esas olan merkeziliktir. Bu işleyiş, alt örgütlerin ve üyelerin çeşitli demokratik haklarını, partinin moral otoritesine tam bir güvenle Merkez Komitesi'ne ve yöre ve il komitelerine devretmeleriyle işler, o anlama gelir. Hakların bu devri *geçicidir, bilinçlidir, gönüllüdür.* Lenincilerle oportünistler arasındaki bir fark da buradadır. Onlar, hem her koşulda, durum gerektirse gerektirmese antidemokratik ve bürokratik merkeziyetçidirler, hem de bunu demokratik merkeziyetçilik olarak gösterirler. Leninciler korkusuzca bugünkü işleyişin, ortamın dayattığı merkeziyetçi bir işleyiş olduğunu, geçici ve rızaya dayalı olduğunu söylüyorlar.

"Bu dönemde, bu biçimde çalışacak olan Türkiye Komünist Partisi, parti yönetiminin otoritesini ve moral etkinliğini arttırmaya en büyük önemi verecektir.

"5. Komünist partisinin düzgün çalışan bir örgüt olması için her düzeydeki organların işlemesi, toplantılarını zamanında yapması bir zorunluluktur. Ne gizlilik koşulları, ne de ülkenin geçmekte olduğu zor dönem bu zorunluluğu ortadan kaldırmaz.

"En başta parti kongresinin tüzükte belirtilen süreler içinde toplanması gereklidir. TKP'nin yarım yüzyıllık deneyimi kongre toplamamanın partiyi bir tekke durumuna getirdiğini acı biçimde kanıtlamıştır. Kongresini zamanında toplamayan bir partinin kendisini yenilemesi, gelişmelere uyarlaması, öncü olabilmesi olanaksızdır. TKP oportünist yönetiminin konferanslar toplamayı, gizlilik koşulları gerekçesiyle kongre yerine koyması ise keyfiliktir. Merkez Komitesi'nin kendisinin saptadığı örgüt temsilcilerinin katılması ile yapılan konferans, kongre yerine geçemez.

"Merkez Komitesi'nden başlamak üzere parti organlarında kollektiflik, tüm organların olabildiğince sık aralıklarla ve düzenli olarak toplanmasıyla gerçekleşebilir.

"Türkiye Komünist Partisi, Lenincilerin iki yıldır yürüttükleri savaşım sonunda bugün yeniden doğuyor. Doğru ideolojisi, doğru siyaseti olan, işçi sınıfının bağrında gömülü modern bir parti yükseliyor.

"Türkiye işçi sınıfının devrimci, enternasyonalist siyasal partisi olan Türkiye Komünist Partisi'nin yakın amacı, faşizme, emperyalizme, tekellere ve sömürgeciliğe karşı sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimidir. Bu devrim işçi sınıfının hegemonyasında başarılacaktır. Türkiye topraklarında sınıfsız ve sömürüsüz bir toplum düzeni, sosyalizm ve komünizm kurulacaktır.

I. Amaç

"**1. md.** Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliği, işçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsü olan Türkiye Komünist Partisi, devrim yoluyla proletarya diktatörlüğünü kurmayı ve komünizme varmayı amaçlar.

II. Üyelik

"**2. md.** TKP üyesi parti programını benimseyerek partiye giren, parti örgütlerinden birinde tüzüğün öngördüğü biçimde çalışan ve üyelik keseneğini düzenli ödeyen kişidir.

"**3. md.** Üyelik başvurusu, bir üyenin önerisi ve baş vurulan örgütün buna katılmasıyla il komitesine götürülür ve orada karara bağlanır. İl komitesi bu konudaki kararını iki ay içinde verir. Karar MK'ya iletir. MK'nın en geç 6 ay içinde üyelik kararını geri çevirme yetkisi vardır. Öneren üye ve örgüt başvuran üye hakkında güvenilir bilgileri il komitesi ve Merkez Komitesi'ne sağlamakla yükümlüdür.

"Yöre komitesinin üye alma kararı, Merkez Komitesi'nin en geç altı ay içinde onayı ile yürürlüğe girer.

III. Parti yaşamı

Demokratik merkeziyetçilik

"**4. md.** Azınlık çoğunluğa, alt örgütler üst örgütlere, tüm parti Merkez Komitesi'ne bağımlıdır.

"**5. md.** Her parti örgütünün en yüksek organı genel toplantısı ya da kongresidir.

"**6. md.** Tüm parti örgütleri, üye tam sayılarının çoğunluğu ile karar alır.

"**7. md.** Her parti örgütü parti çalışmasının kendisiyle ilgili alanlarında özerkliğe sahiptir. Özerklik, kendi çalışma alanında karar alma hakkı demektir. Üst örgüt alınan karar geneli ilgilendirdiğinde kararın değiştirilmesini isteyebilir, ya da kendisi karar alabilir.

"**8. md.** Eleştiri, özeleştiri parti çalışmasında vazgeçilmez yöntemdir.

"**9. md.** Her örgütün üye koopte etme hakkı vardır. Kooptasyon kararı üçte iki çoğunlukla alınır. Kooptasyon, alt örgütler için il komitesinin, il, il düzeyi ve daha üst örgütler için Merkez Komitesi'nin önceden onayı ile yapılabilir.

"**10. md.** Partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirmek, partinin eylem birliğini korumak, parasal kaynakları partiden sakınmamak, parti üyelerinin ve örgütlerinin görevidir.

"**11. md.** Merkez Organ ve öteki parti yayınları temelinde düzenli eğitim yapmak, partinin siyasal tutumunu öğrenmek, parti üyelerinin ve örgütlerinin hakkı ve görevidir.

"**12. md.** Eylemleri ve üyeleri hakkında üst örgütlere düzenli bilgi ve rapor vermek, merkez organa her konuda bilgi ve yazı göndermek parti örgütlerinin ve üyelerinin hakkı ve görevidir.

"13. md. Bağlı olduğu parti örgütünün toplantılarına katılmak, tüzük gereğince, organları seçmek, o organlara seçilmek, kendisi ya da başkalarını aday göstermek, parti üyesinin hakkı ve görevidir.

"14. md. Parti üyesinin ve örgütünün üst örgütlerin verdikleri kararlara karşı MK'ya kadar itiraz hakları vardır. MK'nın kararları kesindir. MK kararlarına itiraz kongrede sonuca bağlanır.

"15. md. Parti içi tartışma: Merkez Komitesi ya da Genel Sekreter partinin genel politikası üzerine tartışma açılmasını isterse, parti örgütlerinde tartışma açılır. İl komitelerinin üçte biri böyle bir tartışma isteminde bulunursa, MK tartışma açmak zorundadır.

IV. Parti yapısı

"16. md. Temel Örgüt, Hücre:
Partinin temel örgütü hücredir. Hücreler çalışma ve yerleşim esasına göre kurulur. Hücreler, işyeri, semt, bölge, bazı hallerde il komitesine bağlı olarak çalışırlar. Hücrelerin en yüksek organı genel toplantısıdır.

"17. md. Bölge, Semt ve İşyeri Komitesi :
İl komitesinin saptadığı ilçe, bucak ve büyük kentlerdeki bölge ve semtleri ve işyerlerindeki hücreleri yönetmekten sorumlu komitelerdir. Bölge komitesi kendisine bağlı semt ve işyeri komitelerini yönetir.

"18. md. İl Komitesi:
İl komitesi, bölge ve semt komitelerini kendisine bağlı büro ve öteki örgütleri yönetir. En geç iki yılda bir kongresini toplar. İl kongresinde, il komitesiyle genel kongre delegeleri seçilir. Kongre toplanma yöntemi MK tarafından kararlaştırılır.

"19. md. Yöre Komitesi:
Yöre komitesi, MK tarafından atanır ve MK'nın belirlediği bir yöredeki il komitelerini ve parti çalışmalarını yönetir. Yöredeki çalışmanın gerektirdiği işbölümünü yapar. Kendisine bağlı büro ve özel görevli örgütler kurar.

Parti Kongresi

"20. md. Parti kongresi, partinin en yüksek organıdır. Merkez Komitesi her iki yılda bir kongreyi toplantıya çağırır. Kongrenin gündemini, gününü ve yerini saptar. Gündem çağrıyı yapan tarafından hazırlanır. Ve önceden parti örgütlerine bildirilir. MK gizli çalışma zorluklarından dolayı kongreyi erteleyebilir, ya da öne alabilir. Kongrelerin arası 4 yılı geçemez.

"21. md. Genel Sekreter, Merkez Komitesi üyelerinin üçte biri, ya da bir önceki kongre delegelerinin üçte biri ya da il komitelerinin üçte biri olağanüstü kongre isteyebilir. Bu durumda MK en geç 6 ay içinde olağanüstü kongreyi toplamak zorundadır. MK bu görevini yerine getirmezse, ya da 4 yıl geçtiği halde parti kongresi toplanmamışsa yukarıda belirtilen oranları sağlayan kesimlerden biri olağanüstü kongre için bir örgütlenme komitesi kurar. Bu komite kongreyi hazırlar.

"22. md. Kongrenin geçerli sayılabilmesi için, kongre delegelik oranına göre çoğunluğu temsil eden il komitelerinin kongreye katılması gerekir.

"23. md. Genel Sekreter, Merkez Komitesi, Denetim Komitesi üyeleri, seçimli il komitesi sekreterleri ile il örgütlerinden ve MK altındaki büroların seçimli delegeleri kongrenin oy hakkına sahip delegeleridir. İl örgütünden ve MK altındaki bürolardan gelecek delegelerin sayısını belli orana göre MK saptar. Bu delegeler, il örgütünün kongresinde ve büroların genel toplantısında seçilir.

"24. md. MK parti örgütlerinden kongreye delege çağırabilir. Kongreye katılan çağrılı delegelerin sayısı, kongredeki seçimli delege sayısının üçte birini geçemez.

"25. md. Kongre Genel Sekreter'in, MK'nın ve Denetim Komitesi'nin raporunu dinler, tartışır, karara bağlar. Program ve tüzüğü onaylar, değiştirir. Partinin siyasal çizgisini belirler. Genel Sekreter'i seçer, MK ve Denetim Komitesi'nin üye sayılarını saptar ve bu organları seçer. Kendisine yapılan başvuruları karara bağlar. Kongre kararları tüm parti örgütleri ve üyeleri için bağlayıcıdır.

Merkez Komitesi

"26. md. Merkez Komitesi, iki kongre arasında partinin en yetkili karar ve yönetim organıdır. MK üçte iki oy çokluğu ile kendisine bağlı tüm örgütleri dağıtıp, yeniden kurabilir. (Dağıtma üyelikten çıkarma anlamına gelmez.) Üyelik kesenek oranını saptar, parti kasasını tutar.

"27. md. MK üyeleri parti kongresinde gösterilen adaylar arasından, gizli oylamayla ve kongreye katılan delegelerin en az yarıdan bir fazlasının oyu ile seçilir.

"28. md. MK, Genel Sekreter'in başkanlığında toplanır. Yokluğunda görevlendireceği bir üyenin, o da yoksa, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır.

"29. md. MK, ilk toplantısında işbölümü yapar. Politik Büro'yu, editörlüğü seçer. MK, ayrıca kendisine bağlı çeşitli konularda görevli bürolar kurar.

"30. md. MK olağan toplantısını en geç iki ayda bir Genel Sekreter'in ya da Politik Büro'nun çağrısı ile yapar. İki MK plenumunun arası hiçbir durumda bir yılı geçemez. MK üyelerinin üçte biri MK'yı olağanüstü toplantıya çağırabilirler.

"31. md. Genel Sekreterliğin sürekli biçimde boşalması durumunda MK, çalışmalarını yönetecek bir sekreter seçer. Seçilen üye Genel Sekreter'in yetkilerine sahip değildir. MK en kısa zamanda kongreyi toplar. Kongre Genel Sekreter'i seçer.

Politik Büro

"32. md. Merkez Komitesi adına günlük çalışmaları yürütür. MK'nın toplantıları arasında yetkili yürütme organıdır. MK'ya karşı sorumludur. Genel Sekreter Politik Büro'nun da başkanıdır.

Editörlük

"33. md. Merkez Komitesi üyeleri arasından, onun belirleyeceği sayıda seçilen editörlük, parti merkez yayın organını ve öteki merkezi yayınları çıkarır. Kendi altında bürolar kurar ve yönetir.

"34. md. Editörlük Genel Sekreter'in, Merkez Komitesi'nin ve Denetim Komitesi'nin gönderdiği yazıları yayınlamakla yükümlüdür.

"35. md. Parti üyelerinin Merkez Organ'da yayınlanmak üzere gönderdikleri yazıları olduğu gibi, ya da değiştirerek yayınlamak, ya da yayınlamamak yetkisi editörlüğe aittir. Yazıyı gönderen üyenin bağlı olduğu il komitesi, yöre komitesi, ya da daha üst örgütler isterse, editörlük yazıyı olduğu gibi yayınlamak zorundadır.

Genel Sekreter

"36. md. Genel Sekreter, parti kongresinde kongreye katılan delegelerin yarısından bir fazlasının oyu ile seçilir.

"37. md. Genel Sekreter, tek başına konferans ve parti kongresi çağırabilir. Parti içinde tartışma açabilir. MK toplantılarına başkanlık eder. Partiyi temsil etme ve parti adına açıklama yapma yetkisine sahiptir. Merkez Organ, Genel Sekreter'in yazılarını yayınlamak zorundadır.

"38. md. Genel Sekreter yetkili olduğu konularda, kongreye karşı sorumludur. Bunun dışındaki konularda Merkez Komitesi'yle birlikte ortak sorumluluğu vardır. Bu konularda, MK'nın çoğunlukla verdiği kararlar Genel Sekreteri bağlar.

Denetim Komitesi

"39. md. Denetim Komitesi, Genel Kongre'de ve MK üyeleri dışından seçilir.

"40. md. Denetim komitesi, MK çalışmalarının tüzüğe uygunluğunu ve MK harcamalarını denetler. Verilen disiplin cezalarını kendisine gelen şika-

yet, itiraz ve dilekçeleri ele alır, kongreye bu konularla ilgili rapor verir.

"41. md. Denetim Komitesi MK'nın tüzüğe aykırı davrandığını, yetkilerini kötüye kullandığını düşünürse, MK'dan kongre toplanmasını ister. MK buna karşın kongreyi toplamazsa, Denetim Komitesi bu kez olağanüstü kongre toplama yetkisi olan organ ve örgütlere başvurarak kongre çağrılmasını isteyebilir. Denetim Komitesi olağanüstü kongre çağrısına yol açan neden ve gerekçeleri yazılı olarak Merkez Organ'a gönderir.

Konferans

"42. md. Önemli durumlarda bir sorunu parti örgütüne danışmak ve karara bağlamak için Genel Sekreter'in ve MK'nın çağrısı ile toplanır. Konferansın yeri ve gündemi MK tarafından saptanır. Konferans MK raporunu görüşüp karara bağlar. Konferans kararları parti il komitelerinin çoğunluğunun alınan kararları onaylamasıyla bağlayıcılık kazanır. Bu il komitelerinin parti üye çoğunluğunu da temsil etmesi gerekir. Bir danışma toplantısı olan konferans, kongre yerine geçemez.

V. Cezalar

"43. md. Her örgüt kendisine bağlı üyeler hakkında üçte iki çoğunlukla *cezalı görev değiştirme* kararı alabilir. Bu karar bir üst örgütün onayı ile yürürlüğe girer.

"Yöre ve il komiteleri üyeleri için cezalı görev değiştirme kararlarını aynı yöntemle MK verir.

"44. md. Üyelik haklarının süreli alınması cezası, çok özel durumlar olmadıkça üyenin bağlı olduğu üst örgütün görüşü ve üyenin savunması alınarak, il komitesi ya da daha üst örgütlerin üçte iki çoğunluğunun kararı ile verilir. MK bu kararı onaylar ya da reddeder.

"Yöre ve il komitesi üyeleri için üyelik haklarının süreli alınması cezasını aynı yöntemle MK verir.

Üyelik hakları alınan üye, üyelik haklarından yararlanamaz. Kendisinden istenen yükümlülükleri sürer.

"45. md. Üyelikten çıkarma cezası, üyenin bağlı olduğu il komitesinin başvurmasıyla yöre komitesinin ya da MK'nın doğrudan alacağı kararla verilir. Yöre komitesi üyelikten çıkarma kararını üçte iki çoğunlukla verir. MK en geç üç ay içinde bu kararı onaylar ya da reddeder.

"Çıkarılan üye, Denetim Komitesi'ne ve MK'ya itiraz edebilir. Bu organların verdikleri kararlara karşı kongreye itiraz hakkı vardır. Denetim Komitesi, MK'nın verdiği üyelikten çıkarma kararını onaylamazsa üyelikten çıkarılması istenen, üyelik hakları süreli alınmış duruma geçer. Durumu kongrede görüşülür.

"46. md. MK üyesinin MK üyeliğinden çıkarılması MK Plenumunun üçte iki çoğunlukla vereceği kararla alınır.

"MK üyesinin partiden çıkarılmasına, Merkez Komitesi'yle Denetim Komitesi ortak toplantısında, üçte iki oy çokluğu ile karar verilir, MK'dan ya da üyelikten çıkarılan MK üyesinin kongreye itiraz hakkı vardır. MK üyesinin partiden çıkarılmasını Denetim Komitesi onaylamazsa MK üyesi de üyelik hakları alınan üye durumuna geçer.

"MK'dan ya da parti üyeliğinden çıkarılan MK üyesi kendisiyle ilgili kararın verildiği MK toplantısında, MK ile Denetleme Komitesi'nin toplantısında ve kongrede hazır bulunur ve kendisini savunur.

"47. md. Üyelikten istifa, her düzeyde parti üyesinin bağlı olduğu parti örgütüne yazılı başvurusuyla gerçekleşir.

•••

"48. md. Tüzük, tüzük gerekçesiyle birlikte bir bütündür.

Geçici Maddeler

Geçici Madde 1:
"Bu tüzüğün 26-32, 36-41. maddeler dışındaki maddeleri TKP II. Leninciler Konferansı'nın kararı ve il komitelerinin çoğunluğunun onayı ile yürürlüğe girer. Bu il komitelerinin, parti üye çoğunluğunu da temsil etmeleri gerekir. Söz konusu maddeler, 5. Kongre'nin onayı ile yürürlüğe girer.

Geçici Madde 2:
"5. Kongre'yi toplamak ve o döneme kadar tüzükte MK ve Denetim Komitesi'ne verilen yetkileri geçici olarak kullanmak yetkisi TKP II. Leninciler Konferansı'nda seçilen Eşgüdüm Komitesi'ne aittir."

TKP Konferansı (1977)

... 1977 tarihli Türkiye'de yayınlanan *Hürriyet, Milliyet, Tercüman, Yankı* gazete ve dergileri Türk Haberler Ajansı'na dayanarak:

"Gizli Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Ismail Bilen, Zürih'te Yunanistan Dış Komünist Partisi organı *Rizospastis* gazetesinin muhabirine verdiği bir demeçte, TKP'nin Konya'da gizli bir kongre yaptığını ileri sürmüş, toplantıda partinin yeni tüzük ve programının onaylandığını, Merkez Komitesi'nin yeni üyelerinin, Polit Büro'sunun ve Genel Sekreteri'nin seçildiğini söylemiştir. Öte yandan Konya'da hükümet yetkilileri TKP'nin böyle bir toplantı yapmasının olanaksız olduğunu söylemişler, durumun incelendiğini bildirmişlerdir." şeklinde yayında bulunmuşlardır.

Sanıklarımızdan Erden Akbulut'un evinde elde edilen Temel Yayınları tarafından neşredilmiş *TKP Konferansı-Belgeler* adlı emanetteki kitap incelendiğinde: Temel Yayınlarında konferansın bu belgelerinin Şubat 1977 tarihli *Yeni Çağ*'dan, *Ürün* dergisinin Mayıs 1977 tarihli 35. sayısından derlediği ifade edilmiştir. Ve her nekadar bu kitabın son sayfalarında, yerli ve yabancı gazete kupürleri konularak İsmail Hakkı Bilen'in Konya'da toplandığını ifade ettiği fakat Ulvi Oğuz'un ifadesine göre Moskova'da toplanmış olan konferansta, "TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Parti Konferansında okuduğu Merkez Komitesi Raporu" başlıklı rapordan lüzum gördüğümüz pasajları aktarmak istiyoruz.

Genel durum

"... Milli Güvenlik Kurulu, MİT, CIA faşist komando birliklerini her bakımdan destekliyor. Faşizme tırmanan işbirlikçi burjuvazi, egemen çevreler Nato'ya daha da sarılıyor. Emperyalizmin önünde daha da eğiliyor. Türkiye toprakları üzerinde, özellikle Doğu illerinde, Ege — Akdeniz bölgesinde sık sık Nato manevraları oluyor. Bu savaş oyunlarına bütün Kara, Hava, Deniz birlikleri katılıyorlar. Bunlar hem kışkırtıcılıktır, hem halkımıza gözdağı vermektir.

"... emperyalizm, Nato, işbirlikçi burjuvazi, onun elindeki hükümet, ordunun başında Sancar gibi paşalar halkımızın, ulusumuzun can düşmanlarıdırlar.

"Türkiye bütün iç ve dış çelişkileriyle, bir bakıma emperyalizmin zayıf halkalarından biridir. Gerici egemen çevreler, burjuvazi, faşizme tırmanma yoluyla, terörle bu halkayı korumaya çalışıyor. Emperyalizm yedeğine aldığı işbirlikçi burjuvaziyi, onun halk düşmanı hükümetlerini Nato'suyla, herşeyle destekliyor.

"Böyle, bu açıdan baktığımız zaman baş düşman, vurulacak, yıkılacak erk ortaya çıkıyor. Emperyalizmin memleketimizdeki hegemonyasını yıkmak, onu topraklarımızdan kovmak, emperyalizme dayanan, ona yurt içinde destek olan gerici çevrelerin, işbirlikçi burjuva ve ağa ikilisinin egemenliğini, erkini devirmek, bunun yerine ileri, demokratik bir düzen, ulusal bağımsızlığı, barışı, güvenliği sağlayacak, köklü sosyal dönüşümlere, devrimlere yolu açacak halk yığınlarına genlik sağlayabilecek, bu savaşta işçi sınıfının hegemonyasına destek olacak, çelişkileri çözebilecek, işçi, köylü, geniş katmanların savaş bağlaşıklığına, Ulusal Demokratik Cephe üzerinde kurulacak bir düzen getirmektir. Böylesi bir hükümet kurmaktır. Partinin programında bu aşama, bu platform işlenmiştir.

İşçi sınıfı

"Türkiye'nin insan sayısı 40 milyonu geçiyor. Bunun içinde, istatistik verilere göre, işçi sınıfının sayısı 4 milyonu aşıyor. Bunun yaklaşık olarak 1,5 milyonu sendikalardadır. Sendikalar da

700'ü aşıyor. İki de konfederasyon vardır: DİSK ve Türk-İş. Bununla birlikte işçinin çoğu örgütsüzdür. Sendika bolluğu, şendikal hareketin bölünmüşlüğü, işçi hareketinin en zayıf yönlerinden biridir. Bu bölünmüşlüğü ortadan kaldırmak savaşı çoktan güncelleşmektedir. Bu savaş zor bir savaş kesimidir. TKP bu savaşa ayrı bir önem vermiş, öteden beri vermektedir.

"... Geçen yıl, bütün Türkiye'yi etkileyen dev işçi çıkışları: 500 binlik 1 Mayıs yürüyüşü, sonra faşizme, DGM' lere karşı genel grev ve daha bir sıra 100 binlik gösteriler oldu. Sürekli grevlerin çoğu bu işçi yataklarında fışkırıyor, taşıyor, yayılıyor ülke düzeyine. Bu dev çıkışların en önemli yönü: Bilinçli, düzenli, disiplinli, savaşkan olmasıdır. TKP gücünü, gelişmekte olduğunu bu büyük atılımlarda ortaya koymaya başladı. Partinin politikası, belgileri, savaş çağrıları, sloganları bu yığınsal çıkışlarda halka mal olduğunu gösteriyor. '141 ve 142 kaldırılmalıdır' savaş parolası oldu. 'TKP'ye özgürlük' haykırışları sık sık duyuluyor. TKP saygınlığını savaşlarla kazanıyor.

"Komünistler, parti örgütleri bu yığınsal hareketlere yalnız katılmakla yetinemezler. Bu çıkışları örgütlemek, onun canevi, yüreği, beyni olmak yükümlülüğünü taşırlar. Eylem, girişkenlik, atılım.

Köylü hareketi

"Köyde hızlı bir ayrışma süreci vardır. Sınıflara ayrılma vardır. Bu gelişmeyle sınıf savaşları yepyeni bir nitelik alıyor, sertleşiyor. Köy, her yıl yeni işgücü çıkarıyor. Bu her yıl 500 bindir. Bunun yarısı iş bulamıyor. Bunlar kentlere akıyor. İşsizler ordusunu dolduruyor. Yalnız kentlerin çevresinde, gecekondularıyla, çadırlarıyla öbeklenip, kalmıyor. Yavaş yavaş gözleri açılıyor, uyanıyor. Bunlar grevci işçileri görüyor, kimi bu grevlere katılıyor. Bu gördüklerini başından geçenleri köye taşıyor. Kanlı, sürekli grevler, yığınsal çıkışlar, öğrenci hareketleri, faşist komandolarla gençlerin vuruşmaları; bütün bunlar köylünün kafasında yeni anlamlar taşımaya başlamıştır. Köylü jandarmayla her zaman karşı karşıyadır. Hükümeti onda görüyor. Kini, nefreti onun üzerinde toplanıyor.

"... Jandarmayla açık tartışmaya giriyor. Bu çatışmalarda, protestolarda köylülerin düzenledikleri yürüyüşlerde: 'Nato'ya hayır', 'Amerikalı defol' sloganları arada bir duyuluyor. Bunları transparanlara, pankartlara yazıyorlar... Bir savaş geleneği vardır. Kimi köylüler, TKP'ye özgürlük isteğini kendisinin toprak ve özgürlük isteğiyle denkleştiriyor. Köylünün toprak, özgürlük, insanca yaşama savaşımı, işçi sınıfının, ilerici güçlerin Nato'ya, bugünkü halk düşmanı hükümete, işbirlikçi burjuvaziye ve partilerine karşı olan savaşlarıyla çitişiyor.

"Böylesi bir gelişmede işçi-köylü bağlaşıklığı sorunu daha kesin partimizin önünde dikiliyor. Bu ana sorundur. Programın temel sorunlarından biridir. Bunu çözümlemeden birşey yapılamaz. Rus Bolşevikleri, Lenin ta baştan köylü sorununa eğilmiştir, köylü hareketiyle bağlanmışlardır. Onu örgütlemişlerdir. Utku yolunu böyle açmışlardır.

"TKP'ye de bunu yapmak tarihsel bir ödev olarak düşüyor. Bizim görevimiz: Devrimci sınıf savaşı ülkülerini köye yaymaktır. Köylüyü örgütlemektir. Köyde örgütlenmektir. Köyde örgütlenmek ortamı vardır. Tarım işçileri, köy proleterleri, köyde çalışan bir öğretmen yığını vardır.

"İşçi-köylü bağlaşıklığı laftan, kağıttan çıkıp somut savaş alanına girmelidir. TKP'nin zayıf yönlerinden birisi köylü arasında örgüt kuramamasıdır. Bu gerçeği artık genç kuşaklar, parti militanları görmeye başlıyor. Konferans bu konuda açık, kesin kararlar almalıdır."

(Sanıklarımızdan Bülent Tarakçıoğlu'nun evinde bulunup emanete alınan kitaplar meyanında *Şanlı 1 Mayıs* isimli Konuk Yayınları'nın neşrettiği İstanbul Taksim'deki 1 Mayıs 1977 gününde cereyan eden olayları renkli resimler ve resim altlarına yazılar koyarak veren kitabın 50. sayfasında, birı başında kasketle köylüyü diğeri madenci kasketi ile işçiyi, ellerinde tırpan ve balyoz olduğu halde, arkada "yaşasın proletarya enternasyonalizmi" pankartı altında gösteren resimde, lejand olarak "İşçi-köylü bağlaşıklığı yolunda toprağa can verenler de safa geldiler" ibaresi konulup işlenmiştir. Söz konusu kitap Konuk Yayınlarından olup, Mehmet Aydan Bulutgil'in beyanına göre, sanıklarımızdan Doğan Görsev tarafından — ki parti üyesi olduğunu da söylemekte — parti adına işletilmektedir. TKP Genel Sekreteri'nin 1977 başında TKP Konferansında okuduğu Merkez Komitesi raporundaki "işçi köylü bağlaşıklığı laftan, kağıttan çıkıp somut savaş alanına girmelidir" talimatının 1 Mayıs 1977'de aynen yerine getirilmiş olduğunu ve binnetice TKP ile 1 Mayıs mitingini düzenleyen DİSK arasındaki organik ilişkiyi dikkatlerden kaçmayacak bir şekilde sergilemektedir.)

Cephe sorunu

"Ulusal Demokratik Cephe sorunu çok bileşik, dallı budaklı çözümü zor bir sorundur. Üstelik, kimilerin sandığı gibi geçici bir 'politika oyunu' hiç değildir. Her ülkede devrim hareketinin, işçi, köylü, ulusal bağımsızlık hareketlerinin aşamalarına, gelişmelerine göre, güç dengelerine göre, ülkenin, ulusal, sosyal niteliklerine göre biçimler alır, adlar alır. Bizim programımızda: Ulusal Demokratik Cephe, diye geçer. Böylece savaşın ne üstüne gittiği, aşaması, yakın varağı, nereye yükseleceği, hangi güçlerin katılabileceği, kime karşı savaşın yürütüldüğü belirtiliyor.

"... TKP, TİP ile TSİP'le savaş ortaklığı kurmak olanaklarını, yollarını arıyor, bu partilerle diyalog kurmak, savaş birliğine gitmek yolunu seçtiğini açıkça, sözlü ve yazılı yayınlarıyla bildirmiştir. Herşey partimizin gelişmesine bağlıdır.

"... İlerici, devrimci güçlerin eylem birliği, cephe birliği ülküsü, giderek savaşlar içinde yığınları sarmaya başlıyor. Dernekler arasında değişik biçimlerde, faşizme karşı, halk düşmanı hükümete karşı eylem birliği yolunda gelişmeler vardır. Bu olumlu gelişmeleri partimiz her yönüyle destekliyor, işçi sınıfının birliği için savaş, bütün ilerici, yurtsever güçlerin, örgütlerin işçi hareketinin çevresinde halkalanması savaşımıyla örülmelidir."

(*Şanlı 1 Mayıs* kitabının renkli resimli sayfalarında sendikalar ile birlikte dernekler de talimat gereği hareketlerde bulunmakta ve pankart taşımaktadırlar.)

Sendikalar, kadınlar, gençlik

"Bu konferansın bir özelliği de, yığın örgütlerinde partimizin girişim ve atılımlarının yansımasıdır. Komünistler sendikalarda, kadınlar ve gençlik arasında verimli bir eylem yürütüyorlar. İlerici kadınlar hareketi, ilerici gençler hareketi, Avrupa'da çalışan, okuyan yurttaşlarımızın kurdukları yığın örgütleri gelişiyor.

"İlerici gençlik hareketi, büyük bir gelişme süreci içindedir. Halkımızın ölümsüz büyük ozanı komünist Nazım Hikmet'in 75. doğum yıldönümü kutlama töreni yığınsal, politik bir gösteri oldu.

"... Yoldaşlar, partimiz geniş gençlik, öğrenci yığınlarını, işçi, köylü, aydın gençliğini örgütleme işine ayrı bir önem veriyor. Eskiden 'Komsomol' — Komünist Gençlik Örgütü — vardı, illegaldi. Merkez Komitesi, alt örgütleri vardı. Sekter bir kuruluştu. Komsomola girmekle TKP'ye girmek birdi. Parti Merkez Komitesi Komsomolu kaldırdı. Geniş, yığınsal, legal bir ileri gençlik örgütü kurma kararı aldı. Ama karar gene doğru dürüst uzun zaman uygulanamadı. Ancak partinin yeni atılım dönemiyle bu alanda atılan adımlar gelişmeye, meyvelerini vermeye başladı. Gençlik hareketi, partimizin aktif yedek gücüdür. Partimiz bu gücü bütün olanaklarıyla geliştirecek, örgütlenmesine, gelişmesine, Leninci kadrolar yetiştirmesine, devrimci, atılgan genç kuşaklar yetiştirmesine ayrı bir önem verecektir.

"Kadın hareketi de yeni bir atılım içindedir... ilerici kadınlarımız büyük bir savaşıma atılıyor. Çok çetin savaştır bu, partimize atılgan, aktif, bilinçli kadın yoldaşlar, komünistler yetiştirelim. Partinin sendikal çalışmaları övünülecektir. Parti örgütleri, komünistler sendikal harekette rol oynamaya başla-

dılar. Yığınsal, 100 binlik işçi çıkışlarında: 1 Mayıs gibi yarım milyonluk yürüyüşte, gene 500 binlik genel grevde, faşizme karşı özgürlük gösterilerinde parti örgütleri kendilerine düşen bütün görevleri başarıyla yerine getirdiler. Bu gösteri ve direnişlerdeki disiplin, düzen parti örgütlerinin, komünistlerin eliyle, aklıyla, atılım ve özverili savaşımlarıyla sağlandı.

"... Parti örgütleri, parti üyeleri yenidir, gençtir, deneyleri azdır. Kimileri legaliteye, kimileri aşırı gizliliğe kaçıyor. Bu durumu somut eylemlerle ayarlamak gerek. Bunlar örgüt işidir. Kadro politikasıdır, militan kadrolar yetiştirme işidir.

Parti içi düzen

"İş ve görev bölümünü tüzüğe göre uygulamak. Başıbozuk, gelişigüzel çalışılmaz. Komünist Partisi işçi sınıfının en yüksek politik örgütü, genelkurmaylığı, öncü koludur. Bunu yalnız saymak, tüzüğe yazmakla iş bitmiyor. Parti organlarını gereğince kurmak, bunların saat gibi çalışmalarını sağlamak kesinlikle gündemdedir.

"Partimizin atılımları, gelişmesi bize güç veriyor. Konferansımız bu gücü gösteriyor. Bütün engelleri kıracağız.

"Yaşasın TKP!

"Yaşasın SBKP!

"Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

"Yaşasın Leninizm!

(Kitapta, Taksim'deki pankartlarda "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi" "Türkiye işçi sınıfı partisine özgürlük", "Ulusal Demokratik Cephe", "141 ve 142' ye hayır", "İleri demokratik bir düzen", "Bütün ülkelerin işçileri birleşin" sloganları veya İsmail Bilen'in tabiriyle belgilerinin yer alması, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, TKP ile 1 Mayıs 1977 mitingini tertipleyen DİSK ve dernekler arasındaki talimata uygun organik bağı sergilemektedir.)

Kapanış konuşmasından pasajlar

"Parti konferansı, çok zor koşullar altında fakat düzenli ve uzun boylu bir çalışmayla hazırlandı.. açık vermemek için elden gelen bütün konspirasyon, gizlilik yöntemleri uygulandı.

"... Partimizin tarihinde kongreler olmuş ama kongrelerin birçoğu doğru kararlar aldığı halde bu kararların birçoğu uygulanamamıştır. Acemilikler olmuş. Daha doğrusu tüzüğün konspirasyon ilkeleri çiğnenmiş, bu yüzden parti kongrelerinin kararları uygulanmamış, seçilen Merkez Komitesi, örneğin 4. Kongre'den bir hafta sonra içeri düşmüştür. Bu oldu... Parti gizliliğine uyulmazsa, bu olmazsa, yapılanlar oyun kağıdından evler gibi yıkılır gider. Hepsi, Konferansa katılanlar kellesini koltuğunun altına almış yoldaşlardır. Parti tüzüğünü, disiplini bilirler... Legale birgün çıkacağız.

"... Burada alınan kararların hepsi açıklanamaz. Çoğu açıklanacak, basına verilmesi yararlı ve konspirasyonu bozmayan kesimleri, halkımıza basına açıklanacaktır. İşçi sınıfı, partisinin, TKP' nin ne yaptığını duymalıdır, bilmelidir.

"... Buradaki bütün konuşmaların hepsinde bir nokta, bir düğüm yeri var ki önemli... Hepsi örgüt sorununa geliyor. Örgüt olursa herşeyi yaparız. Bunu biraz daha somutlaştırmalı. Örgüt havada değil, bu, 'fabrikalar kalelerimizdir' sloganı ile bağlı. Ağır endüstri kollarında, bu işçiler arasında temel örgütler kurmak, onları eylemlere sürmek. Taban örgütleri (hücreler), komiteler, partinin temel örgütleri, dayanaklarıdır. Eskiden olduğu gibi olmamalı. Bazen temel örgüt kuruluyordu fabrikalarda. Toplanıyorlardı haftada bir defa. Adem Baba'dan başlarlardı konuşmaya. Bir defa, bir hücre toplantısında, baktım, bir işçi yoldaş dedi ki: "Ben sekreterim... Fabrikanın ne zaman kurulduğunu sordum. 'Yeni' dedi. Ben de, 'sen hâlâ taş devrindesin' dedim. Fabrikada ne oluyor? Kim nasıl davranıyor? Ne yapıyor? Güncel savaş nedir? Somut ne yapmalı? Komünist, komite bunlar üzerinde eğilmelidir. Partinin politikasını somut uygulamak, yığınlara iletmek.

"Profilo,... Çok önemli bir olay... Oraya barikata çıkacağız. Barikata zorluyorlar bizi. Bizim savaşımız kan ve ateş içinden geçiyor. Razı olmayacağız işçileri, gençleri, sokaklarda, alanlarda vursunlar. Savaşacağız. O da fabrikada olur. 'Fabrikalar kalemizdir' belgisinden ayrılmayacağız... Yığının olduğu yere polis burnunu kolay kolay sokamaz. Provokasyon her zaman yapılabilir. Bize uyanık olmak düşer. 1928'de iki arkadaş İstanbul'da İstiklâl Caddesi'nde 1 Mayıs çağrısı dağıttık. Hem dağıtıyor, hem koşuyor, kaçıyorduk. El kadar bir kağıt için, bir bildiri için 5 yılı göze alıyorduk. Şimdi olanaklar başka. Ama işin çekirdeği fabrika örgütüdür. Parti büyüyor. Sorunlar da... Yoldaşların en çok değindikleri örgüt sorunudur. Kürt sorunu da var. Ne olursa olsun. Ama herşeyin başı yine de parti örgütüdür. Onunla başarılı oluruz... Böylesi bir konferanstan yüz akıyla çıktık."

Kapanış konuşması da parti mensuplarının mücerret kimlikleri, vasıfları ve çalışma şekilleri hakkında operasyonlarda elde edilen bilgilerin talimata uygun olduğunu göstermektedir.

1981 TKP-MK Plenumu

Sanıklarımızdan Doğu Karadeniz Yöre Sekreteri Ölmez parti isimli İbrahim Cihan Şenoğuz'un evindeki çantasında, İ.Bilen'in Kapanış Konuşması dahil 42 sayfa olarak, ve gene sanıklardan Erden Akbulut'un evinde 25 sayfa olarak bulunan ve son sayfadaki dipnottan 22 Eylül 1981 günü *TKP'nin Sesi* radyosundan yayınlanan bir yazının banda alınıp tape edilmiş şekli olduğu anlaşılan ve "..." işaretli yerlerinin yayın bozukluğu nedeniyle anlaşılamadığı belirtilen, TKP MK Sekreteri Bilen Yoldaş'ın 1981 Ağustos'unda Polit Büro adına TKP MK Plenumu'nda yaptığı konuşmadan (rapordan) önemli pasajlar:

"Merkez Komitesi Plenumu'nu açıyorum. Toplantımız çok çetin, olağanüstü karmaşık koşullarda toplanıyor. 12 Eylül askersel devirmesi partimizi her alanda yeni sorunlarla, bunları çözme göreviyle yüz yüze getirdi. Öyle ki, gelen saldırıya karşı partiyi, örgütlerimizi, kadrolarımızı sel ağzından almak, bunları korumak sorunu ön plana çıktı.

"Yoldaşlar,

"İşbirlikçi büyük burjuvazinin, egemen çevrelerin işçi sınıfına karşı, partimize karşı elindeki en güçlü araçlar, ordu gücüyle saldırıya geçmiş olduğu bir dönemde MK Plenumu'nun toplanabilmesi büyük bir başarıdır. Bu olay anti-komünist saldırının amacına ulaşamadığını, partimizin savaşım gücünü kıramadığını gösterir. Parti üyelerinin çoğunluğu yeni kuşaktır...

"Yoldaşlar,

"Plenumu olağanüstü iç ve dış koşullarda topluyoruz. Bu koşullar nelerdir? Birincisi, emperyalizmin yayılmacı, saldırgan çevreleri, yeni ABD yönetimi, Nato'da başı çekenler yumuşamadan uluslararası gerginliği arttırma, çatışmaları dürtükleme politikasına geçti. Pentagon saldırı stratejisini başa alıyor. Baş tehlike bu, bu tırmanışa, silahlanma yarışına, yeni bir dünya savaşı kopmasına karşı durmak günümüzün en yakıcı sorunudur. Bu olanak vardır. Sovyetler Birliği, sosyalist dünya, barışsever güçler, yeryüzünün işçi ve komünist hareketi vardır. Türkiye işçi sınıfı ve onun savaşkan Komünist Partisi TKP, bu savaşımın içindedir.

"İkincisi, ABD emperyalizmi, onun bağlaşığı olan, onun dümen sularında iz süren çevreler, her yerde devrimci güçlere karşı, tüm dünya devrimci sürecine karşı genel bir karşı saldırıya geçmişlerdir. 12 Eylül askersel devirmesi ile ülkemizde politik durum önemli bir değişikliğe uğradı. Gerici askersel rejimin işçi sınıfına, ilerici güçlere karşı yürüttüğü baskılar Türkiye'yi ulusal çapta bir dizi tehlikelerle yüzyüze getirdi.

"Üçüncüsü, partimiz gelen sert baskılarla, son dönemde yoğunlaşan tutuklamalarla karşı karşıya kaldı. Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler sistemi her geçen gün daha da güçleniyor. Sosyalizmden komünizme yönelen Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler sistemi yenilmezdir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin ardıcıl barış politikası Türkiye halkının savaşımına da geniş olanaklar açıyor.

(Devam edecek)

İşçilerin anayasa tartışması

Yoldaşlar,
Sizlere yaşadığım bir olayı ileteceğim.

İki Eylül 1982 günü, SSK dispanserlerinden birinde kanepelerde sıra beklerken yanıma muayene için gelen bir işçi arkadaş selam verip oturdu. Her halinden Kürt olduğu belliydi. (Tunceli'denmiş.) Yalnız konuşmalarından çıkardığım, fabrika işçisi değildi ve bilinç düzeyi geriydi. Onunla konuşurken yanımıza biri çok genç (17-18 yaşında), iki işçi daha gelip, selam verip oturdular. Dördümüz de birbirimizle hemen kaynaştık. Son gelen iki kişi Şenocak'tan. Yaşlısı oturaklı ve bilimden nasibini almış eski bir işçi. Söz dönüp dolaşıp anayasaya geldi.

Bilimden nasibini almış ve belli ki oldukça deneyimli işçi şunları söyledi: "Bu tasarı 1961 Anayasası'ndan bile fersah fersah gerici. Biz 1961'i ileriye doğru itmeye çalışıyorduk. Bu getirdikleri anayasayla insanları artık sokaklardan serseridir diye toplayıp günlerce işkencehanelerde tutacaklar. Sendikalar, grev, miting hepsi yasak oldu. Böyle bir anayasaya işçiler hayır demek zorundadır. Bu bizim istediğimiz anayasa değil. Anayasaya evet demek özellikle işçiler için zuldür, yüzkarasıdır, sınıfımıza ihanettir". Tuncelili işçi de "haklısın memleket namussuzların eline geçti" gibi sözlerle onu onayladı.

Bilinçli işçi, anayasayı işyerindeki işçi arkadaşlarıyla ve tanıştığı herkesle tartıştığını ve bu anayasaya hayır denmesi gerektiğinin propagandasını yaptığını belirtti.

Bizler dediklerinin çok doğru olduğunu ve hepimizin bunu yerine getirmesi gerektiğini belirtip tekrar görüşmek üzere ayrıldık.

İşte yoldaşlar, faşist diktatörlüğün baskıları gerçeğin bir yönü. Günlük yaşamda gerçeğin çok daha güzel yönleriyle de karşılaşılıyor.

Komünist selamlar.

S.Acar
İzmir

Halkın devrimci özverisi kabarıyor

Yoldaşlar!
Sizlere bu yıl üç haftalığına gittiğim Türkiye'de gördüklerimi ve izlenimlerimi anlatmak istiyorum.

Aile toplantılarında sokakta konuşulamayan çok şey konuşulabiliyor. İşkencede yapılanlar, ekonomik çıkmaz ve daha birçok şey konu ediliyor. Bu toplantılara katılabilen insan sokaktaki suskunluğun gizlediği öfkeyi burada rahatça görebiliyor. Fiyatların artışı ile işçi ücretleri arasındaki dengesizlik, halkın üzerindeki baskı, işsizlik en çok konuşulan konular arasında.

Anayasa karşısında halk ilgisiz ve suskun. Konuştuğum yaşlı bir bakkal, "anayasa onların meclis onların, konuşması bana mı kaldı, nasıl olsa istedikleri anayasayı getirecekler" dedi. Aldıkaçtı halkın ağzında gülünç olmuş.

Küçük esnaf yıkıma uğramış. İzmir'de bir yılda 450 bakkal kapanmış. Bir kibrit bile alsan fatura almak zorundasın. Vergiler bir zincir gibi küçük esnafın boynunda ağırlaşıyor. Cuntanın Ortadoğu'ya açılma planları pek tutmuşa benzemiyor. İhraç edemediği malları bakkallarda, manavlarda satmak zorunda kaldı.

Cunta çıkmaza girmiş durumdadır. Bu çıkmazı örtmek, halkın gözünü başka yere çevirmek için çeşitli yollara başvuruyor. Ermeni sorununu, Yunanistan'la ilişkileri bahane ederek savaş çığlıkları atmaya başladı. Bu burjuva basınında ve televizyonda çok iyi yansıyor. Eski Amerikan savaş filmleri, kahramanlık öyküleri tüm yayın saatlerini kapsıyor.

Cunta Afganistan'dan kaçan karşı-devrimci güçlere çeşitli olanaklar vererek Türkiye'ye yerleştirdi. Bunun propagandası pek tutmuyor.

Bir başka durum baskıların iyice artmasıdır. İşkencelerin korkunç bir düzeye ulaşması halkın nefretini iyice arttırdı. İşkencede konuşmayanları övgüyle anlatıyorlar. Diyarbakır'da 14 yaşındaki bir devrimcinin 7 ay işkencede konuşmadığını, Tunceli'de köylülerin 3 helikopter düşürdüklerini, Elazığ hapishanesinden 13 kişinin kaçtığını ballandıra ballandıra anlatıyorlar. Emekçi halk savaşın sürdüğünü biliyor ve en büyük güvencesi de bu. Her yer asker dolu. Geceleyin sokaklara kediler, köpekler ve askerler hakim. Abartmak gibi olmasın ama halk ile ordu arasında gerçek bir uçurum açılıyor ve düşmanlık beliriyor.

Bu arada bir-iki menşevikle karşılaştım. Konuştuklarımdan birisi, bu dönemin kişilerin kendilerini geliştirmeleri gereken bir dönem olduğunu, bunun için de bol bol felsefe ve psikoloji okuduğunu söyledi. Tartışmak istediğim konulara ideolojik olarak cevap veremedi ancak *İşçinin Sesi*'nin ilk ayrılış noktasını eleştirdi. Her anlattığıma katılıyor, sanki kendi görüşleriymiş gibi başını sallıyor, ancak hâlâ menşevik yanlısı.

Öteki menşevik ise tüm oportünistliğiyle faşist cuntayı aklamaya çalıştı. Kenan Evren televizyonda anayasayla ilgili tartışmalara katılmak istemediğini, henüz çok erken olduğunu söylerken, hemen bu menşevik atılıp bana şöyle dedi: "Bak işte arkadaş, cunta faşist olsa tartışmaya girer kendi fikirlerini kabul ettirmek için uğraşır, baskı yapar. Ama Evren tarafsız kalıyor. Bu onun faşist olmadığını gösterir."

Ayrıca Evren'in Bulgaristan'ı ziyareti sırasında ona yapılan jestleri eleştirdiğimde aynı menşevik bana şöyle dedi: "Bu doğrudur arkadaş. Ülkemize sosyalizmi getirdiğimizde Reagan ekonomik işbirliği için ülkemize gelse, biz gerekirse elimize Amerikan bayrağı alıp sallarız. Bunun ne zararı olabilir? Amerikan işçi sınıfının sempatisini kazanmada yararlıdır bile."

Yani anlayacağınız gibi, bizim menşevikler hâlâ bıraktığımız yerde oportünizm otluyorlar. İşçi sınıfına ihanetleri sırtlarında giderek büyüyen bir kambur gibi. Çırpınışları oportünizmi kamburundan kurtaramayacaktır.

Bu arada *İşçinin Sesi*'nden yoldaşlarla karşılaştım. Yılmadan çalışmalarını sürdürdüklerini öğrendim. Azimle, yılmadan, cuntanın baskıları altında dikkatli ve bilinçli sürdürdükleri çalışmalar bana güç verdi. *İşçinin Sesi* sempatizanları olarak, devrime güvencimiz daha da artıyor. Mücadele çetin olacak yoldaşlar! Faşist cuntayı yıkmada ideolojimize, çelik kadrolarımıza ve *İşçinin Sesi*'ne güveniyoruz! Bu güven bizim savaşımımızı daha da sağlamlaştırıyor.

Faşizmi ezeceğiz!
Yaşasın *İşçinin Sesi!*

Kemal Fırat
Viyana

Yeraltı Mad n-İş Sendikası Genel S kret ri Gültekin Bekdemir ile söyleşi

Yeni Çeltek grevi 12 Eylül öncesinde yaşadığımız çok önemli olaylardan biriydi. Bugün Yeni Çeltek grevine katılan, onu destekleyenlerden 73 kişi idamla, yüzlercesi de 15-30 yıl arası hapis istemiyle yargılanıyor. Yargılanan işçi ve sendikacı arkadaşlarla en içten dayanışmamızı dile getiriyor ve kendi yorumumuzu hiç katmadan Yeraltı Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri Gültekin Bekdemir'in görüşlerini aktarıyoruz.

1. Oniki Eylül öncesi "Yeni Çeltek"de grev nedenleri ne idi ve grevin gelişimi nasıl oldu?

Yeraltı Maden-İş Sendikası 1975 yılında kuruldu. 1976'da DİSK'e kabul edildi. Üçüncü işkolu olan Madencilik dalında çalışmalarını sürdürdü. Yeni Çeltek, Yeraltı Maden-İş Sendikasının ilk örgütlenme yeridir. 980 işçinin tümü sendikada örgütlenmiş ve çevre köylerle somut bağlar kurulmuştur. Böylece işçi-köylü ittifakı yolunda somut adımlar atılmış oldu.

Biz sendikal mücadelemizi sadece ekonomik ve demokratik haklarla sınırlamadık. Mücadelemizi politik mücadele ile de bütünleştirebildik. Bu nedenle de baştanberi burjuvazinin ve faşistlerin hedefi olduk. 1976 yılında 23 gün süren ilk grevimiz oldu. Bu grev sonucu işçilerin tüm istemlerinin kabul edildiği bir toplu iş sözleşmesi yapıldı. Buna göre her biri 20 işçiden oluşan "işçi konsey"leri oluşturduk. Her konsey aralarından bir konsey sözcüsü seçti. Böylece sendikal işleyişte işçiler yönetimde söz ve karar sahibi olmuş oldular.

Yine toplu iş sözleşmesi ile "işyeri komiteleri" oluşturduk. Bu komiteler üç işçi ve üç işveren temsilcisinden oluşuyordu. Bu komite, toplu iş sözleşmesi maddelerinin uygulanıp uygulanamadığını kontrol ediyordu ve uygulanması yolunda çaba gösteriyordu. Bu komite de 275 sayılı yasaya uygun olarak kurulmuştu.

1978 ve 1979 yılları arasında Alpaslan Türkeş, Ali Şevki Erek ve Saraçoğlu Amasya'ya geldiler. Yeni Çeltek işyeri ile ilgili iki günlük toplantı yaptılar. Amaçları Yeni Çeltek işyerindeki örgütlenmeyi dağıtabilmekti. Yeni Çeltek'in bu önemi onun coğrafi konumundan da ileri gelmektedir. Şöyle ki, Ankara-Samsun karayolu buradan geçiyor, Amasya'dan Samsun'a ya da Ankara'ya gitmek istenirse yol yine buradan geçiyor. Keza Çorum için de öyle. Kısaca karayollarının kesim noktası oluyor. Etrafta (Samsun ve Çorum'da) kuvvetli olan faşistler, Ankara'ya gidebilmek için buradan geçmek zorunda idiler. Yeni Çeltek örgütlenmesi, faşistlerin hareket sahasını sınırlamış oluyordu.

Yine ilginç bir gelişmedir ki, o toplantılarla aynı günlerde ABD Büyükelçiliğinden Birinci Sekreter Mr Mike ve elçilikten diğer bir kişi bir ay süre ile yörede dolaştılar. Nereye girdilerse arkalarından olay oldu. Bunlar Taşova'yı terkettikten sonra, faşistler cumhuriyet savcısını öldürdüler. Daha sonra Mr Mike Afganistan elçiliğine gönderildi.

1980'de toplu sözleşme görüşmeleri sürerken taraflar arasında anlaşmaya varılamaması nedeniyle 1980'in Mart ayında konu iş mahkemesine intikal etti. İş mahkemesi yasalara göre bir "uzlaştırma kurulu" oluşturdu. "Uzlaştırma kurulu"nda toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürdürülürken 22.4.1980'de işveren temsilcisi toplu iş sözleşmesi görüşmelerini terketti. Bunun üzerine iş mahkemesi uyuşmazlık tutanağını tuttu.

275 sayılı yasanın 15. maddesine göre taraflardan birisi görüşmeyi terk ederse, grev hakkı doğar. Buna dayanarak sendika 23.4.1980'de grev kararı aldı ve karar Amasya Valiliğine, işverene ve bölge çalışma müdürlüğüne bildirildi. Sendikanın grev kararından sonra işveren, 24.4. 1980'de işyerini kapattığını bildirdi. Oysa yasaya ve Yargıtay kararına göre, grev kararı alan işyeri kapatılamaz. İşveren kapatma gerekçesi olarak, kömür rezervinin tükendiğini ve işyerinin zarar ettiğini söyledi ve işçilere iş akitlerinin feshi yazıları gönderilmeye başlandı.

Yeni Çeltek Kömür ve Madencilik Anonim Şirketinin hisseleri şöyle dağıtılmaktadır: %81 Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş., %4 Amasya ve Havza Belediyesi, %15 değişik kuruluşlar.

Aslında işyerinin kapatılma nedenleri işverenin ileri sürdüğü nedenler değildir. Bunun böyle olduğunu da bizzat işçiler göstermiştir. İşyeri politik nedenlerle kapatılmıştır. Bizzat Sanayi Bakanlığı'nın istemi ile kapatılmıştır. Maden yasasının 97. maddesine göre, madencilik dalında bir işyerinin kapatılabilmesi için şu üç işlemin yapılması gerekir:

1. Kömür rezervinde bir azalma tesbit edildiği zaman durum Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bildirilmeli ve Bakanlığın göndereceği bir heyet bunu saptamalıdır.

2. Zarar ediyorsa, yine işveren aynı Bakanlığa durumu bildirir ve bir "iktisadi kurul" durumu denetler ve rapor verir.

3. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Maden Dairesi'nin kapatma istemini onaylaması gerekir. Kapatma işleminden sonra da devletin işyerini devralması gerekir.

Ayrıca iş yasasına göre işverenin kapatma istemini bir ay önceden Çalışma Bakanlığı'na bildirmesi gerekir. Yürürlükteki toplu iş sözleşmesinin 35. maddesine göre de bir ay önceden sendikaya bildirmesi gerekir. Hâl böyleyken, işveren bunların hiçbirini yapmamıştır. İşverenin yasal olmayan bu tutumuna Amasya Valiliği de sahip çıkmıştır.

Bunun üzerine, işçiler kapatma gerekçelerinin yalan olduğunu ıspatlamak için, grev yapmadılar ve üretimi sürdürme kararı aldılar. Zaten yasal olarak da o işyeri kapalı değildi. Gerekli işlemleri işveren yapmamıştı.

İşletme müdürü, üç tane maden teknikeri ve işverenin bütün büro elemanları ve işçiler, kömür ocağında çalışmayı sürdürmeye başladılar.

Yöre insanları kömür alabilmek için komiteler oluşturdular. İstemler sıraya kondu ve sırayla kömürler satıldı. Arada karaborsacı ve aracı olmadığından kömürler yöreye daha ucuza dağıtılmış oldu. İşletme tüm masraflar çıktıktan sonra bir hafta içinde 2,5 milyon lira kâr etti. Günde 200-300 ton kömür çıkarılıyordu. Valiliğin emri ile Merzifon tarafında birkaç kamyona el kondu. Konu Merzifon Sulh Hukuk Mahkemesi'ne intikal etti. Mahkeme Valiliğin kararının yasal olmadığına, işletmenin yasal olarak açık olduğuna karar verdi.

Sendika olarak TMMOB'nin Maden Mühendisleri Odasına başvurduk. Oradan gelen bir heyet yer altında 5 milyon ton rezerv kömür olduğunu saptadı ve ocağın en az 15-20 sene daha çalışabileceğini bildirdi.

Bu arada kömürlerin tükendiğini ve zarar ettiğini ileri süren işveren, bir Polonya firmasına 66 milyon karşılığında yeni bir kömür damarına ulaşma ihalesi vermişti. Maden zarar ediyorduysa, bu firmaya neden ikinci bir ihale yapılmıştır?

İşverenin 112 milyon liralık zarar göstermesi de asılsızdır.

İşveren, işçilere ödenen 48 milyon liralık kıdem tazminatı ile ikinci bir kömür damarı için harcanan 66 milyon lirayı zarar olarak göstermiştir.

Kömür madeninde bu çalışma 25 Nisan'dan 31 Mayıs'a dek sürdü. İşverenin ileri sürdüğü iddiaların asılsızlığı ortaya çıkarıldıktan ve asıl nedenin politik oluşu ispatedildikten sonra 1 Haziran 1980 sabahı yasal greve çıkıldı. Grev uygulaması yasaya uygun olarak haber verilmesi gereken yerlere bildirildi. Grev süresince çevre köylülerin tam bir maddi ve manevi desteğini gördük.

1.7.1980'de Çalışma Bakanlığı 8 tane iş müffettişi görevlendirdi ve bunların işçilerin işten çıkarma ile ilgili tüm belgelerini almaları istedi. Tüm belgeler bu müfettişlere gösterildi. Müfettişler hazırladıkları raporda grevin yasal olduğunu ve işe müdahale edemeyeceklerini bildirdiler. İkinci bir kez müfettişler tekrar gönderildiler. Müfettişlerin uyanıklığı sayesinde tezgahlanan "nokta operasyonu" başarısızlığa uğratıldı. Güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi önlenmiş oldu. 12 Eylül 1980'e kadar greve hiçbir resmi müdahale olmadı, grev yasal olarak sürdü.

2. Oniki Eylül ve 12 Eylül sonrası bu yörede geniş tutuklamalar oldu. İşçilere ağır işkenceler yapıldı. Bu gelişim nasıl oldu?

Demokrat Türkiye'ye verdiğim yanıtta da söylediğim gibi, Yeni Çeltek ve çevresi 12 Eylül'den sonra ilk hedef alınan bölgelerden birisi olmuştur. Bu yörede operasyon 12 Eylül sabahı ile birlikte başlatılmıştır. Bu da operasyon hazırlığının 12 Eylül öncesinden kotarıldığını ve harekat saatinin beklenmiş olduğunu çağrıştırmaktadır. Yaklaşık 50 gün süren operasyon sonucu kitlesel tutuklamalar olmuştur. Yalnız aranan kişiler değil, bu kişilerin yakınları, ana, baba, kardeş ve akrabaları topyekün içeri alınmıştır. Gözaltına alınan yüzlerce insan günlerce işkenceden geçirilmiştir. Kısacası, benzeri özellikler taşıyan Fatsa'da olduğu gibi, resmi güçler Yeni Çeltek ve çevresinde pasifikasyona yönelmiş, bu politikanın zorunlu bir gereği olan kitlesel tutuklamalara, işkencelere, sorgulamalara başvurulmuştur. Bu yıldırma eylemlerinin sonucunda, gözaltına alınanların bir kısmı serbest bırakılmış, geriye kalanlar hakkında dava açılmıştır.

Gözaltında tutulan işçi önderleri, maden işçileri, kendilerine omuz veren yüzlerce köylü ve esnaf ile birlikte, kadın-erkek, yaşlı-genç demeden üç-dört ay, bazıları beş ay maddi ve manevi işkenceye maruz kalmışlardır. Suluova'da, hayvan kesimi yapılan mezhaba işkence yeri haline getirilmiştir. Kitlenin yıldırılması ile birlikte *"suçlular"* yaratmak gerekiyordu. Bu nedenle, gözaltına alınan hemen herkes işkenceden geçirilmiştir. Birbirleri aleyhinde ifade vermeye zorlanmışlardır aylarca. Falaka, cop, elektrik insanların günlük yaşantısı olmuştur bu mezbahada. Günlerce tavana ellerinden asılı olarak bekletilmeleri yeterli görülmemiş, kesimi yapılan hayvanların asıldığı kancalara ayak bileklerinden asılmışlardır bazıları. Ayak bileklerindeki kemik kırılıp kancadan yere başaşağı düşünceye kadar asılı kalmışlardır. İşkence yerlerinde sorguya çekilenlere gözleri ve elleri bağlı, kafalarında ve göğüslerinde kırmızı mürekkep yayılmış işçiler gösterilerek, "bunlar konuşmadı bu hale geldiler, konuşmazsan sıra sende" denilerek ifade alınmaya çalışılmıştır. İstanbul'daki DİSK soruşturması sırasında da bazı işçi temsilcileri, sabaha karşı sarıklı hocaların refakatinde hücrelerinden alınarak idam sehpalarına götürülmüşler, orada da uydurma idam sahneleri düzenlenmiştir! Yapılan bu işkenceler, bir kısım işçilerce doktor raporları ile tesbit ettirilmiş, Amasya'da davanın görülmesi sırasında vücutlarında ve ayak bileklerinde halen durmakta olan işkence izleri de mahkeme heyetine gösterilmiştir. 23 Haziran 1982 günü yapılan duruşmada, işkence yapıldığının bu denli somut olarak görülmesi karşısında, mahkeme suç duyurusunda bulunulmasına karar vermek zorunda kalmıştır.

3. Amasya Yeni Çeltek davasının hukuki mahiyeti nedir?

Yine *Demokrat Türkiye*'ye verdiğim yanıtta belirttiğim gibi, 3. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca hazırlanan iddianame ile "Amasya Yeni Çeltek" davası açılmıştır. 689 "sanık"tan 73'ünün idam istemiyle yargılandığı dava, 15 Nisan 1982 tarihinde Amasya'da 15. Er Eğitim Tugayı 22. Piyade Alayı'nın duruşma salonuna çevrilen yemekhanesinde başlamıştır. Yargılama halen sorgularla sürdürülmektedir.

Bu dava, önemli bazı özellikleri nedeniyle üzerinde dikkatle durulması gereken bir davadır. Yeni Çeltek davasının gerek devrimci sendikal hareket, gerekse devrimci mücadelenin geneli açısından ayrı bir önemi vardır. Bu davada yargılanmakta olanların yaklaşık yüzde yetmişi maden işçisidir. Yani yargılananlar yalnızca işçi önderleri, sendika yöneticileri değildir. Bunlarla birlikte kitle de yargılanmaktadır. Maden işçileriyle birlikte onların haklı mücadelesine omuz veren köylüler, esnaf ve gençler de yargılanmaktadır. Yargılananların sınıfsal kökenlerine baktığımızda (maden işçisi: 510, köylü: 105, esnaf: 43, öğretmen: 18, öğrenci: 9, mühendis: 3, avukat: 1) ortaya çıkan tablo son derece ilginç ve çarpıcıdır. Tablo Yeni Çeltek davasının "bir avuç gencin yargılandığı bir dava" olmadığını, bir kitle davası olduğunu göstermektedir.

Yargılananlar, "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın tamamını veya bir kısmını tağyir, tebdil veya ilgaya cebren teşebbüs amacına yönelik olarak Yeni Çeltek Linyit İşletmesi işyerini ideolojik olarak işgal etmek, üretim sahasına ve üretim araçlarına örgüt adına el koymak ve örgüt adına işletmek, *işyerinin kapanmasına sebebiyet vermek* ve ideolojik amaçlı olarak işyerinin işgali, işyerinin kapanmasına neden olan yasadışı grev ve yasadışı üretim eylemlerine katılmak"la suçlanıyorlar.

Savcının hazırladığı iddianame üç temel noktaya dayanıyor:

1. Yasadışı üretim yapılmıştır.

2. Yasadışı üretim sonucu, işyerinin kapanmasına sebeb olunmuştur.

3. İşyerinde oluşturulan konsey ve komitelerle yasadışı örgütlenmelere gidilmiştir.

Savcı, bu iddialara dayanarak sendikacılar ve işçilerden 73'ünün idamını, diğerlerinin de 15-30 yıl arasında hapsini istiyor. İdamı istenenler arasında sendika başkanı Çetin Uygur ve genel başkan yardımcısı Osman Fahri Şanlı da bulunmaktadır. Ayrıca Amasya şube yönetimi ve sendika genel merkez yönetiminin tamamı idamla yargılanıyor.

Savcının tüm iddiaları asılsızdır. Üretim yasadışı değildir. Üretimin yasadışı olmadığı sivil mahkemelerce de 12 Eylül öncesi tesbit edilmiştir. Yasadışı olan işverendir. Onun kapatma kararıdır. İşveren yasalara uygun hiçbir işlem yapmamıştır.

Yasadışı üretim sonucu işyerinin kapatılmasına sebeb olma iddiası da asılsızdır. İşverenin kapatma kararı grevden çok önce 24.4.1980'de bildirilmiştir. Oysa işçiler 1.6.1980'de greve çıkmışlardır.

Grevin yasadışı olduğunu varsayalım. O halde neden 12 Eylül öncesi üç ay süre ile hiçbir resmi müdahale olmamıştır?

Savcı "işçi konseyi", "işçi komiteleri"'ni yasadışı örgütlenmeler olarak gösteriyor. Bunlar da asılsızdır. 1975 yılından beri bu örgütlenmeler vardır. Toplu iş sözleşmesi ile yasal olarak kurulmuşlardır.

Savcı bu üretimi bir "ihtilâl provası" olarak nitelemektedir. Kanıt olarak da duvarlarda yazılı olan "üreten biziz yöneten de biz olacağız" sloganı gösterilmektedir. Bu da asılsızdır. Sadece üretim yapan işçi Anayasa'yı ilga ile suçlanamaz.

Dava devam etmektedir. 20.6.1982'de sendika başkanı Çetin Uygur'un sorgulanması yapılmıştır.

Demokratik anayasaya devrimle kavuşacağız

Yoldaşlar,
Son günlerde ülkemizde en çok tartışılan konulardan birisi, faşist cuntanın halklarımıza dayatmaya çalıştığı anayasa taslağı oldu.

Bu taslak burjuva basınında, çağdaş sağcılardan liberal geçinen aydınlara kadar çok çeşitli kesimler tarafından eleştiriliyor. Daha da öte emperyalist devletlerin hükümetleri de bu tartışmalara katılıyorlar. Örneğin Alman parlamenterler gurubu bu anayasanın totaliter bir rejime geçişi andırdığını kamuoyuna açıkladılar.

Avrupa'da sol yelpazede yer alan menşeviklerden, Maocusuna kadar her türlü siyasal akım anayasa taslağı üzerinde çeşitli görüşler getirdiler.

Çoğunun tutumu faşist anayasaya hayır olarak yansıdı. Fakat devrimci bir alternatif getiren olmadı.

Devrimci guruplar içinde anayasa konusunu tartışmaya gerek görmeyecek kadar küçümseyenler ise, ister istemez yığınları ilgilendiren bu tartışmada doğru hedef gösterme görevlerini yerine getirmeyerek burjuvazinin ekmeğine yağ sürüyorlar.

Partimiz TKP—*İşçinin Sesi* faşist anayasaya karşı demokratik anayasa savaşını ileri demokratik halk devrimi savaşımına bağlayarak tek gerçekçi tutum alan siyaset oldu.

7-8 ay önce yayın organımızda demokrasi ve sosyalizm tartışmaları başlatıldı.

Geniş yığınların faşist anayasa taslağını eleştirdiği bu günlerde 28.8.82'de Köln'de yaptığımız bir seminerle anayasa konusunda birkez daha somut durumumuzu ilettik. Seminerimiz aynı zamanda diğer devrimci akımlara da tartışma olanağı yarattı. Seminere katılan tüm siyaset ve kişilere yayın satma, özgürce görüşlerini belirtme hakkı tanındı.

Demokratik anayasa için ileri demokratik halk devrimi!

Şafak
Köln

İşçinin Sesi ve Avusturya Komünist Partisi'nin bir bölge komitesi yabancı düşmanlığı ve neo-nazizme karşı ortak bir gece düzenledi.

Faşizm tüm halkların ortak düşmanıdır

Değerli yoldaşlar,
On Eylül günü faşist cuntayı sergileme ve protesto yürüyüşünden sonra, Avusturya Komünist Partisi'nin merkez binasında bir gece oldu. Geceyi AKP'nin bir bölge komitesi ve biz, ortak düzenledik. "Yabancı düşmanlığına ve neonazizme karşı" olan bu gecede biz yayın ve yiyecek satışı da yaptık.

Programda, sırasıyla, iki Kürtçe marş söylendi, arkasından iki yoldaşımız küçük bir pandomim yaptılar. Daha sonra iki Avusturyalı folk şarkıcısı çıktı. Birisinin programında Yugoslavca, Türkçe, Avusturya'dan Almanca, Bulgarca halk şarkıları yer aldı.

Verilen aradan sonra yoldaşlarımız yine bir pandomim gösterisi yaptılar. Pandomimde örgütsüz çıkışlar, faşist cuntanın gelişi, ilk şaşkınlık ve geri çekilme döneminden sonra gazete çevresinde örgütlenen işçilerin faşist cuntayı devirmesi işlendi. Bu oyundan sonra Türkçe ve Almanca Enternasyonal söylendi. Gece en son Üst Büro bildirisinin kısa bir özetiyle kapandı.

Oldukça başarılı geçen gecenin ertesi günü yine hep birlikte Eisenstadt'taki neofaşizmi protesto mitingine gidildi.

Orak-Çekiç
Viyana

Volksstimme festivalinde faşist cuntayı sergiledik

Avusturya Komünist Partisi her yıl Eylül ayının ilk Cumartesi ve Pazar günü merkez yayın organı *Volksstimme* adına festival düzenliyor. 1946 yılından bu yana her yıl düzenlenen festivale bu yıl biz de katıldık.

Festivalin amacı, Avusturya Komünist Partisi'nin halkla kaynaşmasını sağlamak ve yaygın olan anti-komünizmi kırmak. Bu amaçla düzenlenen festivale, sosyalist ülkelerin tümü, kapitalist ülkelerin bazı komünist partileri, bunların yanısıra Latin Amerikalı birçok anti-faşist örgüt katılıyor. Bu yıl Filistinliler de katıldılar.

4-5 Eylül'e denk gelen festival boyunca birçok ülkeden, müzik, tiyatro, spor, dans vb. programları yer aldı. Sosyalist ülkeler açtıkları pavyonlarda, ülkelerini tanıtan kitap, broşür, afiş, vb. dağıtımı yaptılar.

Festivale ilgi çok büyüktü. Festivali yaklaşık olarak yüz bine yakın kişi ziyaret etti.

Türkiyeli komünist kadınlar olarak katıldığımız festivalde, erkek yoldaşlar bizleri aktif olarak desteklediler. Açtığımız masada yaz taarruzu boyunca ürettiklerimizi sergiledik ve sattık. Yine yaz taarruzuna katkı amacıyla yiyecek satışı yaptık. Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'nin yayın organı *Turkey Newsletter*'in, çeşitli kartların, afişlerin dağıtımını yaygın olarak yaptık. İnsan boyunu geçen Lenin'in büyük portresi ve birçok propaganda malzememizle ilgi toplayan odaklardan biriydik.

Bu ilgiden faşist cuntayı devrimle yıkma mücadelemiz, faşist cuntanın gerçek yüzünün sergilenmesi yönünde doğru bir biçimde yararlandık. Masamızın çevresinde cuntanın gerçek niteliği ile ilgili yaygın tartışmalar oldu. Almanca-Türkçe "tanklarla gelen devrimle gidecektir" yazılı afişimiz Avusturya Komünist Partisi'nin yerel örgütlerinin masalarına asıldı. Ayrıca, binlerce dağıttığımız 24 Ağustos tarihli Üst Büro bildirimizin özeti, *Volksstimme* gazetesinin Türkiye ile ilgili bir yazısında da yer aldı.

Büyük sayıda ziyaretçi toplaması ve festivale katılan örgütlerin ülkeleriyle ilgili enformasyonun halka iletilmesi açısından festivalin başarılı olduğu kanısındayız. Ancak festivalin amacı doğrultusunda yeterli bir propaganda yapıldığı kanısında değiliz. Halkın yoğun ilgisi somut propaganda açısından değerlendirilemedi. Halka ulaşmak için kullanılabilecek olan birçok araç, amaç haline gelmemelidir.

Umarız, festivale katılan kardeş örgütler, önümüzdeki yıllarda vurguladığımız yöne daha çok ağırlık verirler.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Orak-Çekiç
Viyana

Halkın biriken kini bir gün mutlaka patlayacak

Yoldaşlar,
İzinden yeni dönen bir arkadaşın anlattığı, köyümüz yakınında bir başka köyde olan olayları aktarmak istiyorum.

Sivas-Kayseri arasındaki bu köye yıllardır karakol yaptırılmak isteniyordu. Sonunda, halkın yıllarca süren karşı koyuşuna rağmen, destek komando birlikleri getirilerek köye karakol yapılmıştı. Karakolun yapılmasına kadar, jandarma birlikleri ile köylüler arasında bir sürü olay olmuştu.

Bundan bir-birbuçuk ay önce de köyde bulunan kaynaklardan, kazaya su götürme işi planlanmış. Köylüler, bu su işini bahane ederek faşist kolluk kuvvetlerine güzel bir ders vermişler. Olay şöyle olmuş:

Kanal ve boru çalışmaları köylüler tarafından sürekli engellenmiş. Orada bulunan askerlere halk tarafından "faşist cunta her şeyimizi aldı, şimdi sıra suyumuza mı geldi" diye bağırılmış. Bazı subaylar köylüler tarafından dövülmüş.

Bunun üzerine köye tekrar komando birliği getirilmiş. Başlarındaki albay köylülere nasihatta bulunmuş, kanunlardan, devletten, milletten, ordudan söz etmiş. Daha sonra içmek için su istemiş. Genciliğiyle tanınan bir kadın bu albaya su vermiş. Albay suyu içtikten sonra, herşeyin halloldugunu zannederek, birliğinin bir kısmıyla köyden ayrılmış. Hemen arkasından köylü kadınlar, albaya su veren gerici kadını "kahrolsun cunta" sloganını söyleyerek köyün içinde önlerine katıp dolaştırmışlar. Böyle birçok olay olmuş. Sonunda devlet suyu alamamış. Bir kısım kadın-erkek köylüler hâlen tutuklu olarak cezaevindeler.

Halkımız bu tür yüzlerce olayla biriken kinini dile getiriyor. Halkımızın karşı çıkışı içten, içten yol alıyor. Bir gün mutlaka patlayacak!

Kahrolsun faşist cunta!

Yaşasın ileri demokratik halk devrimi!

Kızıl Güneş
Hamburg

Örgütlü çalışmaya hazırlanıyoruz

Değerli yoldaşlar,
Biz Fransa'dan dört arkadaş, *İşçinin Sesi* sempatizanı olarak bir arkadaş aracılığıyla muhabir gurubu kurduk. Adını *Özveri* koyduk. Bundan sonra gazetemizle ilişkimiz daha da sıcak olacaktır.

Türkiye'deki faşist cuntayı lanetliyor ve bir an önce mezarına sokulmasını yürekten istiyoruz.

Bizden selam olsun demir parmaklıklar arkasında işkence gören yüzbinlerce yoldaşa!

Selam olsun devrim için gözünü kırpmadan şehit düşenlere!

Selam olsun Türkiye Komünist Partisi—*İşçinin Sesi*'ne!

Özveri Muhabir Gurubu
Dreux

Şili halkıyla dayanışma gösterdik

Değerli Yoldaşlar,
Biz Oslo'daki *İşçinin Sesi* sempatizanları olarak Şili Komünist Partisi'nin düzenlediği bir geceye örgütlü ve disiplinli bir biçimde katıldık. Masa açtık, yayınlarımızı sattık. Norveç Komünist Partisi ve diğer komünist partilerinden yoldaşlar yayınlarımızla oldukça ilgilendiler.

Gecede Norveçli, Şilili ve diğer ülkelerden komünistlerle, Kürdistanlı devrimcilerle konuştuk, tartıştık. Bu zaten var olan uluslararası ilişkilerimizin daha da gelişmesine yardımcı oldu. Geceye TKP—*İşçinin Sesi* sempatizanları olarak gönderdiğimiz mesaj ile de Şili halkıyla dayanışmamızı gösterdik.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Rıfat Bakır-Refik Bayır
Oslo

Devrim yolunda özveriyle çalışacağız

Bizler Fransa'da çalışan işçileriz.

Günün koşullarına ayak uydurmak, olaylara doğru teşhis koyabilmek için bir okuma gurubu oluşturduk. Bunun sürekli olabilmesi için her türlü çabayı göstereceğiz. Günün koşulları bunu gerektiriyor.

20.yüzyılın son çeyreğinde dünyamız birçok olaya sahne oluyor. Latin Amerika ülkelerindeki faşist yönetimlere karşı halkların devrimci savaşları günden güne filizlenip, boy atıyor. Orta Doğu'da emperyalizm, ufak tefek başarıların yanında, bundan çok halkların nefretini kazanıyor, Afgan devrimi gelişiyor. Ancak dünya komünist partilerinin sağa kayışı yeni tehlikeleri de beraberinde getiriyor. Söz gelimi, Polonya'da, Kızıl Ordu ve Polonya komünistlerinin kanlarıyla sulanan bu topraklarda, kilise ve CİA hasat kaldırıyor.

Yurdumuzda ise finans-kapitalin senaryosunu yazdığı ve Evren çetesinin uyguladığı faşizm yaşanıyor. ABD devletin, NATO askeriyenin, İMF ekonominin göbeğine oturmuş. Ordu, vali, diplomat ve politikacı eskilerinin devşirilmesiyle kukla bir Danışma Meclisi oluşturuldu. Gerici anayasa dayatılmak isteniyor. Ama yine de Türkiye halklarının devrimci kabarması durmuyor. Mapushanelerden yükselen yüzbinlerin başkaldırısı maskelenemiyor.

Avrupa'da da bizlere büyük görevler düşmektedir. Kitlelere cuntanın iyice teşhir edilmesi, devrim yolunda daha etkin çalışma için "doğuş" muhabir gurubunu oluşturduk.

Yoldaşça selamlar.

Doğuş Muhabir Gurubu
Dreux

Fidef'in paragraflar arası eyl m birliği anlayış

Yoldaşlar, elimize FİDEF'in bir açıklaması geçti. 12 Eylül ortak eylemi öncesinde yapılan toplantılarda, cuntanın nasıl değerlendirileceği konusundaki tartışmalara ve varılan sonuca ışık tutuyor. Bir bölümünü aktarıyoruz:

"Diğer tüm noktalarda olduğu gibi, cuntanın tahlilinde de bütün örgütlerin kabul edebileceği ortak bir formülasyonun bulunması gerekiyordu. Bu formülasyonun altına cuntayı 'faşist' olarak değerlendirenler, 'gerici askeri cunta' veya 'askeri cunta' biçiminde değerlendirenler, imza atabilmeliydi. Çünkü hiçbir örgütün kendi görüşlerinden vazgeçip, bir diğerini kabul etmesi söz konusu değildir.

"Sonuçta böyle bir formülasyon bulundu. Şöyle ki: Platformun her paragrafında bir tanımla yer alacak. Örneğin: İlk paragrafta 'askeri faşist diktatörlük' yazılırken, ikinci paragrafta, FİDEF'in tanımlaması olan 'gerici askeri cunta' ardından devamla diğer örgütlerin tanımları yazıldı.

"Ne var ki izlediğimiz kadarıyla bazı örgütler konuyu eylem birliğine hiçbir yararı olmayacak şekilde yorumlayarak, 'FİDEF, faşist cunta değerlendirmesinin altına imza attı' şeklinde yayın organlarında yazılar yayınlıyorlar. Eğer gerçekten farklı görüşlerin yer aldığı ortak platformdan böylesi yorumlar çıkıyorsa, o zaman diğer örgütlerin de FİDEF'in değerlendirmesi olan 'gerici askeri cunta' tanımlamasını kabul ederek platformu imzaladıkları söylenebilir. Böylesi yorumlar doğru değildir. Ne FİDEF 'faşist cunta' tahlilini, ne de diğer örgütler 'gerici askeri cunta' tanımlamasını kabul etmişlerdir. Biz böylesi yanlış yorumları eylem birliği açısından kesinlikle doğru bulmuyor ve tasvip etmiyoruz.

Gerçekten böyle bir mantık az bulunur. Paragraflar arası eylem ve cephe birliği mantığı! Bu mantıkla, FİDEF faşist cunta değerlendirmesinin altına tabii ki imza atmamıştır!

Ciddi yanıt vermeye değmez ama söylemeden geçmeyelim: Faşist cunta aynı zamanda gerici askeri bir cuntadır. Bir paragrafında onu, bir paragrafında ötekini kullanan bir bildiriye biz bile imza atarız. Ama, bu cunta faşist değildir diyen bir hareketin, içinde faşist cunta diyen bir bildiriye imza atması, eğer "FİDEF faşist cunta değerlendirmesinin altına imza attı" diye yorumlanamazsa, bunun bir tek gerekçesi olabilir: FİDEF'in paragraflar arası eylem birliği anlayışı.

T.E.
Londra

Cunta Ermeni düşmanlığını körüklüyor

Yoldaşlar,
Sizlere izinden dönen Türkiye vatandaşı bir Ermeni işçi ailesinin başından geçenleri ve anlattıklarını aktarmak istiyorum.

Ermeni arkadaş, izin dönüşünde Kapıkule gümrüğünde ayrı bir perona alınıyor. Tüm eşyaları polis tarafından didik didik ediliyor. Bu aramalar ayakkabı astarını sökmeden, fotoğraf makinesindeki filmleri almaya ve küçük çocuğu için arabada bulunan elektrikli su ısıtıcısını içinde bomba vardır korkusuyla açmaya kadar gidiyor. Ankara'dan dosyası telsizle soruluyor.

15 yıldır F.Almanya'da işçilik yapan bu arkadaşımız her yıl Türkiye'ye gitmesine rağmen bu sefer sabah 07.00' de girdiği gümrükten ancak, 16.00'da ayrılabiliyor.

Türkiye'de akrabalarıyla gittikleri çay bahçesinde yandaki masalardan küfürler tehditler duyulmuş. Rahatsız edilmişler. Dinlenmeye gelen Ermeni vatandaşlar, çaylarını içemeden kalkmak zorunda kalmışlar.

Faşist cunta ülkede işlerin sarpa sardığı bir dönemde, açmazını gizlemek için şovenizme hız veriyor, Ermeni düşmanlığını körüklüyor.

Arkadaşların dikkatini çeken birşey de assubayından, üst rütbeli subaylarına kadar tüm ordu mensuplarının özel arabalarla gezdiği. Oysa normal bir assubay maaşı bilindiği kadarıyla bir ailenin geçimini zor sağlar. Bu da ordunun rüşvetle ne kadar içiçe olduğunu, eskiyi aratmadığını gösteriyor.

Bunların yanısıra arkadaş, dolandırıcılığın alabildiğine yayıldığını, büyüdüğünü, kimsenin kimseye güveni kalmadığını söyledi. Yine işçi semtlerinde açlığın yayıldığının, homurdanmaların yükseldiğinin artık dışardan rahatlıkla görüldüğünü özellikle belirtti.

Bu Ermeni arkadaşımız buraya geldikten sonra, Kenan Evren'e, bütün bu olanlar karşısında nefretini dile getiren bir mektup yazmayı düşünmüş ama artık bunun hiçbir yarar getirmeyeceğini bildiğinden yazmayacak.

Selamlar.

Ford Fabrikasından A.H.
Köln

Eisenstadt'ta anti-faşist gösteri

Avusturya Komünist Partisi'nin de yer aldığı Avusturyalı birçok anti-faşist örgüt, Eisenstadt'ta anti-faşist bir gösteri düzenledi.

Faşist NDP'nin kapatılması ve yaklaşan seçimlere NDP'nin Eisenstadt'tan gösterdiği adayın protesto edilmesi için düzenlenen gösteriye beş bine yakın anti-faşist katıldı.

Viyana'dan giden anti-faşist örgütlerle birlikte katıldığımız gösteri, mitingle başladı. Faşizmin ve NDP'nin niteliği üzerine yapılan uzun konuşmalardan sonra, kısa bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüş bittikten sonra ise, toplu olarak, başka bir kasabada düzenlenen bir geceye gidildi.

Mitingde yaygın olarak kart satışı yaptık. *Turkey Newsletter* ve Üst Büro'muzun bildirisini dağıttık.

Anti-faşist eylemlere aktif olarak katılmamız hem yerel kardeş örgütlerle ilişkilerimizin artmasına, hem de faşist cuntanın daha yaygın sergilenmesine önemli ölçüde katkıda bulunuyor.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Viyana

Partimizin 62. kuruluş yıldönümünü kutladık

Yoldaşlar,
On Eylül'de Oslo NKU (Norveç Komünist Gençlik Örgütü) lokalinde TKP'nin 62. kuruluş yıldönümünü kutladık. Toplantıda bizim dışımızda Şili Komünist Partisi Norveç sorumlusu yoldaş ve NKU Merkez Komitesi üyesi bir yoldaş da vardı.

Toplantıda TKP'nin geçmişi, bugünü, bölünmesi konularında bilgi verdik. Ana konu partimiz içindeki bolşevik-menşevik ayrımı oldu. Konuk yoldaşların tavırları oldukça olumluydu.

Refik Bayır
Norveç

Cuntanın başı dertte

İki yıldır devrimci durumun ekonomik temellerini ortadan kaldırmaya çalışıyorlar ama, nafile! Bu yükün altında kendileri de telaşa kapıldılar. Cuntanın başını "anayasaya evet" kampanyasını örgütlemekle görevlendirdiler.

Faşist cuntanın başı Afyon'da yaptığı konuşmada, yığınlara 12 Eylül'ün gerçek yüzünü, yani devrim "belasından" kurtulmak için yapıldığını söyledi. Cunta bu kadar açık konuşuyor, ama menşevizm hâlâ bulanık. Cuntayı eleştirirken bile kızara bozara "askeri idare" diyor.

Finans-kapital yığınlardaki öfkenin anayasa oylamasında tepkiye dönüşebileceğini görüyor. Bunun için de faşist cuntanın başının ağzından "bu anayasayı beğenmeyenler komünistlerdir, biz her ne kadar öldürüp zindanlara atmışsak da hâlâ aramızda gezenler vardır. Sakın ola onlara aldanıp anayasayı kabul etmemezlik yapmayın" diyor. Bu demektir ki, çaresizlik içinde kıvranan cunta baskıları daha da arttırarak anayasa oylamasından önce anayasaya hayır diyebilecek tek kişi bırakmamak niyetindedir.

Finans-kapitalin sorunları çözemeyeceği artık herşeyi ile ortaya çıktı. Bunu onlar da biliyor. Yığınsal patlamaları önlemek için de, baskıcı ve kanlı yönetimlerini, faşist bir anayasayı vb. önümüze sürüyorlar.

"Anayasaya hayır" tartışmaları sürerken işçi sınıfımız yığınlara gerçekten devrimci tek güç olduğunu kanıtlayacak ve faşist anayasayı finans-kapitalin kafasına çalacaktır.

" 'Hayır' da hayır vardır" değil, demokratik devlet için demokratik anayasa için, faşist anayasaya hayır!

Yaşasın TKP—*İşçinin Sesi!*

S.Acar
İzmir

Halkın öfkesini komünist kanala akıtacağız

Size Türkiye'den izin izlenimlerimi anlatmak istiyorum.

Yol boyunca Türkiye'de trafik polislerinin tavırları her zamankinden değişik. Avrupa'dan gelenlere karşı tavırlarrı çok iyi. Ama aynı yerde ve aynı anda Türkiye'deki şoförlere karşı alabildiğine küfürlü ve kaba davranışlarını görünce durum daha iyi anlaşılıyor.

Genç olup da işkenceden geçmeyen, dayak yemeyen kimse yok gibidir. İçeri düşenlerden parası olanlar rüşvet karşılığında çıkabiliyor, olmayanlar ise içeride inletiliyor. Rüşvet alabildiğine yayılmış. Muhbirlerle polis işbirliği içinde şebeke kurmuşlar. Kişileri içeri alıyorlar, sonra aynı muhbirler araya girip yüksek para karşılığında serbest bırakıtırıyorlar. Bu durumu herkes biliyor ve gittikçe artan oranda polise, subaylara ve cuntaya karşı bir öfke birikimi olmaktadır. Çeşitli kesimlerden konuştuğum insanların tümü bu yönetime karşıdırlar. Memurun, işçinin memnun olması olanaksız. Küçük esnaf bakkal, meslek sahibi insanlar da şikayetçi.

Geçmişte, silah toplattırma işinde askeri komutanın görüşüne göre değişik yörelerde değişik uygulamalar olmuş. Örneğin köyün birisine bir yüzbaşı gelmiş ve "bu köyden silah almak zorundayım" demiş. "Eski, işe yaramaz beşon silah getirin, bu iş bitsin" ve "silahları aldıktan sonra ihbar filan istemiyorum" demiş.

Silah toplama işi daha çok kırsal kesimde gerçekleşmiş. Çoğu birbirini tanıdığı ve kimlerin elinde silah olduğu bilindiği için çoğu teslim etmiş. Fakat duyduğuma göre kentlerde bu silah toplama işi tam bir fiyaskoyla sonuçlanmış.

Bulunduğum bölgenin CHP sorumlusuyla konuştum. CHP'nin örgüt olarak faşizme karşı hiçbir ciddi girişimi yok deyince bana yanıt olarak "benim Türkiye'de bulunmam bile bir cesaret işidir" dedi.

Devrimci kesime gelince. Türkiye'nin ve Kürdistan'ın görmediğim yerlerini bilmiyorum. Fakat bulunduğum bölgede izleyebildiğim kadarıyla, toparlanma değil gerileme dönemi hâlâ sürüyor. Tüm örgütlerin tabanı işkenceye karşı direnirken örgüt sorumlularının çoğu poliste bildiklerini söylemişler. Sorumluları konuşan örgütlerin tabanında bir küskünlük hüküm sürüyor.

Oniki Eylül öncesi kitle örgütü başkanlığını yapmış, eskiden menşevik olup şimdi menşevik yönetime ateş püsküren birisi şöyle dedi: "Kardeşim içeri düşmeden önce herşeyimizi verdik. Malımızı, mülkümüzü, sıhhatimizi, herşeyimizi verdik, aç kalmayı da göze aldık. İçeri düşmeden bir hafta önce, sorumlu kişi bana ölmeye hazır mısın diye sorduğunda ikircimsiz evet dedim. Fakat aynı kişinin poliste bülbül gibi öttüğünü görünce dünyam yıkıldı. Sosyalizme karşı değil ama başta TKP yönetimi olmak üzere hiçbir örgüte güvenim kalmadı. Bundan sonra çok daha temkinli olmak zorundayım." Peki hesap sormayı düşünmüyor musun diye sordum. Kimden, nerede, ah bir elime geçseler dedi. Bu arkadaş *İşçinin Sesi* hakkında sadece menşeviklerden duyduklarını biliyor, eline hiç yayın geçmemiş.

Daha buna benzer bir sürü örnek var. Ayrıca menşeviklerin cuntaya faşist diyen kesimi hızla örgütlenmeye, yönetime karşı güç oluşturmaya çalışıyor. Eğer Türkiye'nin tümü bulunduğum bölge gibi ise, menşevik yönetimin Türkiye ile hiçbir ilişkisi kalmamış.

Sorumluları konuşmayan örgütlerin tabanındakiler ise her türlü işkenceye rağmen bilenerek çıkmışlar. Burada sorun yine gelip kadro sorununa dayanıyor. Bulunduğum bölgede *İşçinin Sesi*'nden yoldaşlar da hapiste. Yirmi yılın üstünde yemişler.

Poliste bu kadar çok çözülmelerin, özellikle sorumlu durumunda bulunan insanların kolayca çözülmelerinin en büyük sebebi bence şudur: Sorumlu durumuna getirilen kişilerin taban tarafından seçilmemesi, yani tabanın tanıdığı ve güvendiği, kendini kanıtlamış insanlardan oluşmamasıdır. Kısacası örgüt içi demokrasinin olmayışı temel sebeptir. Bunun yanında belki daha çok neden de söylenebilir.

Ayrıca legal ile illegal çalışma içiçe geçmiş, karıştırılmış, herkes deşifre olmuştur. "Benden olsun da çamurdan olsun" anlayışıyla kelle sayısı çoğalsın diye bir sürü gereksiz insan örgütlenmiş.

Yapılacak iş bence şudur: Sabırlı, gösterişsiz, sessiz, derinden gitmek. Çok insan değil, tersine yörenin, mahallenin veya köyün sempatisini, saygısını kazanmış kişileri örgütlemek çok önemli.

Gerçekten öfke birikiyor. Patlama olduğu zaman örgütsüz insanlar, sempati, saygı besledikleri insanların tavrına bakacaklar. Bu tip insanların, fikir liderlerinin şimdiden kazanılması yarınki patlamalarda can alıcı öneme sahip bence.

İzindeyken gördüğüm ve herhalde yalnızca bizim toplumun bireylerine has birşey: Adam evine veya dükkanına Evren'in, cuntanın veya Atatürk'ün resmini asmış. Bu insanlarla konuştuğunda, aynı kişiler, Evren'e de, cuntaya da, Atatürk'e de küfrediyorlar. Peki niye astın bu resimleri, mecbur musun diye sorulduğunda, "yok değilim, ama emniyet subabı vazifesi görüyor" diyorlar.

Evren Hatay'a geldiğinde onu sevmeyen herkes gitmiş, alkışlamış. Ama aynı insanlar ellerine fırsat geçse Evren'i de cuntasını da bir kaşık suda boğacaklar. Alternatif yokluğundan oluyor. Evren de kalabalığa bakıp, yahu millet beni ne kadar çok seviyor diyormuş. Aldandığının farkında değil.

Yoldaşça selamlar.

K.Güler
Münih

Aşağıdaki yazı, *Röde Blade*'nin 10 Ağustos 1982 tarihli sayısından aynen çevrilmiştir. *Röde Blade,* Danimarka Komünist Öğrenci Örgütü Danmarks Kommunistiske Studenter'in organıdır. Bu örgütün Danimarka Komünist Partisi ile yakın ilişkileri vardır.

Yazı Polonya'ya yapılan gezinin raporudur. Geziyi yapanlar, *Röde Blade*'nin redaktörü Jens Purup ve örgütün uluslararası sekreteri Michael Kjeldsen'dir. 24 Mayıs tarihinde başlayan geziyle ilgili bu rapor, Polonya'daki bugünkü yönetim ve uygulamaları hakkında oldukça ilginç gözlemler içerdiği ve yazılanlar bir ölçüde Danimarka Komünist Partisi'nin görüşlerini yansıtabileceği için aynen yayınlıyoruz.

Pol nya gezisinin rap ru

Michael Kjeldsen

Danimarka Komünist Öğrenci Örgütü Uluslararası Sekreteri

24 Mayıs Pazartesi günü Jens Purup ve ben Swinouscje'ye giden feribota bindik. Büyük merak içindeydik. Kafamızdaki sorular az değildi: Savaş hali ilanı işçiler tarafından nasıl karşılanmıştı? Bunun arkasında yatan değerlendirme neydi? Ülkede ve Polonya Birleşik İşçi Partisi (PBİP) içinde durum neydi? Geleceğe yönelik gelişmeler nasıldı? Gezi sırasında bu sorulara olabildiğince yanıt bulabileceğimizi umduk.

Kesin olan ve bizim ziyaretimizin de güçlendirdiği bir kanı varsa o da savaş hali ilanının bir zorunluluk olduğu ve bunun bugün de sürdüğüdür. Son haftalarda ve özellikle 13 Aralık'a kadar olan sürede gelişmeler bir felakete doğru gitmekteydi. Polonya'da sosyalizm çok büyük bir tehlikeyle karşı karşıyaydı.

Toplumsal yaşam çözülmeye gitmekteydi. Ülkenin her yanında yüzlerce grev yapılıyordu. Bunları Dayanışma örgütlüyordu. Böylece, sanayi üretimi bir önceki yıla göre %25 düştü. Yaşam koşulları sürekli olarak kötüleşti. Hemen hemen herşeyin sıkıntısı çekiliyordu. Kuyruklarda beklemek işçilerin giderek daha çok zamanını almaya başlamıştı. Buna karşın, karnelerde belirtilen malları bulmak kesin değildi. Bu, özel çiftçilerle Yeşil Dayanışma'nın yiyecek maddesi boykotundan kaynaklanıyordu.

Ekonominin ve yaşama koşullarının kötüleşmekte olduğu bu dönemde, suç işleme oranında büyük boyutlarda artış görüldü. Dayanışma ülkede düzenin hemen hemen bütünüyle felç olmasına yol açan bir ortam hazırlamıştı. Hırsızlık ve gasp, günışığında bile önlenemez hale gelmişti. Yaşlı insanlar kendi evlerinde hırsızlık çetelerinin baskınına uğrayarak para ve değerli eşyalarını çaldırıyorlardı. Polis bu duruma karşı hiçbir şey yapmadı. Bu gelişmelere paralel olarak karaborsacılık yayıldı. Resmi kurda 47 olan (herhalde zloti olacak — Çeviren) dolar karaborsada 500 ediyor ve olağanüstü "olanaklar" yaratıyordu.

Son dakika

Aralık ayında Polonya bir iç-savaşın eşiğindeydi. Dayanışma, kapitalizmi yeniden kurmak istiyor ve anti-komünist bir kan gölü hazırlıyordu. Zaten yerel Dayanışma liderleri uzun bir süredir adlarını açıkladıkları işçi ve komünistlere karşı bir iftira ve saldırı kampanyası sürdürmekteydiler. Yaşlı bir komünistin karısı 13 Aralık'tan önce, karşı devrimci Dayanışma'cıların korkusundan uyuyamadıklarını anlattı. Bu kadın, kocasının evde olmadığı zamanlarda aynı nedenle yanında olabilmek için oğlunun yanına taşındığını da anlattı. Bazı komünistler de dövülerek öldürüldüler. Ne kadar demokratik ve sosyalist yenilenme!

Radom kentinde 3 Aralık tarihinde yapılan toplantıda, Dayanışma yönetimi 17 Aralık'ta silahlı bir ayaklanma başlatmayı kararlaştırdı. İlk hedeflerden biri Varşova'daki radyo ve televizyon istasyonunun ele geçirilmesiydi. 20 Aralık tarihi ise "PBİP ile hesaplaşma pazarı" olarak saptandı. Onbinlerce komünistin ve sosyalizmi savunan insanın adları idam edilecek olanların listesine yazıldı. Bunların evleri belirtilen gün için işaretlendi. Ancak, savaş halinin ilanı bu karşı devrimci planları bozdu.

Savaş hali

Savaş halinin ilanı, bir komünistin sözüyle "meisterstück" dü. Bu girişim, davalarında başarıya ulaşacaklarından hiç kuşku duymayan kilise ile Dayanışma yönetimi için beklenmedik bir olaydı. Karşı devrimci güçler, bu nedenle büyük ölçüde direniş de gösteremediler. Bununla birlikte, işçi sınıfının savaş hali ilan edilmesine nasıl tepki gösterdiğini çok kişiye sorduk. Çünkü, bu zorunlu fakat son derece alışılmadık yöntemin herkesçe hemen anlayışla karşılandığına inanmak konuyu elbette çok basitleştirmekti.

Gerçekte direniş son derece sınırlı ölçüde oldu. 14 ve 15 Aralık tarihlerinde büyük işletmelerdekilerin %15-20 kadarı grev yaptı. Yalnızca iki maden ocağında (güney Polonya'da) oturma grevi yapılabildi. İki hafta sonra grevler sona erdi. Direnişin zayıflığı, aslında işçilerin büyük ölçüde Dayanışma'dan yüz çevirdiklerini gösteriyordu. Bu örgüt, yığınları etkilemede daha önceki gücünü yitirmişti. Bununla birlikte öğrenciler ve aydınlar arasında tepki daha olumsuz oldu. Burjuva ideolojisi, PBİP'in ideolojik planda korkunç ihmallerinin sonucu olarak, bu çevrede en büyük etkilemeyi yapmış ve Dayanışma da kadrolarının en büyük kesimini buradan çıkarmıştı.

Genç işçilerin ölümünde Dayanışma'nın suçu

Katoviçe bölgesinde Wujek madeninde yapılan oturma grevi eylemi, Dayanışma yöneticilerinin işçiler için beslediği "temiz" duyguları ortaya çıkardı. Burada onlar maden ocağına girişte barikat kurmuşlar ve girişi havaya uçurmakla tehdit ediyorlardı. Ocağın girişindeki uzun koridorlardan birine Dayanışma, ağır çimento levhaları ile taş yığmıştı.

Güvenlik güçleri içeri girmeye kalktıklarında taş ve beton parçaları üstlerine yağmaya başladı. Dayanışma'cılar ocağın eritme fırınından getirdikleri kor halindeki demir parçalarını fırlatıyorlardı. Ancak askerlere ateş etmeme emri verilmişti.

İlk ateşi, göğsüne kor halinde bir demir düşen bir asker, telaş içinde açtı. Yani ilk ateş açılması, kendini koruma durumunda söz konusu oldu. Bu maden ocağındaki provokasyon, yedi işçinin yaşamına mâl oldu, birçok kişinin de yaralanmasına yol açtı. Bu olayda Dayanışma liderleri arka planda durarak genç işçileri ön plana sürmüşlerdi. Daha sonra üstlerini ölenlerin kanıyla boyadılar ve yaralılarla birlikte, çağrılmış olan ambulanslara gitmek yolunu seçtiler. Bunlar, gerçekte, kendi kişiliğini ve amacını diğerlerinin yaşamından üstün tutan, bir gurup "işçi lideri" idiler.

Ülkemizde, (Danimarka'da — *İ.S.)* burjuva basının en çok gürültüyü koparttığı ve büyük başlıklarla "Polonya'da kan akıyor" vb. biçimlerde aktardığı, Polonya ordusunun işçileri biçtiği yolundaki haberlerle belirttiği olay gerçekte budur.

Sağ güçlerin işi

Savaş hali grevler ve sürekli gerilimden yorgun düşen çalışan halkın büyük kesimince kabul edilmişti. Bununla birlikte, yaptığımız görüşmeler, durumun o kadar da basit olmadığını gösterdi. 13 Aralık, sol güçlerin yararına değildi. Tam tersine parti ve ordudaki sağ güçlerin eseriydi. Onlar aslında kilise ve Dayanışma'ya karşı izledikleri işbirliği ve ödün politika-

sına temelde ters düşen bir adım atmaya zorlanmışlardı. Bu açıdan savaş halinin ilanı, yenilenme dönemi olarak adlandırılan uygulamayı kurtarmak için son şanslarıydı. Bir içsavaş bu planı bütünüyle olanaksız kılacağı gibi, savaş halinin ilanı sol güçlerin PBİP'deki güçlenmesinin önüne geçilmesine ve — olanaklıysa — onların oyunun bütünüyle dışına atılmasına yardımcı olacaktı.

Durum hâlâ güçtür. Revizyonistler, tüm yolları deneyerek kiliseyle ve Dayanışma'dan "ılımlı işçi liderleri"yle "yakınlaşma" ve "diyalog"a geri dönmeye çabalıyorlar. Ekonomik planda onlar, tam da Dayanışma'nın istediği ekonomik politikayı uyguluyorlar. Bu süreç, 13 Aralık'ı izleyen ilk gün başladı. Jaruzelski konuşmasında, Dayanışma'nın savaş halinin ilanından önce suç olan tüm faaliyetleri üzerine bir çizgi çekti: "Özel bildirinin maddeleri, bu yıl 13 Aralık'tan önce devlet çıkarlarına karşı yapılmış faaliyetlerle, cezayı gerektirir bazı eylemlerin yok sayılmasını öngörüyor." *(Land og Folk,* Danimarka Komünist Partisi'nin yayın organı, 15 Aralık)

Dayanışma'nın 45.000 yöneticisinden yalnızca en tepedekiler — yaklaşık 6000 — gözaltına alındı. Ve Gierek ve diğer eski liderler berbat kamplara götürülürken, Dayanışma'nın en yüksek liderleri lüks sayfiye evlerinde, otellerde gözaltına alındılar.

Kilise korundu. Şimdiye kadar serbest bırakılan Dayanışma danışmanlarının büyük bir kısmı kilise çevrelerinden geliyor. Kilise, Batı'dan gelen yardımı müdahale olmaksızın karaborsada ekonomik spekülasyon için ve politik amaçlar doğrultusunda kullanabilir. O, aynı zamanda, bu yıl Mayıs ayında olduğu gibi karşı devrimci gösteriler örgütleyebilir.

Oportünist güçler aynı zamanda PBİP içindeki sol güçleri politik yaşamın dışında tutmaya çalışıyorlar. 13 Aralık'tan hemen sonra bir ara bunlardan bazılarını gözaltına almaya bile kalkıştılar. Bazılarının ise KOR'a karşı afişler asmasına polisçe engel olundu. Ve PBİP MK'nın 7.toplantısında sol güçlerin Marksist-Leninist seminerler düzenlemesi, fraksiyonculuk gerekçesiyle yasaklandı. Dayanışma'yla elele gitmiş olan ve partinin en üst yönetimindeki revizyonistlere hiç dokunulmadı.

Ekonomik reform

Onüç Aralık sonrasında sağ güçler, Dayanışma'nın da taraftar olduğu, üzerinde çok söz edilen ekonomik reformları uyguladılar. Bu bir skandaldır. Biz reformların anti-sosyal ve anti-sosyalist içeriği karşısında çarpıldık.

Fiyatlar %20 ile 400 arasında yükseltildi. Bu, daha ilk fiyat artışlarıdır. Planlanan serbest fiyat oluşumu ise uygulamaya henüz konulmadı. Ancak fiyat artışlarının sonuçları yaşam koşullarının son derece kötüleşmesi, bazı durumlarda düşük ücretli işçiler, öğrenciler ve emekliler için sefalet oldu. Yiyecek karnelerinde almaya hakları olan şeyleri satın almaya gücü yetmeyen kişilerin olduğunu öğrendik.

Buna karşılık, bu siyaset, 1970'lerde Gierek zamanında palazlanan ayrıcalıklı tabakaları — döviz spekülatörleri, uzman doktorlar, kültür seçkinleri, büyük endüstri direktörleri, yüksek parti yöneticileri ile devlet yöneticilerini etkilemedi. Bunlar, milyonlara ulaşan, kısmen dövizden oluşan servetleri, ilişkileri ile kendilerini kurtarıyor ve ayrıcalıklı yaşamlarını sürdürüyorlar.

Revizyonistler, pratikte büyük endüstride gurup mülkiyetini getirmiş durumdadırlar. Söz konusu faaliyetler kendi kendine yeterli ve kendini finanse ediyor. Bunlar gerçekte pazar için üretiyorlar. Planlamanın zorlayıcı niteliği artık kalmadı. Bunun sonucu ise ekonomik gerilemenin sürmesi... İşsizlik kendini göstermeye başladı. Ancak, yeni Dayanışma-burjuvazisinin sahip olduğu kapitalist firmaların büyük işletmelerini yönetecek olan "özyönetim" ve "işçi konseyleri" henüz ortada yok!

Batı'da yaşayan Polonyalıların 100-200 kadar işçi çalıştıracak olan, özel mülkiyete dayalı "polonez" işletmeleri kurmalarına olanak tanınıyor. Böylece yabancı sermayenin Polonya'ya girişinin yolu açılıyor.

Tarımda özel mülkiyet Polonya tarımının temeli haline getirildi. Toprak, tarım işçilerini sömürerek onu işleyen büyük özel çiftçilere veriliyor. Amaç, açıkça tarımda kapitalist yoldan bir yoğunlaşmanın sağlanmasıdır. ZMW'den (Köylü gençlik örgütü) bir temsilci, kendisinin, tüm kollektif tarım çiftliklerinin kaldırılmasının ve küçük ile büyük çiftçiler arasında rekabetin en iyi şey olduğuna inandığını söyledi. Bunun sosyalizme zarar verip vermediği ise başka bir sorundu.

Hükümet, en sonunda, öğrenci burslarını kaldırmaya, yerine eğitimin sonuçlarına göre geri ödenecek olan devlet kredisini getirmeye çabalıyor. Öğrenci yurtlarının kirası, "masrafları" içerecek. Buna göre, örneğin Poznan'da mühendislik öğrencilerinin yurdunda bir odanın kirası ayda 170 Zloti'den 2000 Zloti'ye fırlayabilecek. Bu siyasette sosyalist bir yön görmek olağanüstü zor!

Bir revizyonist düş

Sağ güçlerin bütünsel stratejisi hakkında genel bilgiyi, Varşova Üniversitesi'nden Boguslav Zaleski'yle yaptığımız görüşmede aldık. Zaleski, Eylül 1980'den Ağustos 1981'e kadar Amerika Birleşik Devletleri'nde kalmıştı. Kendisi bize savaş halinin, içinde "ekonomik reform"un gerçekleştirileceği bir geçiş aşaması olarak düşünüldüğü bir çizgiyi tanıttı: Sol güçler zayıflatılacak, daha sonra savaş hali kaldırılacak ve gözaltındakiler serbest bırakılacak, en sonunda da, Zaleski'nin "yeni siyasal mekanizma" olarak adlandırdığı düzen yaratılacaktı.

"Yeni siyasal mekanizma" yalnızca görünürde sosyalist olacak. PBİP'nin yönetici rolünün kabul edildiği sosyalist anayasa biçimsel olarak korunacak. Ancak gerçekte bir parlamenter demokrasi ve pazar ekonomisinden söz edilebilecek.

"Ulusal yeniden doğuş komiteleri" kurulmasına çalışılıyor. Bunlar, "yeni siyasal mekanizma"nın yaratılmasında bir öge olacaklar. Bu komiteler "çoğulcu" olacak ve içinde kiliseden, örneğin PAX adlı katolik örgütü ve diğer anti-sosyalist güçler, PBİP içindeki oportünist güçlerle birlikte temsil edilecek. Komiteler ileride yerel yönetim ve Sejmen için yapılacak seçimlerin temeli olarak düşünülüyor. Böylece demokratik kurumların sınıf karakteri değiştirilecek ve bunlar, karşı devrimcilerin "legal" yollardan iktidarı devralmalarında kullanılabilecek hale getirilecek. Zaleski'nin söylediği gibi ekonomik ve siyasal sistemde tümüyle reformlar özleniyor ancak Polonya'nın coğrafi konumu nedeniyle ideoloji "sosyalist" olmak zorunda.

Bu revizyonist planlar düş üzerine kuruludur. Bir karşıdevrimi düzenli ve disiplinli biçimde uygulamak olanakdışıdır. Tutarlı sosyalist bir siyaset izlenmeden savaş halinin kaldırılmasının denenmesi, kaçınılmaz olarak, 13 Ağustos'dan önceki durumlarla sonuçlanabilir. Yine de bu denemenin yapılması bütünüyle olanak dışı değildir.

Sol güçlerin savaşımı

PBİP içindeki sol güçler karşıdevrime ve oportünizme karşı savaşımlarını sürdürmek zorundadırlar. Bu anlamda onlar gelecekten umutlular, iyimserler. 13 Aralık'ta karşıdevrimle yapılan hesaplaşmaya katkıları da oldu. Ülkedeki büyük işletmelerde Dayanışma'ya karşı "işçi savunma gurupları" örgütleme girişimini başlattılar. PBİP içinde sol güçlerin temizlenmesi başarıya ulaşamadı ancak sol güçler henüz yalnızca tabanda, işletmelerde ve partinin temel örgütlerinde etkinler. Bizim anladığımız kadarıyla tabanda çeşitli yerlerde sol güçlerin sağlam cepheleri var.

Sol güçlerin şu andaki görevi partinin temel örgütlerini Marksizm-Leninizm temelinde yeniden harekete geçirmekten oluşuyor. Bu, sol güçlerin tüm partide her düzeyde ilerleme kaydetmeleri ve revizyonizmle hesaplaşmalarının önkoşuludur. Bu aynı zamanda işçilerin PBİP'e güvenini yeniden kazanmak için yaşamsal önem taşıyor.

Sol güçlerin siyaseti, işçilerin çıkarları ve sendikalarda birlik için ardıcıl savaşım, ekonomik sorunların yüksek emek üretkenliği, daha iyi yönetim ve planlama temelinde gerçek olarak çözümlenmesi yolunda savaşımdır. Buna tarımda sosyalizmin güçlendirilmesi de dahildir. Polonya'da sosyalizmin ardıcıl inşasının yolu böyledir. Sol güçler, bu yolun daha başındalar. Zor olabilir ama bu tek yoldur. Üstelik utkuya ulaşacak olan yoldur.

İsmail Beşikçi
Türk ve Kürt halklarının kardeşliğinin onurlu bir temsilcisi

Dr. İsmail Beşikçi, Kürt halkının haklarını savunduğu için on iki yılı aşkın bir süredir, sürekli baskı gören gerçek bir demokrattır. Bu baskının niteliği, ülkedeki sınıf savaşımının durumuna göre, işini yitirmekten ağır hapis cezasına kadar değişmiştir. Ama Beşikçi, şu ya da bu biçimde hep baskı görmüştür. Bugün de tutukludur.

İsmail Beşikçi'nin kendisi Kürt değildir. 1939'da Ankara'nın bir kazasında doğmuştur. Sosyoloji öğrenimi gördükten sonra Erzurum Üniversitesi'nde öğretim üyesi olduğu sırada Kürt halkını yakından tanımış ve onların sorunlarına eğilmiştir.

Beşikçi'nin Kürt halkının sorunlarına ilişkin ilk kitapları 1969'da yayınlandıktan sonra, kendisi, Türkiye'yi bölme gerekçesiyle 1970'de işinden çıkarılmıştır. 12 Mart'tan sonra ise 1974'e kadar hapis yatmıştır.

1976'da yeniden Beşikçi'nin kitapları çıkmaya başlamıştır. 1977'de çıkan bir kitabında 1920'lerde ve 1930'larda Kürtlerin göçe zorlanışını anlatması, bundan sonraki bir başka kitabında okullarda okutulan tarih kitaplarında ırkçılık yapıldığını ileri sürmesi, burjuvazinin Beşikçi'ye düşmanlığını iyice arttırmıştır. Yazar, Ekim 1979'dan Nisan 1981'e kadar hapis yatmış, Haziran 1981'de yeniden tutuklanmıştır. Hâlâ tutuklu bulunmaktadır.

Dr. İsmail Beşikçi 1980 sonlarında Adapazarı cezaevinde.

Beşikçi'nin adı, demokratik savaşımda bir odak olmuştur. Yazarın tutuklu olmasına karşı dünyanın çeşitli yerlerindeki yazar örgütlerinden protesto sesleri yükselmiştir. Almanya, İsveç, ABD, İsviçre, Danimarka ve Finlandiya'dan Türkiye'ye ve T.C. büyükelçiliklerine telgraflar yağmıştır.

İsmail Beşikçi, Kürt değildir ama Kürt halkının sorunlarına eğildiği için baskı gördü. Öte yandan, bugün Beşikçi'yle dayanışmanın gelişmesi için aktif çalışanlar arasında Mehmet Emin Bozarslan gibi önde gelen Kürt aydınları vardır.

Beşikçi "bölücülük"le yargılandı ama baştan sona Beşikçi davası, ezilen halkların haklarını savunmanın ne denli birleştirici sonuç verdiğinin canlı bir kanıtıdır. Burjuvazi bu birlikten korktuğu için bölücülük yaygarası koparıyor, baskı uyguluyor. Burjuvazinin baskılarını ancak halkların birlikte savaşımı kırabilir, kıracaktır.

Yaşayan Sosyalizm

Yaşayan Sosyalizm'in İngilizcesi çıktı.

Kitabın hem Türkçesi, hem İngilizcesi büyük ilgi gördü. Bu ilgi boşuna değildir.

Bugün Sovyetler Birliği hakkında okumak, öğrenmek isteyenler iki seçenekle karşı karşıya kalmışlardır: Biri, resmi iyimserlikle toz pembe tablolar çizen, ötekisi ise sağlı, 'sol'lu çeşitli görünümlerde Sovyetler'i karalayan yayınlar. Bu ikisi de gerçeği yansıtmıyor ve haberleşmenin, bilgi yayılımının oldukça geliştiği günümüzde, artık okuyucuyu doyurmuyor. Eksiğiyle fazlasıyla Sovyetler Birliği'ni doğru değerlendiren yayınlara susamışlık vardır. İşte *Yaşayan Sosyalizm* bu susamışlığı giderdiği için büyük ilgi görmektedir.

Türkiye devrimci hareketi açısından *Yaşayan Sosyalizm,* "başka bir ülkeye" ya da bizim devrimimizin uzak geleceğine ilişkin bir kitap değildir. Dünya devrimci merkezi Sovyetler Birliği, her yönüyle tüm dünya devrim hareketini bu arada Türkiye devrimci hareketini doğrudan ilgilendirmektedir.

Tüm yoldaşlarımız, bütün parti örgütleri kitabın Türkçe ve İngilizcesinin yaygın dağıtımını örgütlemeli, bundan daha önemlisi kitap üzerinde yoğun eğitim yapmalıdırlar.

